

30943

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మే నెల 28 వ తేది మంగళవారము

No. 48

నంపుటము. ౫

శాశ్వతమునామ సంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ తృతీయ ౩.

నంచిక ౪౮

అమృతాంజనము

తలనొప్పిని తక్షణము మాన్పును.

అన్ని శిశువులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహా నీసా 1-కి వెల 0-3-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.

శిశువుల నొవ్వుల కొరత

నివ్వను. నాణ్యపు

చీట్ల పోగొట్టును.

నువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియెండు సంవత్సరమున

దనమూలికలచే హిందూ దేశమునకు

తయారుచేయుటకు మంచియందు.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

ఇనాము !

ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు

చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర

వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాద

ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల

బుట్టలు చేయించబడినవి పలకములు

కలవు. ఇక్కడ నాగరికమునకు తెలు

నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-కి కొనుదారలకు ఎలకే ట్రికో

బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును.

నర్మాపురం ౪౮ గాచీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 4-8-0

బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-4-0

బాలాచణి చూమిడిచీర 1-కి రు 8-8-0

కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0

కటంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో,

2, రామానుజ ఆర్థిక వీధి, పోకాకుపేట గొట్టు, మద్రాసు.

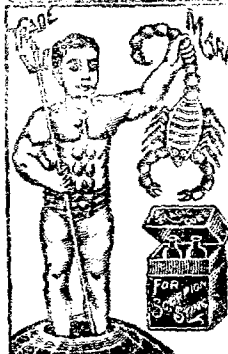
సర్వవృద్ధి విషనంజీవిని.

(8 జిల్లర్లు (ఓడు మూర్కు)

588

మృదుమతో నమృతమునామ పోవుదురు.

గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యంద

గలసిన మౌఖ్యవస్తువు. అంగు,

మూతాని, జీవమునైపులతో పోగ

క్షణమునబడియున్నది. వన్ని వినము

అందినను మందు గుణమునూడదు,

తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక.

వక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు

విషజంతువుల కాటులకు మరదో

గింపును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0

గాత్రేజి 0-3-0. 1 డజన్ పాకెట్లు

వెల రూ 5-0-0. పోత్రేజి తేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోత్రేజి ఇనాం.

తర్రవలకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి వియ్యబడును.

చిరునామా: ధనలక్ష్మి 30 పెన్సి,

6, కంకటేశ్వరమ్మ వీధి, పోకాకుపేట గొట్టు, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ్ర పురాణము

(న ద్య కా వ్య ము.)

శ్యామసుందరి విరచితములగు పద సెనిమిది పురాణము

లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు ప్రవృత్తిలో కలభేదము లేక

కలిగి? ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లుమా? ఈ మొదలగు

విషయాలు తెల్పి యోయును స్వప్నము వివరింపబడియున్నది.

కొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునొచ్చియున్నది.

వైది మిగుల ముఖ్యము. 800 పుటలు అయ్యున్నది ప్రతిమాత్ర

మున్నది. వెల 5-0-0. కర్పణు సేత.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

వైది: ముఖ్యము, మృదుమధురము, భాగ్యకర్తము

2000 పద్యములకలదు. మంచికాగితములపై అయ్యు. కాలిగో

తైండు ధర్మ 1-కి 0-0. పోట్టుభర్తలు సేక.

(26) జనమంచి శేషాద్రికర్మ

మొదలగు పదములు, సంకలనమున పోకాకుపేట, మద్రాసు.

ప్రకటన.

1. విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0.

కల్పనాగర్వరమున మహాయోగమునట్లు ఖండ ప్రస్థావ

మున్ను యోగవిషయమును తెలియబడును.

2. కృతిహస్త పాటము వెల 0-6-0.

కాళికా నామస్తుతిని, శబ్దమును తెలియబడును.

ఉదాహరణ: హంసభర్తవిరాము, గూఢకాళము.

కెకిట, యుజుత్, ఉపద్రవ్య నృశిహాశాస్త్రి,

నిసప, గౌరవ, సునీతలతల విద్యాకే

మనసు, కయ, (1176) అచలాపురము.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్ కేరళ 1918.

బహుమతులు రూ 250 రోకొముగను రూ 200

విలువగల పతకములు గనుపంది పెట్టబడును. నియమములకు

(కంది చిరునామాకు వ్రాయును. (916-188)

ఆచంట లక్ష్మీవతి. బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం.

మేనేజరు, మాంటూరొడు, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000

రూపాయలు

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన

సాలామిసిరి మురబ్బను తేదించండి. దీనిని తేదించిన యెడల భాతుప్రస్తి, రక్తప్రస్తి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

యెదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, భాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట,

సీరుదురుకు, ఎర్రుముత్ర న్యాసి మొదలగువి మానును. దీనివలన మంచి గుణము

పొందిన ఆశేబలు రంగోస్, పినాంగ్, సిహోస్, అఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి,

మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా సంపాదించుచున్నరు.

కావలసినవారు అంతా ప్రాంతపుకు పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపి పంపుచును.

ఇది అంతర్జాతీయ రుజువుపరచుచున్నది వైకమపరచియును బహుమానము యివ్వ

బడును. అట్లు నిరాకరించినచో కొద్దికాలముగా పొందగల్గును. పోట్టులకు కొను

నప్పుకు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. ఆచూకా

పుత్రిక సార్వభౌమ పంపబడును. ఏకైకములు కావలసియున్నది.

15 రూపాలు తేదీకల రూ. 2-0-0. రూపాలభర్త 1-కి తర్వాతలకు 6 అకాయి.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

(619)

అన్ని మన్యజ్వరములకును యిసనాఫలిముందు

రామబాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.

Esanofele (Anti Malarial)

ఇసనాఫలిముందును సేపించి, మన్యజ్వరముచే

మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ మందు బహు సమృద్ధ మైనది. మన్యజ్వరమునకు దివ్యోపకరణము:— (ప్రపంచమునందుకలదు మన్యపు జ్వరములందు

క్రమమునకి జనుప్రభుగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యులందరను ఈ మందుకు గూర్చుకొని అభిప్రాయముల నిచ్చి

యున్నారు. ఎంత విషమజ్వరమైనను, జీర్ణించి గుర్మన్యాధిచే పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పనిచేయును.

జ్వరల జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమాత్రపు ముప్పొన్నచో జ్వరము నిశ్చేదమగును. ఏమియు అపాదము లేదు. పసిపిల్ల

లకు వ్రాతకపు ఇసనాఫలిని వాడవలయును. ప్రతి రసవాదివర్గం దొరకును.

పోశయేజంట్లు— (ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి.జి.గొరియోకంపెని, బొంబాయి.

చెన్న రాజధానియందు సోల్ ఏజంట్లు:— డబ్ల్యూ. ఈ. సిత్తు అందుకో, మదరాసు.

దగామందులను జూచి మోసపోకుడు.

ఇండియాగవర్నమెంటుయొక్క వైనాన్సు డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. సిమ్లా, 1918 వ సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రాక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము క్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ॥ 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ॥ 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు

జారీచేయడము.

అనబడున్న వడ్డీకన్న ఇండియా గవర్నమెంటువారి రివిన్యూలున్నా ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును. 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికొనుచున్న ప్రతి రూ॥ 100 కు రూ॥ 100.

వడ్డీ:—సంవత్సరమునకు నూటికి రెండు చొప్పున ఆరేసి నెలల కొకసారి మార్చి 15 వ తారీఖున సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖున చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖున తరువాతి పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 15 వ తారీఖు నకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన వాక్కులు:—ఇదిమీదట ఇండియాగవర్నమెంటువారు జారీచేయు ఏదేని దరఖాస్తు ఋణమునకు వడ్డీ లేదు ఎంత వడ్డీయుపయోగమునకు వడ్డీకిక, సదురు ఋణమునకును వైకము కట్టు కాగ్రము కొకట రాక్కముతో గమనముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి కట్టబడి కాలములో గమనము కలవకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని ఆది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టకలసిన కేటును నిర్ణయించెడిము లో గలయింపబడునది, పదియే దానికి అధికము (నూపర్ టాక్సు) కట్టదగినది.

సెక్యూరిటీలు ఏర్పాటుగానిది:—యుద్ధపత్రములు (ఎ) ఇన్వెస్ట్మెంట్ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాన్ క్రింద కట్టిన రూపముగా (బి) ప్రామిసరీ నోట్ రూపముగా జారీచేయబడును. తేదీలకొరకు ఇట్లవైయిడి, ఇక యిచ్చి వీనికి కడలు, తేదీలు (హానరా వెల్లువారికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న తరు: ఆపత్రములు, కర్పితకుండు ప్రయోగముచేయవచ్చు.

యుద్ధపత్రములు కొనవలెడు ఫలానరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి ఇన్వెస్ట్మెంట్ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాన్ సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, సాధ్యమైనంత కొద్దినొకప్పుడు వేరు వేరు జోల్లుగా జారీచేయబడును; అయితే అలాతర్యాద, ఇవి యిచ్చి వీనికి బడులుగా ఎట్టి కలవకుల నోట్లకు దరఖాస్తు వెల్లువారికి వాటిని, ఖర్చుచేయుట, ప్రయోగముచేయుట. కాకలీ. మొత్తమునకు ఒక్కటే ప్లాన్ సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లు రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను, గవర్నమెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ॥ 100 గాని నూరుతో గుణించిన (పూరా నూర్లుగా నుండి) మొత్తములుగాని కలవకలగల (ప్రామిసరీ నోట్లు రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవిదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ గాని విద్యుత్తముగా దరఖాస్తు వెల్లువారికి ఉండను,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసునందగానియే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన తదా కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసునందగానియే గవర్నమెంటు ప్రెజిడెంట్ గాని సబ్ ప్రెజిడెంట్ గాని దరఖాస్తు వెల్లువారికి ఉండను 1918 వ సం॥ జూన్ 3 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు దీనితో జరిపవలసిన గమనా (ఎ) గమనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనవలయున్న పూర్తిపేరు ను వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లించవలసినది నని తాను కొరనో ఆదియను స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే గమనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్నమెంటు ఆఫీసులందైన బ్యాంకులందైన ఇన్వెస్ట్మెంట్ ప్లాన్ రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్వెస్ట్మెంట్ ప్లాన్ రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ॥ 100 ల తదా దానితో గుణించిన (పూర్తిపేరు) మొత్తముల కలవకలవి, 1918 వ సం॥ జూన్ 3-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖునకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు వెల్లువారికిని మీదటను, సరాసరి కలకత్తా కరెన్సీ ఋణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దీనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకులయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్

(సి) ఏదేని గవర్నమెంటు ప్రెజిడెంట్ లేదా సబ్ ప్రెజిడెంట్ దరఖాస్తులు దీనితో జరిపవలసిన గమనా (A గమనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారుయొక్క పూర్తిపేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లించవలసినది

నని తాను కొరనో ఆదియను స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే గమనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెస్ట్మెంట్ ప్లాన్ రూపముగా గాని (ప్రామిసరీనోట్లు రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ॥ 25 విలవ గలవిగా వై నను దానితో గుణించిన (పూర్తిపేరు 25 ల) మొత్తపు విలువ కలవిగా వై నను, రూ॥ 10,000 ల మొత్తమునకు మించకుండు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు వెల్లువారికిని మీదటను, సరాసరి కలకత్తా కరెన్సీ ఋణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దీనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును. 1918-వ సం॥ జూన్ 3-వ తేదీనుండి 1918-వ సం॥ సెప్టెంబరు 21 వ తేదీనకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు దీనితో జరిపవలసిన గమనా (బి. గమనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారుయొక్క పూర్తిపేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లించవలసినది తాను కొరనో ఆదియను స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే గమనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనవలయునవి, పోస్టుల పైలి గ్రాఫుల ఆకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క స్వాధీనులలో ఉంచబడుటకు కొరబడి యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తము) రాక్కముగాగాని చెక్కుములముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపత్రములను కొను సందర్భములో, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసునందగానియే (ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు ప్రెజిడెంట్ అందు ప్రెజిడెంట్ పేరున, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనివుడు సదురు బ్యాంకు ఏకెంటు పేరున, చెక్కులు వ్రాయవలెను. ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములో చెక్కులు దరఖాస్తు ఏర్పాఫీసులకు వెల్లువారికి ఆయన పేరున వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్స్ బ్యాంకింగ్ దరఖాస్తు దారుని పేరున జరయెయ్యు మొత్తములను తీయడము (విశుద్ధాచేయడము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (ప్రెసిదులకు వైకము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రెజిడెంట్ బ్యాంకులలో, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైకముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క కెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కాంటు లెగ్గించి అని రాక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొకట రాక్కముగానో చెక్కుములముగానో చెల్లించవలసిన యేదేని మొత్తము కొనయెయ్యు అట్టివానికి నూటికి రూ॥ 0-2-0 చొప్పున బ్రోకరేజీని ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులకు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు బ్రోకర్లయొక్కయు ప్లాంపు (సైల్) సేనుబయండి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే అకౌంటెంటు జెనరలునకు గాని కంట్రోలరునకు గాని యేదేని గవర్నమెంటు ప్రెసిడెంట్ గాని సబ్ ప్రెసిడెంట్ గాని దాఖలు చేసాబడు యుద్ధపత్రముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ॥ 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యిచ్చబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొకట ఇండియా ప్రెజిడెంట్ బ్యాంకులలో చెల్లించవలసిన ఏదేని మొత్తముమీద ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులలో నూటికి రూ॥ 0-1-0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించవలయును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు (వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.)

రూ॥ 10, రూ॥ 20, రూ॥ 50, రూ॥ 100, రూ॥ 500, కొకటైనవి. జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించబడవలసినవి.

జారీ వెల రూ॥ 7-12, రూ॥ 15-8, రూ॥ 38-12, రూ॥ 77-8, రూ॥ 88-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు సేవింగ్స్ బ్యాంకింగ్ పనిచేసే యేర్పాఫీసులలో వైకను ఎప్పుడైనా కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూ॥ 10,000 లు గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనా జారీ చేయు పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లించియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములోగాని తిక్కునగా కుండు కేట్లప్రకారము రాక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసువద్దవై నను తెలిసికో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్, ఆఫ్ఫీసు పీపు సెక్రటరీ.

విగ్రాండు విప్లవము.

దొరతనమువారి ప్రకటనము.

లండను, మేయి 26:—విగ్రాండులో నిటీవల జరిగిన ఆరెమ్మలగుర్చి వార్తాప్రాసమునా దొర ప్రకటన మొనర్చిరి. విప్లవోద్యమమున రెండు భాగములున్నవని వై ప్రకటనమున వివరింపబడినది. విగ్రాండులో కలహమును పురిగొట్ట జర్మనీయు లొంగున యెత్తి ము లిందు మొదటిది. ఈయత్నములను సాఫల్య మొనర్చు విగ్రాండు దేశీయుల సన్నాహములు చెడవని 1916 సం॥ము ఈర్వరు తిరుగుబాటునకు పూర్వముననుండియు సిని ఫీచరులకు జర్మనివాసికి గల సంబంధము వివరింపవచ్చును. అంతరి చ్య యంతయు దొరతనము వారికి తెలియను. వారికి తెలిసిన చరిత్రనంతయు ప్రకటించుట ప్రజాక్షేమమునకు శ్రేయస్కరముగాదు.

విగ్రాండు విప్లవము 1914 సం॥ము నవంబరు 6 వ తేదీని ప్రారంభమైనది. అంతయు ననుకూలముగనున్నదని విగ్రాండునకు తెలియజేయునది త్రుమ వార్తాహమగు గాకలయననియు, అక్కడ మొకాదేశీయుడగు యుండెయిడల మిగుల శ్రేష్ఠ మనియు నర్ రోజురు కేస్పెంటుగారు వ్రాసిన లేఖను జిమ్మరుమానుగారీ దినమున నీ కవుంటు బెన్నుప్రార్థనారీ ద్వారా పంపిరి. జర్మనియుండు యుద్ధపు కైవీలుగనున్న విగ్రాండుదేశీయులను విప్లవతీమందు చేర్చుటగాను, తిరుగుబాటు వోక దాంశ్యకమని కేస్పెంటుగారు కోరియున్నారు. జాను నికల్సును ఫాదల జర్మనీకేరే 1915 సం॥ జనవరి మాసమున ఆమెరికాకు లేఖల నంపియున్నాడు. కేస్పెంటుగారు నూచించిన చొప్పున విగ్రాండువారికి వాగ్రూపమున అభయము ప్ర మియబడినదియును, అందుకలన తిక్షణీయులకు నడిశీప్రాయము కలిగినదియును 1914 సం॥మున పేషెనగారు తెలియజేసియున్నారు. 1916 సం॥మున కుట్ర ఫలొనృభిమైనది.

ఫిబ్రవరి 10-వ తేదీని కవుంటు బెన్నుప్రార్థనారీ వ్రాసిన లేఖయందు జాను దొరీ అను నతడు తెలియబరచిన యాక్రీడియంశములు పొందుపరచు బడియున్నవి:— కాల విలంబన మొనర్చిన కార్యము చేయును. నాయకులను దొరరి నమ్మవారు బంధించవచ్చును. ఈర్వరులేవారియన తిరుగుబాటు చేయునట్లు నిశ్చయించబడినది. గనుక ఆనాటికి లిమిటకు నకు ఆయుధ సామగ్రి చేయ వైర్బుటు చేవనలగును. ఈ యుద్ధము మాములు ప్రకారము ఆమెరికా దొరతనము వారిచే బెర్లనగరమున కనపబడెను. బ్రూలి అభాతమున ఆయుధ సామగ్రి సంపాదకరీ జాగొగారు మార్చి 4-వ తేదీని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. వి గ్రాండు వారింగీ క రించి ర ని యు ను, వి వరముల నన్నిటిని పూర్తి గ సొక మగిసిద్ధిగా విగ్రాండునకు బంపుచుంటి యనియును 14 వ తేదీని బెన్నుప్రార్థనారీ వార్త నంపిరి. ఆయుధములను చేరజేయు చు యెప్పుడు విగ్రాండు విప్లవ తీక్షణులకును జర్మనీయులకును ఏ సౌజ్ఞలతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండ వలసినియు ఆ సౌజ్ఞలను వెలియజేయుచు, దల్లిను అభాతమున జర్మని అంగ్రామి యొకటిజను హవును కరకు చొచ్చుకొని యుండవచ్చునయను బెన్ను దార్థగారు తంత్రి వార్త నంపిరి. తుదకు ఏప్రిలు 18, 19 తేదీలను బెన్నును ఆమెరికాకు వెక్కిరింత్రివార్తలు నడచిపెట్టెను. ఈర్వరు ఆదివారమున ఆయుధ సామగ్రి సొంగునట్లు ఏర్పాటు జరిగినది. జర్మని వైరీకుల సంపకలన దనియు, ఇంగ్లాండు వై విమానముల నంపి, ఇంగ్లాండు తీరములను పొకలచే నుట్టడించులసినిదియు గూడ నపుడె యొత్తిడి కలిగింపబడెను. 24, 26 తేదీలకు నడుచు ఈ ముట్టములు తిదంతరమున జరిగినవన్నవి.

విగ్రాండు లేఖల కింగ్లాండునకు ప్రనేషములేకుండ తేను వలయుననియును, విగ్రాండు జర్మని అంతర్జామిక స్థానములను విరివిగ నేర్పటుపలయుననియును విప్లవతీక్షణమువారియు వారి మిత్రులయు ముఖ్యోద్దేశము. నియమిత కాలాంతరమున విప్లవ మారంభమై, జర్మనివారి సహాయము సకాలమున జేరబడుట వలన యత్నము సంపూర్ణముగ భిన్నమయ్యెను.

విగ్రాండు వాలంటియర్లు చాలకాలము నుండి జర్మని వారితో సత్ప్రత్యుత్తరముల జరుపుచుండిరియును, వివిధ ఆమెరికా సమాజముల ద్వారా వారికి ధనము సప్లయ్ అగు చుండెనయను అంగ్లేయులకడ బలయగు నిదర్శనములు కలవు.

సిని ఫీచు నాయకులు మరల జర్మనివారి సహాయము నశేక్షించుచుండిరిని విప్లవానంతరముననే వ్యక్తమయ్యెను.

విగ్రాండు వారి కట్టి సహాయ మావశ్యకమో తెలియబరచిన యెడల తాము సహాయ మొనర్చు సంస్థలపై యున్నామని బెర్లినునండి జాను 17 వ తేదీని వాషింగ్టనునకు తంత్రివార్త యంపబడెను.

విగ్రాండు విప్లవమున కర్పించుచు, కేస్పెంటుగారిపక్షమున వాదమును నడపింప 1000 పానలు వ్యయ మొనర్చబడెనని జాను 16 వ తేదీ లేఖయందు బెన్ను ప్రార్థనగారు వివరించిరి.

విప్లవతీక్షణులను పున్నె రౌజులు పురోవృద్ధి మొందుచున్నదనియు, ఆ తక్షణమునకు డెలావేరులేకుండ తేసితి మనయను బెన్నుప్రార్థనగారు జూలై 25 వ తేదీని లేఖన వ్రాసిరి.

సెప్టెంబరు 8 వ తేదీని వ్రాసిన లేఖయందు బెన్ను ప్రార్థనగారిట్లు వ్రాసెనది:— అర్థవారానికి బలయగు సేనను బంపియడల విగ్రాండు వారు మరల తిరుగుబాటు టూరరు. విప్లవనిగ్ధాహులీ సంకల్పమున నొనర్చిన నూచనముల నిందుతో పొందుపరచుచున్నాను.

తిరుగుబాటు సమయమున జర్మనివారే విగ్రయంపకల యును. వారలను ప్రోత్సహించుటకుగాను విగ్రాండు పశ్చిమ భాగమున అంతర్జామిక స్థానములు జల్లిన స్థానములు పడట వలన ప్రయోజనములను బెన్నుప్రార్థనగారు వివరించిరి. అక్టోబరు మాసమున కెప్రాను బీహేముగారు రాటడదానున కసింపుచుండెరి ఈ త్రొము తిరులచే బడట కనకాశ్యముని గాక, ఆమెరికాయం దుండ విగ్రాండు జక్యాలకు వీరు త్రొములు వ్రాయకుండ జేయకనునని అక్టోబరు 24 వ తేదీని బెన్ను ప్రార్థనగారు వార్త యున్నారు. ఈ లేఖనకట్టి నూడ ఏకకిరీ వీరు పయోగించు వ్యక్తులకును సంబంధములు సంస్పృశికములు అగ నంద తేదీని వ్యక్తమయ్యెను. అంతరిమున బీహేము గారు అంగ్లము గ్రెనులయందు ఆరెమ్మచేయబడిరి.

తాము సెప్టెంబరు 8 వ తేదీ నొనర్చిన నూచనములకు ప్రత్యుత్తర మియకలెసిన దని తిరుము ఆమెరికాయందలి విగ్రాండు నాయకులు నిష్పంధించుచున్నారని డిసెంబరు 4 వ తేదీని బెన్ను ప్రార్థనగారికి లేఖన వ్రాసియున్నారు. నైజీల బంకలల మనియును, 1917 సం॥ ఫి బ్ర వరి 21, 25 తేదీల వ్యక్తమున యాయీ ఆ యు ధ సా మ క్రమం చేర్చుకలనయియు వై లేఖకు డిసెంబరు 31 వ తేదీని జిమ్మరుమానుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. జర్మని వైరీకుల లేఖయెడల తిరుగుబాటు సఫలము గాజాలదను కారణమున విగ్రాండు నాయకులు వై ఏర్పాటుల కసంపత్తిని జూపిరిని జనవరి 18 వ తేదీని బెన్ను ప్రార్థనగారు మరల లేఖనవ్రాసిరి.

ఆమెరికా వారు సంగ్రామమున ప్రవేశించిన యనంతరమున జర్మనీకిని సిని ఫీచు నాయకులకును ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు తాత్కాలికముగ నాగిపోయినది గాని ఆమెరికా విగ్రాండు రాష్ట్రముల తత్ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచునే యుండెను. ఈ కాలమున సిని ఫీచు నాయకు లొక రిచ్చిన ప్రసంగములను పరిక్షించిన యెడల వై వాక్యమున కారణము దొకకలెను. వివమనా లంటియర్ల సమక్షమున 1917 సం॥ అక్టోబరు 27-వ తేదీని వెలిగిగారి ట్టాఫ్యూకించిరి:— విజయముకలగు నకకాశ్యములు లేయెడల, తిరుగుబాటునకలెనదినివాదించెను. క్రమక్రమ కార్యములను నడిపియెడల రి ట్టల స్వగృహ వైర్యము లభ్యమగును. జర్మనియులు ఇంగ్లాండును నుట్టడించి, విగ్రాండులో వైరీకులను దింపినగాని తిరుగుబాటు వలంతయుగా నేరదు. విప్లవమును విజయపూర్వకముగ పుగ్గనీంపజేయు మన మున్నక ధములను యత్నించుటయు సన్నద్ధులమై యుండుటయు కర్తవ్యము.

ఇంగ్లాండు జర్మని రాష్ట్రముల తంత కాలము వైరులై యుండునో, ఇంగ్లాండు రాష్ట్ర మెంతకాల మైగ్రాండు వారి యెడ వైరీభావముని యుండనో, అంత కాలము విగ్రాండు వారు జర్మని వారి మిత్రులై యుండునని 1918 సం॥ జనవరి మాసమున వెలిగిగారి రసియున్నారు.

సిని ఫీచు పక్షమువారి యత్నిములగుర్చి చాల కాలము వరకు నికరమగు సమాచారము వెలియకుండెను. విగ్రాండున ఆయుధముల దింపు యత్ని మొకటి కార్యరూపకము కావన్న దని తుదకు 1918 సం॥ ఏప్రిలు మాసమున నిశ్చయముగ వెలియవచ్చెను. ఏనుయమున ఎచట ఆయుధములను దింప వలసిదను సమాచారమునకై మూత్రము జర్మనీయు లెదురు చూచుచుండిరి.

జర్మని జలాంతర్గామి నుండి వారి యెడలపోకడు నిగునని తెలియవచ్చినది గాన జాగ్రత్తగ నుండవలసిదని ఇంగ్లాండు ఉద్యోగులు విగ్రాండు పాలకుని హెచ్చరించియున్నారు.

జర్మనివారి చారుడు ఏప్రిలు 12 వ తేదీని దిగియుండెను. ఉద్యోగు లాతినిని బంధించిరి. అంతర్జామిక నుండి మందుగుండు సామగ్రిచేరననే గాని నూతన విప్లవము ఫలము నొందజేరదు. పశ్చిమరంగమున జర్మనీయు లేదయేరి యొక మట్టిడి నొనరించి, ఆ మట్టిడియందు విజయమును పొందిన యనంతరమున విగ్రాండువారు తిరుగుబాటు చేయకలయునని ఏర్పాటు జరిగియుండెను. ఇట్టితీరి అంగ్లేయులకు వైర్యములు కృశించియుండు నను వాద్యముతోడ వై ఏర్పాటు జరిగియున్నది. వెలిగిగారి యొద్ద లభ్యమైన వత్తములనుబట్టి యాతిని వైర్య నిగ్ధాణమును వైర్య పూజాణమును వ్యక్తమగుచున్నవి. మే మాసారంభమున కార్యచరణలలో జలాంతర్గామిలలో ఆయుధ సామగ్రిల నింపబడినవియు, విగ్రాండు వైరీకుల తీరము శక్తు జలాంతర్గామిలచే కొంత కాలముగ కాపు గాయబడు యుండెనయియు, రుజువుచేయుటకు తగిన యాధారములేలేదు. గనుక రిక్కి సం॥ముల నుండియు కట్టి కప్పుమును లేక సిని ఫీచునకుటను జర్మనీయులకును గానని వారములు జరుగుచున్నవి. ఆమెరికా యంతుండెన విగ్రాండు దేశీయులలో కొందరు ప్రభవమున మధ్యరస్తులగు నుండిరి.

1917 వ సం॥మున సంభవించిన విగ్రాండు రెండవ తిరుగుబాటు జర్మనీయులు వైర్యములు పంపకయిన ఫలంబయ్యెను 1918 సం॥పు తిరుగుబాటునకు యత్నములు జరుగుచుండెను. జర్మనిగండి ఆయుధములు పంపుట కన్ని సన్నాహములు జరిగియుండెను.

యత్నములన్నిటి యందు సొక్క యంతయు సమానమైయున్నది. విగ్రాండునం దంతటి యంతును అంతర్జామిక స్థానముల నేర్పటుపలయనని జర్మనివారిన్ని యనసంయులు యత్నించుచుండిరి. స్థితిగతు లీ తిరుగుబాటు గాన, విజ్ఞానమునకు ప్రాణ నష్టమును తొలగించి మిత్రులందరి యొక కృత్యముగా గాకలయనన్న ఆ శ్లేషముల కొక్క మార్గము మాత్రము మిగిలియున్నది. కుట్రకు సంబంధించిన యానన్యం దిని నిష్పంధ వివాదముల నుండులయు దొరతనము వారలను రింపకలెన మార్గము.

విప్లవ సన్నాహములు.

ప్రధానతంత్రి చెప్పిన యంతయులు.

లండను, మేయి 26:— ఎడింబరో నగరమున నుపన్యసింపయి, ప్రధానతంత్రి కంగ్రామరంగమున స్పాటాండు సేనలు కాపీక సమాక్రమమున విగ్రామించిరి. వైగ్రాండువారి వివయములకడ స్పాటాండును మూర్ఖ చెప్పినట్లు సంతోష పూర్వకముగ బలపట నికకాశ్యము లేకయున్నది. విగ్రాండు యోధులనువలపున సంగ్రామమున పోక, మూరముగ తొలగి యున్నారు. ఇంగ్లాండు వారిచే పుడో, తమ కన్యాని మొనర్చి యున్నా దిగుట వర్తమానమున సహేతు కము గాదు. ఫ్రాన్సు సెర్వియా, రోతెండు బెర్లినును మున్నగు అల్ప రాష్ట్ర రక్షకాథ మీ సంగ్రామము జరుగుచున్నది. ఈ వ్యక్తి సంగ్రామమున చొర కొనటకు విగ్రాండు వెనకే యుచును గాక, చిన్న రాష్ట్రములను గూడెందు ప్రహ్మ నిగంతుక ప్రభుత్వముతో విగ్రాండువారు చేరెనున్నట్లు ముఖ్యం చెడిని. విగ్రాండువారు జర్మని ఆధికారులతో కుట్రను పన్నుచుండిరను సోమునకు సంబంధించిన సాక్ష్యమునంతయు ప్రధానతంత్రి పరిక్షించి యుండెను. ప్రభుత్వ వ్యర్థమై నడచుకొనకలసినిది యు సప్తప్యక వెలియుచునే యున్నది. వారియుల నడచు కొన సంకోచించిరేని నేర్పటులగుదురు. సాక్ష్యమునంతయు ప్రకటించుట ప్రజాక్షేమమునకు భంగకరము గనుక నిదర్శనములనేకములు ప్రకటింపబడవు. మిత్రులందరి సందిగ్ధావధ యందుండు సమయమున విగ్రాండులో తిరుగుబాటు జరుగునట్లు సన్నాహములు పూర్తిగ జరిగియున్నవి. విగ్రాండు శాతీయ పక్షపు నాయకుల కీ కుట్రసమాచారము తెలియదు. స్వగృహ దముగ వైర్యములయందు చేర సంగ్రామమున సహాయ మొనరించుటకు విగ్రాండువారి కనకాశ మీనుబకును. విగ్రాండు దేశీయులు యదారభావులై నడచుకొందురు గాక యని ప్రధాన తంత్రి నడిచెను.

ప్రతికాశి ప్రాయములు.

తైమ్ము

లండను, మే 25:— బెంగాలు గాస్ట్లను నిరీక్షల జరిగిన ఆరేళ్లను గూర్చి ప్రెస్బుట్రిక యిటుల ప్రాయము పైడి:— సాక్ష్యము ప్రకటించుటకు దొరతనమువారి నెక్కువకు సింహపతాలగు. ఏకాగ్రణులే దొరతనమువారి మార్గము నకలంబింప వలసియున్నది అంద రెటునుదురు. దొరతనము వారి విప్లవకర్తలను నిష్కరించుట ప్రధాన ముత్రి విగతించియున్నది. వీరుచెప్పు యంతయు మాకు సమ్యక్ములు. సేవసేపక్షము జర్మనీవారితోడ నొకప్పు యుడిన కుట్రలకులన నొక్క విషయము మాత్రము ఘట్ట మగుచున్నది.—కుట్రలకులన బెంగాలువారి కెట్టిభాషను కలగ నేరదు.

దెయిలి మొలులు.

దొరతనము వారి ప్రకటనము యొక్క యుక్తముగ నున్నది. స్థితిగతులీ ప్రకటనను సక్రముగ వికరించబడినవి. సేవసేపక్షము యుక్తములు అమెరికా వారికి విధిమై నంతి మాత్రమున అమెరికా వారు వారిని ఖండింతురు. అమె రికా నాకలమై బెంగాలుల నుపయోగించి బెంగాలు వారు జర్మనీయులకు నోడ్డునుచున్నాడు.

మాన్యుల పోట్లు

దొరతనమువారు వెలువరించిన ప్రకటనము నందలి యం శములలో నొక్కటియైన సేవసేపక్షము వాక్కులకును చొప్పుల కును భిన్నమై యుండలేదు. ఈవ్యయ విప్లవానంతరమున సేవ సేపక్షమువారు నేల విడచిపో నున్నట్లు గాక యున్నది. సేవసేపక్షము వారు నాకులతో నడచుచుండవలసి యా ప్రజ లకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము సొంతట ఆముక్తము.

దెయిలి న్యూస్

1918 సంపు వ్యవహారమును గూర్చి దొరతనమువారు తమ పక్షమున బలపరుచుకొని యున్నారు. ప్రస్తుతము చుర పాలకుల లక్షలందించిన చర్యకు జర్మనీవారి పన్నాగములే గాక మరొన్ని నిదర్శనములను గూడ దొరతనమువారు జూపవలసి యుండును. ఈ నిదర్శనములను ప్రకటింప వీలులేకపోయినచో నివృత్తిపాతాళిద్ద గల యుగపురు న్యాయమూర్తుల యెదుట వీని నుంచవలెను. ఈరీతి దౌర్జన్యమొద్దయో జరుగవలయు నని భాగ్యమెందు నభవాను నిష్పంధనలసియున్నది.

దెయిలి టైమింగ్

సాక్ష్యము నేమాత్రము గమనించిన, దొరతనము వారి చర్య భృ సమ్యక్ముని భృవకము. ప్రస్తుతమున విప్లవ విచారమున నున్న వారిలో కొందరు మాత్రము కేతువులతో నెట్టి సంపన్నమును గలిగియుండక పోవచ్చును. కాని కుట్ర జరుగుచున్నదని వీరెరిగియున్నారు. తనముల మున ద్రోహమున కంగీకరించియున్నారు. విప్లవ మార్గముకు తుది నిమిషముకాకు వేచియుండి, యెంధకురు ప్రాణ కష్ట మను లేక విప్లవ పక్షమునంతయు దొరతనము వారు బంధించ వలయును. లేని యెవల చురయొక మాగ్నము దొరతనము వా రకులంబింప వలసియుండును. విప్లవమార్గమై నిరవభాధు లగు పోలీసువారి వచ్చి ప్రాంతం ప్రాంతము వేచియుండి ఆనం తరమున కా రాగవంశమునకు బూజవలయును. దొరతనమువారు విప్లవకర్తలను నెఱవేర్చుచున్నాడు. విప్లవనాయకులను విచారింపించి, క్షిణుల నొకప్పు కలసిదగియును, యీ కార్య ములు సత్వరము జరుగవలయు ననియును ప్రజలతోరుచున్నాడు.

దెయిలి క్రాంతిలు.

జర్మనీయుల మద్దతు 1916 సం.మున విప్లవము సంభ వించియున్నదని దొరతనమువారు తమ ప్రకటనమున రుజువు చేసియున్నాడు. ఈవిషయములకు అతిపాపములగు కొందరు వ్యక్తులకుల జరిగియుండలేదు. కుట్రలో నీ తిరుగ బాటక భాగవనియు, యాకుట్ర సఫలమైచో విక్రమంధలికంత యు ప్రమాదము జాటిలి యుండుననియు నూతనముగ తెలియు చున్నది. బెంగాలు తెలియును సంస్కృతిపరులగు గాను దొరతనమువారు తమ ప్రకటనమున పరికొన్ని విషయముల సొంత గిన నెంతయు దౌర్జన్యముగ నుండెడిది.

మాంచెప్పగు గార్దిమును

బెంగాలుతనమున జర్మనీవారి అంతర్జామిక స్థానముల నేర్ప యుప సేవసేపక్షము వారికితోడ్పడుచుండెదని రుజువుచేయ గలిగిన యెడల, సేవసేపక్షము నాయకులనుండి బెంగాలువారిల్లరును విముఖులగుదురు. అరెస్టులకు తగిన నిదర్శనములు కలవు. అంగ్లా రాష్ట్రీయులకెట్టి యాభేదములు లేదని మేం చెప్పరు గార్ది ము ను ప్రాయమున్నది.

వెట్టు మిగిల్చు గజెట్టు

జర్మనీయులకును సేవసేపక్షము నాయకులకును తిక్త సం ముల నుండియు రాయబారములు జరుగుచున్నవని దొరతనము వారు ప్రకటించియున్నాడు. ఈ యంతమె శత్రువు మైదొడల నాయకులకు నిష్పంధనవాసమే గాక అంతకంటె కఠినమగు దండనలను గూడ దొరతనమువారు విధించుట ఆభేదము గాదని నై పత్రిక ప్రాయమున్నది.

ఆస్ట్రీయాస్ట్రీయ లరెస్టుచేయుట.

లండను, మే 26:— ఆస్ట్రీయా వేకియాలగు బ్రన్న ఆరు నామెను పోలీసువారు బంధించిరి. ఏకాగ్రణున నామె బంధించబడెనో తెలియజేయవచ్చును. ఈమె 4,5 వత్సరముల నుండియు మేజరు ఎవ్వర్నువారి కార్యదర్శిగ నుండినది. ఈమెను బంధించి డబ్లిను నగరమునకు చేర్చిరి.

ఇంగ్లండు

రబ్బరు కురిశ్రమ.

లండను, మే 25:—“తైమ్సు” ఇట్లు ప్రాయమున్నది.—రబ్బరు పరిశ్రమ నిర్మివిధముల నిర్వహించుచున్నది 1918 వ సంవత్సరములో నుమారు 2 లక్షలటన్నుల రబ్బరు తయారు చేయబడవలెను. అమెరికా తయారుచేయు రబ్బరు నుమారు 80 వేల టన్నులును, బ్రిటిషు ప్రాంతీయవారు తయారు చేయు నది నుమారు 40 వేల టన్నులు, సువత్సరాంతము నుండి మరి 80 వేల టన్నులు వివిధరీతులుతయారు చేయబడును. మలాయి దీవుల వారి వర్తకమున పూర్ణాధికారము పొంద నెంచుచున్న టు లున్నది. ప్రొవియన్సు ముఖ్యదీవుల అధికారులు రబ్బరు పరిశ్రమ కష్టస్థితి జెందుటకుజూడ జాలరు. రబ్బరును తయారు చేయు ప్రతిష్టాపనలన్నిటి మీదను దొరతనమువారికి తగిన యధికారముండవలయును వారెట్లు చేయలేకున్న లండను నందలి రబ్బరు పరిశ్రమ ప్రతినిధులు వలసదేశముల కొత్తదీని గలిగించి న వారి వలన నేమియు నపరాధ ముండజాలదు.

లండను, మే 26:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు.—మే 23-వ తేదీని “మెల్బోర్ను” యను వర్తక యుద్ధకాక ముంచివేయబడెను. దానినాం దుండు వారలలో నెక్కువను చురజింపలేదు కాని దానివైపుండు 56 అమెరికను వైకులు గనిపించుచున్నాడు. ప్రేమకు వలన వారు నురసింపి చినిధియగుచున్నది.

లండను, మే 20:—“లాయడుబిల్లి” పత్రికయొకనావి కావిలేఖు జర్మను జలాంతర్గామి ముంచివేయబడుటను గూర్చి ఇట్లు ప్రాయమున్నది:—శత్రుజలాంతర్గామిలు బ్రిటిషు సముద్రములో తిరుగుట కష్టముగ దెలిసి దూర దూరమున నె తిరుగుచుండుటకున జలాంతర్గామిల యుత్సాహము తగ్గుచు న్నది. జలాంతర్గామి సుధకాక ముంచివేయబడుట గూడ నావికాధికారు లిందులకు నిష్పమైయున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ప్రతి యంత్రాలయపు కాగ్నికులు.

లండను, మే 23:—మాంచెప్పరులో బుధవారమున మరల సభ జరిగెను. కార్మికుల వేతనములు నూటికి 25 చొప్పున హెచ్చించుచు శత్రువుంబడినది. ముందు మాసము 7 వ తేదీలో అంతకుయ్యే వాసమున హెచ్చు జీతములు ముట్టును. నవంబరు 7 వ తేదీ వరకు నిల్వ జీతముల నిర్దురు.

ప్రాన్సు

జర్మనులు; బ్రిటిషు ఆనుకరములు.

న్యూయార్కు, మే 24:—ప్రాన్సునందుండు బ్రిటిషు ఆనుకరములమీద జర్మను లెక్కికముగ బాంబులను వేయట వలన రెడ్డుక్రాసు ఉద్యమమునకు నూతనోత్సాహము గలుగు చున్నది. నాలుగుకోజులలో 180 లక్షల పానులు వనూ లయ్యెను.

మిలమలడలి నొకాని ర్యాగము.

ప్రాన్సు, మే 26:—సెనేటుసభలో నొకానుత్రి ఇట్లు చెప్పెను.—సముద్రములందు మిత్రమండలివారు ఇంజనుల నుపయోగించుటకున జనకునండియు సుంచితభాషల నొందు చున్నారు. ఏప్రిలు మాసమున గ్రేటుబ్రిటను, అమెరికాసం యుక్తరాష్ట్రములు మాత్రమే శత్రువులు ముంచివేసిన కాకల బరువుకంటె 40 వేలటన్నులెక్కుడు బరువుగల నాకలనిర్మించిరి. నవ్వుములొందిన పడవలను బాగుజేసి మరల నుపయోగించిరి.

చుపద్ధతికడదిననాలుగు నెలలందును చాల అభివృద్ధి నొందెను. ఇంగ్లండునందు అట్లు బాగుచేయబడిన నాకలు వారమునకు 5 లక్షల టన్నుల బరువునకు మించియున్నవి. ఫ్రాన్సుకే మొక నెలలో 250 వేల టన్నుల బరువుగల నాకల బాగుజేసిరి. మే నెలయందు ధ్వంస మొనరింపబడిన జలాంతర్గామిల సంఖ్య ఏప్రిలుకంటె నెక్కుడు జలాంతర్గామిలు ధ్వంసము చేయబడు నని నూచనలు గన్పించుచున్నవి.

అంతర్జాతీయ సాంఘిక విజ్ఞాపనము.

ప్రాన్సు, మే 24:—ప్రాన్సులో జరిగిన అంతర్జాతీయ సాంఘిక సమావేశముపుడు బ్రిటిషువర్తకసంఘముల అధ్యక్షుడుచెప్పిన ఈక్రందిమాటలను మార్క్స్వర్తక 21-వ తేదీని ప్రచురించెను. జర్మను కార్మికులు లండను అంతర్జాతీయసాంఘికసభల విజ్ఞాపన కొకే ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అది ఆనస్కందన వారంభమాపమున పరిణమించినది. హెరుబ్రాంటిగు గారు తాను నిష్కారణముగ నావిజ్ఞాపనను జర్మను సాంఘికవాదుల కంటె నని నేడు ప్రాయమున్నాడు. ఏమిట నతడు ఏ ఏప్రి 23-వ తేదీని హెరు న్యెయిడ మానుగారిని, డెర్లిను గృహమునకును, హెరు ఆర్లెగుగారిని, హెరు బుచ్చిగదుగారిని, ఎం. సోగా సాపు గారిని, ఎ. కై గాపుకాకిరి ఆరు రిజిస్టరు లేఖలను పంపిరి. అధికారపు టుత్తరములకు తాను మధ్యస్థిగ నుండు నని బ్రాంటింగు గారు ప్రాసిరి. ఇంక ప్రత్యుత్తర మేదియు రాలేదు. జర్మను అధికారు లుత్తరములందనియునుండ జేసిరి. బెర్లియుము

“విండిక్తివు”; జర్మనులు

లండను, మే 26:—అస్సెబ్లెమాన్సుగారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు.—బ్రూజినువద్ద నావికాధికారులమీము పనిచేయ టున్నాడు. జేబ్రూజిముట్టడిమై వీరికివారణము. ఓప్రెండువద్ద నున్న విండిక్తివు వెనకభాగమున జర్మనులు కదలింపలిగిరి. డెయిలీ ఎన్సుప్రెసు.—జర్మనులు “విండిక్తివునొక ప్రక్కనుండి ఇం కొక ప్రక్కకు త్రోసి దానినిపుడు 80 అడుగుల వెడల్పున 2½ అడుగులవలెను గల కాలుర వెంబడిని కుచ్చుచున్నాడు. “తైమ్సు” ఇట్లు ప్రాయమున్నది. విండిక్తివుకదలింపబడినను నొకాక్రయ సమీపమున పడి యున్నది. జర్మనులు ఓప్రెండునొకాక్రయము నుపయోగించుటున్నాడు.

రిమాన్సు

ప్రాన్సు, మే 25:—ప్రధాని స్పెన్సు ఫండుగారిని నిరంకుసాధికారిగ నియమించునను ఫిర్మాకు వొంగులు వారు రాజీనామాలు సొందెరి.

మహాన్యూదీయుల కోపము

ప్రాన్సు, మే 26:—మాన్సునెక్కువమార్కులకు సభను బోల్షెవిక్కులెత్తివేసిరి. బోల్షెవిక్కుల కార్యమునకు ముసల్మానులు చాలకోపము జెందియున్నారు.

ఎస్టోనియా; లివోనియాలు

అమస్టర్డము, మే 26:—వార్సావ్విను పత్రికఇట్లు ప్రాయమున్నది.—బ్రెస్టు లివిక్కుసంఘి జరిగియుండగా గూడ ఎస్టోనియా లివోనియాల రుష్యానుండి గై కొనబ్రయ త్నించు నెడతాను రాజీనామా సొందవలసి వేరను కునూలో మానుగారుచెప్పిరి. అయినప్పటికిని ఏప్రిలు 21-వ తేదీనికాంటు హెర్బిలింగు గారు రెండుమండలముల ప్రతినిధులకును సందర్శ నమునొసగి ఈ సమస్యను జర్మనీవారుగ విచారింతుననియు,వల యునేని ప్రప్యాగో ప్రత్యేక సంధినిసంధిమాను. ననియు చెప్పిరి. ఎస్టోనియా లివోనియాల స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి రుష్యాదొరతనమువారి కిష్టము జర్మనీ తెలియబరచెను.

యుక్రేయను; జారుప్రభుత్వము.

అమస్టర్డము, మే 24:—వార్సావ్విను పత్రికయొక్క యుక్రేయను విలేఖరి ఇట్లు ప్రాయమున్నాడు:—యుక్రేయ నునం దొక విధమగు జారుప్రభుత్వము ప్రారంభ మయ్యెను. యుక్రేయను పత్రికలనేక మడగ దొక్కబడినవి. యుక్రేని యనునామములు బంధించ బడిరి. క్షిప్రుండును, అయిరుప్రభు త్వములందును యుద్ధస్థితి ప్రకటింపబడెను. యుక్రేయను కార్మికసభ ఆపివేయబడినది. యుక్రేయను రైతులసభయు నాపివేయబడెను. రెండవదానియందు 4000 మంది సభ్యు లుండిరి. వీరివరలో విజ్ఞాపనలు యుక్రేయను వ్యవహారము

లంకామయ్య జోగ్యముగలిగియున్నాడనియు, యుక్తేంద్రుని పార్థమేయుని నెత్తివేయుట, స్వయంపాదిస్కర పరిపాలనమును ప్రవేశించి జేయుటను వా రెదిరించిరి.

మాస్కా మే 26:—అనేక రాష్ట్రముల సగరములందు, ముఖ్యముగ నిజ్జి నోవగోల్దలందు ఆహారముకొరత దబ్బులలాటలు జరిగినవి. కాసనసభను మరల నెలకొల్పవలసినదని స్వయంపాది యందలి కార్యకులలో 10 వేలమంది సమ్మెకట్టుకట్టిరి. బోల్షి విక్రమలతో జేసిన ఆస్తియును, జన్మము శ్రావీలననేక మందిని జర్మములు పట్టుకొనిరి. వీరిలో నూరుగురు పోల్టవానర్త చంపి వేయబడిరిని తెలియుచున్నది.

22-వ తేదీని మాస్కానుండి ఇట్లులింతి పంపబడినది.—కక్షేమమున కొంతమందిని పైనికుటలు ముఖ్యమున మరల పట్టుకొనిరి. బోల్షివిక్రమల ప్రతిక “ప్రవాద” ఇట్లు చెప్పుచున్నది. యుక్తేంద్రునినందును, బెల్గి గాపు పోల్టవాలందును గల కృషీకరులు జనరలు స్కా-రాపడిక్కి-గారి జన్మయుక్తే నియును దళయులనోడించిరి. కృషీకరుల సహాయము యుక్తే నియు రెయిల్వే సేవకుల సమ్మెకట్టగా వారి స్థానములందు జర్మములు నియోగి కలది.

హాలండు

కార్పసు క్రిస్టి యుత్సవము.

అమస్టర్డము, మే 25:—కార్పసు హర్తమాను గారు కోలోనుపుకోహీతుల కొకశేఖను వ్రాసి ప్రస్తుత మేమియును స్వయముల నడిపించవల దనిరి. కార్పసు క్రిస్టి మహోత్సవమును మాత్రమే యున సరపాడుకరముగ నడిపించవలయునను శిక్షణముతో నెడు పోపు గారిని శత్రువులాసయమున వాడి నెవరించుటకై కో. యున సని ప్రార్థించిరి. ఈ క్షణములను సన్ని ప్రార్థనా యముల తలుపులను తెరిచియుంచవలెను లేదా ఎంటనే తెరను ఏర్పాటుల జేయవలయు నని వారు కోరిరి. ప్రార్థనజే నపుడు హెచ్చరిక జేయబడినది గురువు శ్రమాత్రము నలబడినందుక అట్లనేలవి సభ్యుల నెయ్యక ననబడినది పోయి ప్రాణములు రక్షించుకొనవలెనని చెప్పి తాను చిట్టచివరకు పోవలయునని అభిప్రాయపించెను.

ఆస్ట్రేలియా

లండను, మే 25:—న్యూఘోండులందు పార్థమేయు చాలింపబడినది. మే 25-వ తేదీ అర్ధరాత్రునుండియు నిస్సంధ వైకికాసన మమలలోనికెచ్చును.

బల్గేరియా పైనికుల దుస్థితి.

ఏథెన్సు, మే 26:—బల్గేరియా నైస్యమును వాడినవా రిట్లు తెలుపుచున్నారు:—అకలికలన బల్గేరియాలో ననేక మంది మరణించిరి. దొరతనమువారు బహుక్రూరముగ నల్లరులని రంతరణగ్రాహకులయ్యారు. బల్గేరియులు సంధి కాశించుచున్నారు. మేసిదోనియా యందలి బల్గేరియును నైస్యము చాలసరిసస్థితియైనది. శిక్షాభ్యాసము పూర్తి కాకుండగనే 1918 వ సంవత్సరపు బాలురు యుద్ధమున కంపబడిరి. సైనికులకు ఆహారమేమియు చాలకున్నది. ఆరకాళము చిక్కిన నైస్యమును వీడిపోవలయు నని వారు చూచుచున్నారు.

అమెరికా

అ|| సం|| రాష్ట్రముల యుద్ధప్రయత్నములు.

లండను, మే 26:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లందున్న క్రైంది నైకమిషనరు ఎం. టూప్రెయి గారు చెప్పిన సుఖ్యులవలన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లొనరించుచున్న మహామొదల ప్రయత్నములు బాగుగ విశేష మగుచున్నవి. కాను 6 వ తేదీ నాటికి వారు 20 లక్షల సైనికుల ప్రాగు చేయుగలరు. ఈదళముల ప్రయాణము నిశ్చయమైనంతనే మరి 10 లక్షలు సిద్ధముచేయబడును. అనగా వేసవికాలము పూర్తి యగులోపల ప్రాశ్నగందలి అమెరికాదళములు రెండింటిని చేయబడును. సంవత్సరాంతము సరికి మాడింటలు చేయబడును. మంచి ఆరసరసయమున నమెరికానుండి కచ్చిన దళముల కంటె రుష్యానుండి కచ్చిన జర్మనుదళముల సంఖ్య చాల అధికముగ నుండెను. తుదినుదళము మిత్రమండలి సైనికుల సంఖ్య అధికముగ పెరిగిపోయి అట్లునై నిరంతరము క్రొత్తసైనికుల జేర్చుట కనుకూలముగ నుండగలవు. అమెరికావారి సేనలని చేయు ఆహారసాధ్యములు 30 లక్షల టన్నులకు మించియున్నవి. ఇందుకలన యూరపు మిత్రమండలి దళములకు నడుము లింకాకు ఎక్కువది చేసబడినది.

అమెరికాపై నైస్యముల హెచ్చించుట

వాషింగ్టను, మే 26:—మెక్సికొదూరాగు పెన్సిడెంటువిల్లుగుగారితో వాలోచించిన పిమ్మట కాంగ్రెసు వారు క్రిందిసమాచారమును తెలిపెను. కొత్తగాబడి కాసన ములాసశ్యముగ పన్నులనునుంకములను హెచ్చించవలయును. నెనేటుసభవారి మిలిటరీ కమిటీవారి మెరికా నైస్యముల నింకను పెంచుటకు వికకంత్వముగ సంగీకరించిరి. పర్యవేక్షకు సైనికుల కింకను 30 లక్షల సైనికుల జేర్చవలయునను తీర్మానమున కనుకూలమగు నిశేషనను వారబించిరి.

నికరగ్యా; జర్మనుమిత్రులు.

న్యూయార్కు, మే 26:—కాంజాయండెలు సన్దుం డి ఇట్లు తంజిచ్చుచున్నది.—ఎం. కాస్పారికా జర్మనుమిత్రులనై యుద్ధమును ప్రకటించెను.

మెక్సికో క్యూబాలకు సంబంధములు.

లండను, మే 26:—మెక్సికో క్యూబాల సంబంధము లొక చిత్రముగ క్షణక్షణమందున్నది. ఏ రాష్ట్రపు రాజు వారు లా రాష్ట్రములకు రప్పించబడిరే గాని తెరము ప్రబల లేదు. యుద్ధ కారణమున క్యూబా వారి యొక్కొనిన కొన్ని కట్టు దిట్టములు మెక్సికో వారికి ప్రతిబంధములుగ నుండి ననియు అంగులన మరీ స్పృహలు కలిగిననియు మెక్సికో విచేతనము యొప్పుకొనుచున్నాడు. క్షణక్షణములు సాను విశ్మయతోడ పరిష్కరింపబడునని తన ముద్దేశమైయున్నదని ఆ మంత్రి యభిప్రాయపడుచున్నాడు.

జర్మనీ

రీచ్ గ్రాగు సభాధ్యక్షుని మరణము.

అమ్స్టర్డము, మే 26:—జర్మనీ రాజ్యాంగ సభాధ్యక్షు డగు డాక్టరు కాంపుగారు చనిపోయిరి.

జర్మనీకత్రిక హెచ్చరిక

రుష్యా జర్మనీల సంబంధములు

అమ్స్టర్డము, మే 26:—రీమిష్ వెట్టఫాక్సు శి టంగు యిట్లు వివరించుచున్నది:—రుష్యాగోని క్షణక్షణ మున్న జెందును మిత్రమండలివారియేత ననుకూలభావము గల మెన్ని విక్కు పక్షమువారికి పలుకుబడి యధికమయ్యెను. దీక్షేటరు స్కా-రాపడిక్కి-గారి వైనను, జర్మనీవైనను కీఫలో కుట్రలు జరుగుచున్నవని విరుట కొంతయు వివారమగుచున్నది.

రుమేనియానుండి మెకస్సెను సేనాని సైనికపరిపాలనమును చేబూనెనని వై ప్రతిక క యభిప్రాయ విశేషము తెలియజేయుచున్నాడు.

బల్గేరియా

బల్గేరియా వారు రాట్లువుట్ట.

జూర్చి, మే 26:—ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి సరియుక్తముగ బోవుచున్న రెయిలుబండివారి బల్గేరియా పైనికులు రాట్లుకు రుద్దిరి. కిటికీలు బ్రదలైనవి. బల్గేరియానుకూలమైన అసనమృతము విశేషముగ నున్నది.

ఇటీవలి తంజ్రీవార్తలు

రష్యా రాజమూల.

జూర్చి, మే 26:—ఈమె డెన్మాగ్కుగారు ఆస్ట్రియామారుగ ప్రయాణముచేయు నని వియెన్నానుండి తెలియచ్చుచున్నది.

యుద్ధములు.

పేగు, మే 27:—యుద్ధములనున కనుజ్ఞనీయ కలసిన దను నూచనమునై హాలెండు యుద్ధకాఖా మంత్రి యిట్లు వెలువరించెను. నైస్య రాజకీయ క్షణక్షణము బట్టి సేనలను తగ్గించుట కెట్టి యవకాశము లేదు.

రుష్యానాకాదళము.

అమ్స్టర్డము, మే 26:—జర్మనీవారు నిఖాష్ట పూను నాక్రమించుటకు పూర్వము రుష్యావారి యుద్ధకాఖలు చెందును, 8 ని దీక్షియాయులును పొరిపోయిరి. తక్కిన దళములకికా జర్మనీనాలు గుదీపమయ్యెను.

కాఫీ దిగుమతి నిరోధిత్వములు.

లండను, మే 26:—రక్షకులు కాఫీ విత్తుల నన్నిటిని గొనవేయుదురనియు, తమూలమున ఫరలు హెచ్చగుల వనియు నొందించి కాఫీ దిగుమతి చేసికొనుటకు నైస్యముల వీయమని అమెరికా దొరతనము వారు వెలువరించిరి.

నిర్బంధనైస్య సేవాసూచనములు

అమెరికా మగుట

హంకాంగు మే 26:—అధినికేతనపు దొరతనము వారొసర్పిన నూచనము లామెరికాపై సైనికమును, వయంపి మిలి మార్యము 40 సం॥ ము లొనగ్గులజేసినయును వాట్లగు లాంగు గారు గవర్నరుకు తంజ్రీవార్త నంబిరి.

ఫిరంగులు గాల్పబడుట.

లండను, మే 27:—ఏకరుకు త్రవదక్షిణభాగముల యందు ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్పబడెను గాని పదాతిసం గ్రామము సంధినింపలేదని పరామవాద ప్రకటించిరి.

బెల్గియుమువారి స్థానము లెడిరింపబడుట.

లండను, మే 26:—బెల్గియును ప్రకటనమున నిట్లు వివరింపబడినది:—గతకాత్రి జర్మనీవారు తీవ్రముగ ఫిరంగులను ప్రయోగించి వేమెకాడీలు కాలున నెంటుబాల్వెన్ స్థానమునకు నడుచుచుండు మాస్కాములపై గవిరిరి మాకంకముల లోనికి తీవ్రనైస్యములు చొప్పుకొనెను గాని వెంటనే యు తరిమి వేయబడినది. బీసింగిప్రదేశమున తీవ్రమగు ముట్టకంప వారల నై ఫిరంగులను గాల్పి వారలను పోగోలితిమి.

బ్రెస్టు లిటోవిన్సు సంధి.

లండను, మే 27:—బ్రెస్టు లిటోవిన్సు సంధి మరతుల యందు కొన్ని యంశములు స్పష్టముగ లేవు వీనిని స్పష్టీకరించుటకు ప్రత్యేక సంఘము జేవరచుటకు జర్మనీ వారిప్పుకొనియున్నాడు. ఈ సంధ్యమున సంస్థానారి వారు వార్త యిట్లు వివరించుచున్నది. కాకను, క్రిమియా, ఇట్టో నికు, లిటోవియా క్షణక్షణమున్న, రుష్యాజర్మనీలకు కలిగిన అభిప్రాయ క్షణక్షణ కారణమున పాస్కాటులో శిక్షిత్వము గాక యున్న సరిహద్దు సమస్యనున్న, ఆర్థిక సంబంధముల గూర్చిన ప్రధాన సూత్రములున్న, యుద్ధపు బండెలను గూర్చి అభిప్రాయ క్షణక్షణములను ప్రప్రథమున తీర్మానింప వలయు నని విచేతనమై కోరిక.

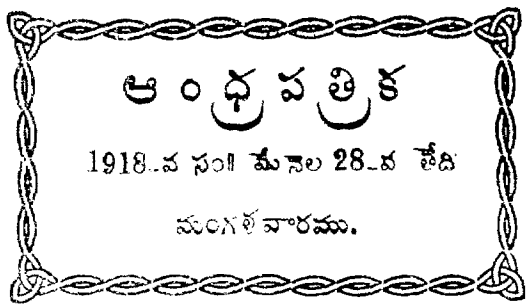
సైనికులను చేపుట.

హిందూకేతరత్వక బలమున ననేకమంది సైనికులు జేరున ట్లుక్కిహించుటకు 25 వ తేదీనాటి ఉదయము లావలో రునం దొకసభ జేయబడినది. మా॥లగు న్యాయమూర్తి హెబిలా లుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. అధ్యక్షులు తమప్రారంభోపన్యాసమున నైస్యమున జేరుటావశ్యకమనియు, సామ్రాజ్య పోరవాక్కుల మెందుట కదిప్రధమకర్తవ్యమని హెచ్చరించి గంధమున్నగు నాయకులు చెప్ప వాక్యముల నుదహరించిరి. విశ్వవిద్యాలయదళముమొకరాని నేర్పనను టూవశ్యకమని మారుచెప్పిరి. యావజ్జీవమునను నిట్టియవకాశము మరియొకావున వెంటనే నైస్యమున జేరు డని ఆ తక్షణ హెచ్చరించెను. మా॥లగు ఫణలుహు స్నేయిన, రాజాన తేంద్రవాధు, మా॥లగు సోహనలాలు, మా॥లగు పండిత శివ వారాయణ మొదలగు ఉపన్యాసకులట్లనే హెచ్చరించిరి. క్రిందటిసంవత్సరము నైస్యమున జేరినప్పటినుండియు తనకు గలిగిన యనుభవమును ఎం. ఎస్సి. విద్యార్థి నేతు గోవిందరాము ఉపన్యసించునపు డెక్కింత ఉత్సాహము చూపబడినది.

వేల్పు యువరాజు ప్రసంగము.

కోము, మే 26:—ఇటలిరాష్ట్రము సం గ్రామమున జొచ్చుకొనిన వార్షికవిశేషమున కేల్పు యువరాజు ప్రింగించెను. ఇటలివారియేత నాంగ్లసామ్రాజ్యమున కధిక మగు సానుభూతి కలదని యువరాజు వక్కాణించెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములు లేమదళములు మొన్నటిదినలు లక్ష్యులులే జేరినవి. వీనిలన్నికావల తరపున పురవానియాధికారియు, పురపాలక సభ్యులతరపున మేమనామోయి గోసాయి నుగావకు వారి వాదించిరి. పరామంగమున సైనికసంకల్ప రము యుద్ధమొనరించియు సైనికులు దిక్కుకుగ నైలియున్నాడు. నిన్నును నేనును మరీకొన్ని పోటాటలులు కచ్చుకరి తలంపబడిన మొదలెను.

స్థానికస్వపరిపాలనము:

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చి హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన తీర్మానము నిన్నటి దినము మాకు జేరినది. దానిని పరికింపగ, ప్రస్తుత కష్టతీయ కాలములో యభివృద్ధిని సూచించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు. కాని, ప్రజలకు కరి పాలనము హస్తగతముగ నని తలచుచున్న యీ సమయమునకు దగిన విశాలత్వ మా తీర్మానమున గాన్పించదు. ప్రజల పరిపాలనాసామర్థ్యము గూర్చిన ప్రాత యజమానము లింకను దొలగలేదు. తీర్మానమందలి సూచనలు దేశములో ప్రవహించుచున్న సూతనజీవితప్రవాహము ననుసరింపలేదు. సూచనలు వెంటనే నమలులోనికి వచ్చుననుటకును వీలు లేకున్నది. అవి కార్యరూపము జాబ్బులు, స్థానిక ప్రభుత్వములపై వదలివేయబడినవి. గమ్యస్థానమును మాత్రము హైందవప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. స్థానిక ప్రభుత్వము మొత్తవర కీగమ్యస్థానము జేరుటకు తోడ్పడునో ప్రజల కినుకవైకేవేద్యమే. అందుచే స్వపరిపాలనము లభింపనంతవరకును, స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్కరణములు విశేషలాభ మొనగూర్చజాలవు. స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్కరణమును ప్రజాప్రభుత్వమునకు వదలివైచినను యిట్లుండి యుండదు. ఈ సూచనలను కరిగొంది చూచేదము. తీర్మానారంభమున, ప్రభుత్వమువారు స్థానికస్వపరిపాలనపు చరిత్రను కొంతవరకు తెలిపిరి. ముప్పదివత్సరముల క్రిందట రిఫను ప్రభుత్వమువారు స్థానిక స్వపరిపాలనమును వెలగొల్పిరి. అప్పటినుండియు ఈ విధాన మెదుగు బాదుగులు లేక నిలిచియున్నది. ఇందుకు కారణము, అధికారుల జోక్యమును తొలగింపక బోవుటయే యని, యోచించు వారికెల్లరకును దెలియును. ఇంతవరకును స్థానిక స్వపరిపాలనము స్వేచ్ఛగ జెరుగుట కవకాశ మియ్యబడలేదు. ఇనుప శృంఖలము లటులనే యున్నవి. అట్టితరి, అభివృద్ధికి మార్గ మెక్కడ నుండును? డిసెంబ్రు 1907-09 వ సంవత్సరములందు స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధి గూర్చి విచారణజేసి, కొన్ని సూచనల గావించిరి. స్థానిక సభలకు స్వేచ్ఛయవసరమని దెలిపిరి. ఈ సూచనలు స్థానిక ప్రభుత్వముల యభిప్రాయములకు బంపబడెను. హైందవ ప్రభుత్వమువారు 1915-వ సంవత్సరమున యీ విషయమై నొకతీర్మానమును ప్రచురించిరి. కాని, యంతవరకును తగినచర్య ప్రభుత్వమువారిచే దీసికొనబడలేదు. ప్రభుత్వము వారిపుడు, సెనుకటి కమిషనువారి సూచనలను, ప్రభుత్వమువారు 1915 వ సంవత్సరమునందు ప్రచురించిన తీర్మానమును, విమర్శించి, ప్రస్తుత సూచనలను ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి సూచనల కంగీకారము జూపిరి. ప్రభుత్వము వారు గావించిన సూచనలను, తగిన కారణముల వలనను మార్చి యధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వ

ముల కొసగిరి. ఈ యవకాశముచే, అభివృద్ధికి విశేషావకాశ ముండజాలదు.

స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు గల నిర్బంధము లన్నియు దొలగించి, ప్రజలకు తక్కువ జేసి సవరించినట్లు కవకాశ మిచ్చుట భావ్యమని ప్రభుత్వము వారు గ్రహించిరి. ఇట్టి యవకాశమే, స్వరాజ్యమునకు మూలసూత్రమని గాంధీమహా మహానుభావీ యుండెను. కాని ప్రభుత్వమువారిట్టి యవకాశము నిక్కమా రిచ్చుట కేలనో నిర్ణయపడలేదు. సెనుకటి కమిషన్ శృంఖలముల దొలగించుటయే వారి గమ్యస్థానము. ఆంతరంగిక నిర్బంధములు, బాహ్యనిర్బంధములని రెండు విధములు గలవు. ప్రభుత్వనిర్బంధముల దొలగించుటకు ఎన్నిక సూత్రము సాధికముగ నుపయోగింపవలయు నట. రెండవ విధముగ నిర్బంధమును దొలగించుటకు కన్నులు, నాదాయ వ్యయములు మొదలగు వాటిపై స్థానికసభలకు నెక్కుడు స్వాతంత్ర్య మొసగవలయునట. ఈ కష్టతీయ నిర్బంధములను పూర్తిగ దొలగించుట కేతకాలము వట్టునో దెలియదు. ఈ కాల నిర్ణయమును నిశ్చయించుట స్థానిక ప్రభుత్వముకు వదలుచో, ఉత్సాహమునకు తావుండ నేరదు. డిసెంబ్రు 1907 వ సంవత్సరము వారి సూచనలకు ప్రభుత్వమువారు సామాన్యముగ నామోదము జూపిరిను, వాటిపైనను పూర్తిగ ననుసరించుటకు ప్రభుత్వమువారింకను వెనుకాడుచునే యున్నారు. మ్యునిసిపలు సంఘములలో విశేషముమంది ఎన్నిక సభ్యులేయుదుట మంచిదను సూత్రమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. కాని అందరి సభ్యులనూడదని స్థానిక సంఘములలో వైనను ఎన్నికచే నేర్పరచిన, నేమి ప్రమాదము వాటిల్లునో తెలియజాలకున్నారము. స్వల్పసంఖ్య గల సంఘములకు ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు ప్రభుత్వ నియామక మవసరమని తెలుపబడినది. ఎన్నికచే వీ సంఘములు తమ ప్రతినిధులను సభ్యులుగ బంపుకొనజాలవా? ఉద్యోగసభ్యులుండవలయునని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు గాని, వారి యవసరము మాకు గాన్పించదు. వీరికి ప్రాతినిధ్య అధికారము లేకపోవచ్చును. కాని వీరి జోక్యము ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరముగ నుండక తీరదు. స్థానిక సంఘములలో వైనను ఎన్నిక సూత్రమును పూర్తిగ నవలంబించుటకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయుట ప్రజలను సంతృప్తిపరుపజాలదు. సామాన్య పరిపాలనా విషయములగూర్చి, మండలాధికారులు జిల్లాబోర్డుల సలహాపై కొనుట భావ్యమని, తీర్మానము దెలుపుచున్నది. ఈ సూచన సమంజసముగ నున్నది గాని, మండలాధికారులపై వాటి సలహాపై కొనవలయునని బాధ్యత యుంచబడినగాని, యీ సూచన లాభకరముగ నుండదు.

ఎన్నికహక్కు గలవారి సంఖ్య హెచ్చవలయునని తీర్మానము దెలుపుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘములలో ఎన్నిక హక్కు గల ప్రజలిపుడు 100-కి 6 గురు మాత్రమే గలరు. ఆంగ్ల దేశము నందువలె వీ హక్కును ప్రజలకు వివిధ ప్రసాదించుటకు సమయము రాలేదట గాని, అయ్యది గమ్యస్థానముగ మాత్రము నుంచుకొనవలయునట. ఇట్టి సూచనయందు నిర్ధారణముగ నవలంబించబడు మార్గము దెలుపబడలేదు. ఇంతకన్నను సార్వజనిక స్వాతంత్ర్య మిచ్చిన, ప్రజలందరును పౌరస్త్వ బాధ్యతల గ్రహించుటకు వీలుగలుగును. మ్యునిసిపలు సంఘములకు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుటయే ఎల్లెడలను వాంఛనీయ మయినను, ప్రభుత్వ నియమితులును, ఉద్యోగులను ఆపదవి నలంకరించుట కవకాశ మియ్యబడినది. ఇట్టి యవకాశ

మును పూర్తిగ దొలగించినగాని, స్థానికస్వపరిపాలనము సామ్యము జేందనేరదు. రాజధాని పట్టణములలో ప్రభుత్వనియమితు డగు కమిషనరే ఉండవలయునట. బోర్డులలో వీలయినచోటుల నెల్లను అధ్యక్షుని నియమింప ఎన్నికను ప్రోత్సహపరచవలయును గాని, వీలుగానిచోటుల ఉద్యోగి కాని అధ్యక్షుని నియామకమును ప్రోత్సహింపవలెనని, హైందవప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు సూచించెదరు. అధ్యక్షులను ఉద్యోగులయింపుడు, సామాన్యపు కార్యక్రమమును జరుపుటకు, ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమింప వలయుననియు, వారిని ప్రభుత్వపుట్రుకును లేనిది దీసివేయవలయును, ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు. ఇట్టి నిర్బంధముల బూర్తిగ దీసివైచి, ఎన్నిక సూత్రమును ధారాళముగ నెందుకుపయోగింప గూడదో తెలియకున్నది.

స్థానిక సంఘములు పన్నులను మార్పులకు గాని విధించుటకు గాని హక్కుగలిగి యుండవలయునని, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుట భావ్యముగ నున్నది. కాని స్థానిక సంఘములకు నెక్కుడురాబడి లభించునటుల, ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యముల గల్పించిన జాగుండెడిది. ప్రస్తుతపు స్వల్పదాయములతో, స్థానిక సంఘములు విశేషాభివృద్ధిని జూపజాలవు. స్థానికసభలు చేర్చిపెద్దవ్యయమై ఆసభలకు స్వతంత్రాధికార ముండుటకు ప్రభుత్వము వారు రంగీకరించిరి. స్థానిక సంఘములకు బడ్జెట్టుపై స్వేచ్ఛాధికార ముండుట మంచిదని ప్రభుత్వము వారు రంగీకరించి, దీని సాఫల్యమునకు సాధ్యమగు సంతృప్తిరతో కృషి నలుప వలయునని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను హెచ్చరించుచున్నారు. బోర్డుల ధనమును ఆవసరమగు వనరులకు వెచ్చించుట కధికార ముండవలెనని, డిసెంబ్రు 1907 వ సంవత్సరము వారు రంగీకరించి గాని, ప్రభుత్వమువారు మాత్రమిందు కియ్యకొనలేదు. కారణము దెలియకున్నది. స్థానిక సంఘసేవకుల నియామకముపై ప్రభుత్వము వారి అధికారమును దొలగించుట రంగీకరించిరి. కాని అధికారుల కీ సంఘములపై గల ప్రత్యేకాధికారముల నటులనే నుంచుటకీ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ నిర్బంధ మింకెన్ని నాల్గించవలయునో తోచుచున్నది. ఇట్టి యధికారమును చలాయించుటకు ప్రత్యేకపు బోర్డుండుట భావ్యమని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. ఇక గ్రామపంచాయతుల నిర్మాణము విషయమై, వీరింకను భీతి జూపుచున్నారు. పంచాయతులకు గ్రామపరిపాలనాధికారము నేల యొసగగూడదో దెలియకున్నది. సాధారణముగ పంచాయతుల నొక్కొక్క గ్రామమునకే నియమింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు. పంచాయతి సభ్యులు ప్రజలచే నెన్నికొనబడవలయునని ప్రభుత్వమువారు వక్కాణింపలేదు. గ్రామపరిపాలనము, విద్య, చిన్నిచిన్ని క్రిమినలు సివిలు కేసుల విచారణ, పంచాయతుల పరము చేయబడను. గ్రామములోని భూమి సిస్టులోని కొంతభాగము పంచాయతులవరము గావించబడును. వై సూచనలు కొంత యభివృద్ధి కవకాశమిచ్చుచుగాని, ఈ తరుణమున ప్రజలలో తొండవ మాడుచున్న యున్న తాళయముల కిది సరిమాగుటలేదు. మాం గానూగారి సలస్కరణ విధానము ప్రజాశయముల సంతృప్తిపరచునేని, స్థానికస్వపరిపాలనావిధానము గూడ అందు కనుగుణ్యముగ మార్పుబడవని తలచెదము.

ప్రతికూలర ప్రయత్నములు

స్వరాజ్య విముఖులు ఆంగ్ల దేశమునందు హైందవాళయముల విఫలపరచుటకు భూమ్యా కాశీముల తలక్రిందుల చేయుచున్నటుల చెలియు చున్నది. లేదని మహాసభవారు స్వరాజ్యతీర్మానమును గూర్చి యోచించుట కుద్యమింపగ, ఇండ్లో బ్రటిషు సంఘమువార, కాంగ్రెసుసభ ప్రజాళయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించు సభ యనియు, స్వరచిపాలనము హిందూదేశమునకు వాంఛనీయము గాదనియు సూచింపుచు, లేదని సంఘము వారిలో లెక్కలేని గ్రంథములను కరవ్రతములను వెదజల్లి రని, ఇండియా పత్రిక చెలుపు చున్నది. తమ ప్రయత్నములు సఫల మయిన వని మున్ముందే సంతసించి యీసంఘము వారు ప్రతికూలపత్రికల కన్నిటికిని, స్వరాజ్య తీర్మానము లేదని సభవారిచే నిరాకరింపబడిన దని అసత్యవార్తల వ్యాపింపజేసిరి. సిడెహాము పక్షమువారు ప్రతి సంస్కరణ సూచనకును విఘాతము గల్పింప ప్రయత్నించుచున్నారని, ఆంగ్లదేశము నుండి యిటీవల నరుడెంచిన కే. సి. రాయగారు వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టి సమయ మున సిడెహాము పక్షమువారి అసత్యప్రకటన ములను ఖండించి ఆంగ్లప్రజలకు సత్యము చెలుపుటకు, భారతీయు లేవరును ఆంగ్లదేశమునకు వెడలుట కవకాళము లేకజూపుట శోచనీయము బ్రిటిషు కాంగ్రెసుసంఘము వారును, ఆంగ్ల దేశ స్వరాజ్యసమితివారును, హైందవుల రాక యవసర మని యుద్ధోపించుచున్నారట. సామాజ్యమునందలి అన్నిజాతులును, ఆంగ్లదేశ మున గాన్నించును గాని, భారతీయు లెక్కడను గాన్నింకనున్నారని రాయగారు చెలుపుచున్నారట. మాంటాగూగారి ప్రకటనము వెలువడునని తలచు నీ సమయమున, డాక్టరు నాయరుగారు సిడెహాముగారికి తోడునీడగ వెడలుచున్నారు. లేదని పక్షమువారు అన్నిజాతులకును హిందూ రూలు గావలయుననియు, హిందూదేశపు స్వాతంత్ర్యము వాంఛనీయ మనియు తమ చిత్తునిపేడి కమున ప్రచురించి యున్నారు. హైందవుల వారల ప్రయత్నములకు తోడ్పడిన గాని కార్య సాఫల్యము గానేరదు. కాని స్వరచిపాలనము గోరు హైందవులు హిందూదేశమునుండి బయటకు వెడలుటకు నిషేధింపబడి యున్నారు. ఈ క్రితి చాల దుర్భరముగ నున్నది. ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వ మువారి నిర్బంధముల నెంత తగ్గరలో దొలగించిన, సామాజ్య భివృద్ధి కంత శ్రీయస్కరము.

కృష్ణాజిల్లాపై అపనింద

కృష్ణాజిల్లాలో హెచ్చుతగ్గులచే గలిగిన కలన రముల గూర్చి వ్రాయుచు రాజకీయాంధోళనా కరులు గొందరు తాత్కాలిపుటిబ్బండుల సూతగ గైకొని కలవరము గలిగింప దలచినటుల అనుమానము గలదనియు, అట్టి వారలను రాజధాని పూర్తితులగు భారతీయు లొక కంట గనిపెట్టి యుండవలయు ననియు, నిన్నటి మెయిలు పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ప్రజలలో నాధిక వర్ణితులచే గలిగిన కలవరమును దగ్గించుట కవసరమగు మార్గముల సూచించుటకు బదులు, మెయిలుపత్రిక ఆకారముగ రాజకీయాంధ్ర నాపరులపై అపనిందను మోపుట, ఆ పత్రికా నైజము ననుసరించియే యున్నది. బుధరూపై నినికుల జేర్చుటకు గావించబడిన సగిలో కథ

క్షులును మండలపు కలెక్టరుగానునగు కాంపుజెర్ గా దుకన్యసించుచు, యీ యల్లుడుల నడచివేయుటలో, ప్రజాప్రముఖులు చాలవరకు సాయము జేసిరని వాని ప్రశంసించిరి. అట్టితరీ, మెయిలు పత్రిక కీ య పూర్వ సమాచార మెటుల చెలిసెనో మర్చివోయ్యము. ఎటులయినను స్వరచి పాలనాళయలపై అధికారులలో వపోహల గలిగించుటయే మెయిలు పత్రిక పనిగా బెప్పుకొనినది. లేనిపోని భీతికి ప్రభుత్వమువారు లోను గాక ప్రజాప్రముఖుల తోడ్పాటుతో దేశశాంతిని సంరక్షించెద రని యూహించెదము. మెయిలు పత్రిక మోపిన యపనింద కెక్కడను ఆధారము లేదని, కృష్ణాజిల్లా ప్రముఖులు ప్రభుత్వమువారికి చెలిపి, సత్యమును నిరూపించెదరు గాక!

గోదావరిమండలసభ

రాజోలులో జరిగిన గోదావరిమండలసభ కథ్యక్షులగు గా. వి. వేంకటపతిరాజుగారిచ్చిన ప్రారంభోపన్యాసము, వారి దేశహితైకతత్పరత్వ మును వెల్లడించినది. సంస్కరణ ప్రదానముచే, దేశములో నెట్టి సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలుటకు పీలగునో వారు చక్కగ వర్ణించిరి. కాని, సంస్కరణము లేతీయన నున్నను, శక్తివంచనలేక భారతీయులు సంగ్రామసాహాయ్యము గావించి తీరవలయునని, వారు చెప్పిన హెచ్చరికతో నెట్టి క్షేణిభించెదరనుటకు సందియములేదు. భారతీ యులు బేరమాడుచున్నారను అపోహకు, రాజ గారు తగిన ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ అపోహ నిరాధారమయినదనియు, చక్రవర్తిగారియాజ్ఞను ప్రజలెల్లరును శిరసావహించెదరనియు, ఉత్సాహ ప్రాబల్యమునకు సంస్కరణప్రదాన మవసర ముట బేరమాడుట గాదనియు, సువ్యక్తపరచిరి. స్వ రాజ్యసాఫల్యమునకై ఎల్లరుగలసి పనిజేయవలయు నని, వీరు ఉద్బోధించిరి. ఈ సందర్భమున దేశము నభోగతి పాలు జేయ నుద్యమించిన వాయరు వర్గ మువారిని నిరసించి, బ్రాహ్మణేతరులు రాజధాని సంఘసభ్యులుగ జేరుట భావ్య మని నచ్చజెప్పిరి. స్వరాజ్యప్రదానము బ్రాహ్మణేతరులకే ఎక్కుగ లాభకరమని నిదర్శనముల జూపిరి. వీరి యుపన్యా సముచే, బ్రాహ్మణేతరప్రముఖులు స్వరాజ్యము పట్ల ఎటుల గాఢాభిమానులుగ నున్నారో, వెల్లడి యగుచున్నది.

అవసరమగు ఉత్తరువు

ఇంతవరకును బీదవారలగు రోగులను, జిల్లా వైద్యాలయమునకు ప్రభుత్వమువారి వ్యంత ఖర్చుపై చికిత్సకు బంపుట కవకాళ మున్నది. కాని, జిల్లా వైద్యాలయములందు రేడియము కిరణ చికిత్సకు సౌకర్యము లుండుట లేదు. అట్టి సౌకర్యములు రాజధాని పట్టా వైద్యాలయమున మాత్రమే గలవు. బీదవారలను చెప్పపులోని వైద్యాలయమున కుచితముగ చికిత్సకు బంపుటకు మండల వైద్యాధికారులకు, హద్రాసు ప్రభుత్వ మువారి పునర్వర్తనపుల నొసగిరి. ఈ వరము చాల అవసరమునది. ప్రభుత్వమువారు బీదలకు గావించిన యుపకారమునకు ప్రజల కృతజ్ఞు లు బాతు లయ్యెదరు.

ఆంధ్ర ప్రతినిధుల కారిత్యము: సవరణ:— వీరికి గూడూలో 28 తేదీన నాతిభ్య మొకగుడునని లేఖన ప్రయరించి యుంటిమి. ఫలాహారముల బెట్టుట 28 వ తేదీయం దు గాదనియు 29 వ తేదీయందనియు, 29 వ తేదీ ఉదయము మెయిలులో గూడూరు చేరినవో కడపకు గళాంతున జేర వచ్చుననియు మాకు నవరణ కుంపబడినది. ఈ విషయము నాంధ్రప్రతినిధులుగమనించి ఆతిథ్యమున స్వీకరించెదరుగా యనిగోరుచున్నాము.

వృత్తాంతములు

ఇప్పటిరంగములలో 18 అంగుళములకంటె పెక్కు-పె క్కు యి బడినను, పాధారణముగ నాకు అంగుళము వక్కు ము బడియవలసి యుండెను. అప్పటిట్లును దుడ మెరిముగ మన్నిది.

రంగము దొరతనమువారు యధాకరము లధికముగ నుండుటవలన రాజకీయకార్యాలయముల గట్టుట కను క్కము మల తగ్గింపవలయునని అలోచించుచున్నారు. ఇందువలన చాల ఉపయోగకరము లగు పత లనేక ముడివేయబడుచున్నది.

మదరాసు క్రైస్తవకళాశాలలో ప్రాశస్త్యముగ నున్న రాజగారు కెల్లిగెనలో నుపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. అనే కరుందినైతికులు నుడ ఉపన్యాసముల విశభోవుచున్నారు. 28-వ తేదీ కాలిరాత్రి ఆరేడు మూర్చునతి నైతికగృహమున క్రీస్తు; ఆశీర్వాదప్రకృతి గి నూర్చు ఉపన్యాసించెను.

యజ్ఞముగోద్యమమును విజయవంతము జేయు మార్గ ముల నాలోచించుటకు కలకత్తానుండి మార్చాడీసు నిష్ఠ చాతురాల యొక సభకు జేసిరి. విశేష ముగ ధనము వీరుగల యు నావశ్యకతను నాయకులు బోధించిరి. యజ్ఞముగోద్యమమును విజయవంతము చేయుట కొక కార్యకసంఘము నియమింప బడెను. లక్షరూప్యముల కెక్కుడు ధనము మోడగువారు తొడి కథ్యులుగ జేర్చబడుదురు.

28-వ తేదీ తూర్పుకుప్పడిలో సి. విల్లనారాయణ గారి పదవను నాది గాయాత్రైక్ర క్రొత్త సమద్రమున ప్రజే రింపజేయవలెను గొప్ప యుత్సవము జరిగెను. విల్లన నారాయణ వి. వి. ఎస్. ఎస్. కంపెనీ పదవల కెంబ్రాడ్మెను పదవ కేటయచ్చటి దేశములలోనే కయారుచేయబడెను. మొత్త ముమీద 280 టన్నులబరువును పట్టగలిగియుండును. రాజకీ యంతులకే ఎని శేరుపెట్టబడెను.

మిమెన్సింగు మండలమున నందు కిశోరగంధో యొద్ద కప్పుడై నైతిగిన యొక ప్రయాణికుని మూటను కనిపేయి రోధించుమండ ప్రియాణికు దాతని విస్త్రీలుతో గాల్చెనని యిదివరలో తెలియజేయబడి యున్నది. విస్త్రీలును గాల్చిన ఆరాజకవ్యయూరీనివా దను ప్రయాణికుడు పారి రోయెను. కాని గాయపడియు కనిపేయి మూటను మూత్రము కలపబడెయ్యెను. ఇందె మందుగుండు సామగ్రికలను. నేరస్థు, దింకను పట్టుబడలేదనియు కనిపేయి మృతివొందెననియును కలకత్తానుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

కొమ్మాయి ప్రాస్థానపు వాయువరముల ఆరోగ్య తీర్పు కలకత్తాలో దొరతనపు గృహమున బోగి చేసెనని చేకాళోపకము జేయబడగా పూవాలో ప్రోక్కును బండ్ల తొంగరాడినందులకు ఆరోపియమల చొప్పున రెండుశేను లలో కక్షింపబడెను. అంతకనెలు కెక్కినెంలు ఆరో పాప్పుడుగారిది. రెండవది అన్వెంతులు స్వతః వాస్తవగాగిది. దర్జియ. జి. కాన్సుటరుగారి బంగారు వస్తువు యా 490 ల విలువగల వాని నవహరించెను లి.కొకేశను దివారింపబడు చున్నది.

ఫారీకన్యకాపాలనము గూర్చి "ఇండియన్ డెయిలీ ప్రిగ్ గాఫ్" పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఈ కన్యకము న్యామముగ నున్నది. సంగ్రహముగ ఉన్నది. ఇకయుండు హిందూదేశమున క్రొత్త బ్రిటిషు పరిపాలనా యంత్రకాలను నిర్మించుట కిది తగిన పునాదిగ నుండాలెను. ఈ యేర్పాటులం పొనిక కన్యకాపాలనమును ప్రజలకును అన్యోన్యంపాకారము దానుగ నెలకొల్పుటకు పోకవచ్చును. పంచాయతుల సంస్థా పనమువలన ప్రజలు తాము మహాప్రతిష్ఠాపనములొని వారుగ తెలిసికొనగలుగుదురు. ఆ ప్రతిష్ఠాపనానిజమును గ్రామపరి పాలనానిజమిని బట్టి నిర్ణయింపవలసి యున్నది.

దెయిలీ గజెటు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—దక్షిణ హిం దూదేశమున కంతటికిని సరఫరా జేయనిదిత్తము 80 లక్షల నిలవగల కార్యాలయము శోకవాని నెలకొల్పుటకు కరాచి ఫర్మలో శోక వానికి దొరతనమునా రక్షణకొంగిరి. నరకు అమెరికానుండి వచ్చునని నమ్మబడుచున్నది.

రాష్ట్రీయ సభానిర్వహణమునందు పాటింపవలసిన నూత్రములు.

(6) సభ్యులను తెలియపరచు నపుడు అభ్యర్థకునికి, సామాన్య సభ్యులకంటే ఒక వోటును, ఇంకొకటి సభ్యులకు సమానమైనపుడు అభ్యర్థకునిది తీర్మానింపబడునట్లుగా వోటును పంపవలయును.

(7) కార్యక్రమముగాని, ఎన్నియైన సభ్యులనుగా నున్నదా లేదామోని గాని యభ్యర్థకుడే నిశ్చయించ వలయును. అట్టి నిశ్చయము భాషాను. దానివలననే సభ్యులు బద్ధులై యుండును.

(8) మిక్కిలి యల్లరి జరుగునయినను నైనను మరి యేయితరమయిన తగు కారణము వలన నైనను ఏసమయమునకై గాని, సమయ నిర్ణయము చేయకయే కాని, సభకు ఆపుదలచేయుటకు అభ్యర్థకునికి అధికారము కలదు.

(9) అగ్రాసనాధిపతిచే నిర్దేశింపబడిన స్థలమునందును, సమయమునందును ఆయా మండల ప్రతినిధులు సమావేశమయి విషయనిర్ణయసంఘము నెన్నుకొనవలెను. అధిప్తాయ భేదమున్నచో నట్టి సమావేశమున కింకొక యభ్యర్థకు డుండవలయును. అప్పుడు ఇద్దరు ప్రతినిధులచే ప్రోత్సహబడిన నామములను పుచ్చుకొనవలయును. మొత్తము నైనవచ్చిన నామముల నన్నిటినుకూడా సభాసభ్యులకు వినిపించి యిచ్చిరచ్చిన నామముల నెన్నుకొనవలసి సభ్యులను కోరవచ్చును. లేకున్న అ గ్రా స నా ధి ప తి కి ఇచ్చరచ్చిన తరువాత ఒకటి తరువాత నింకొక నామమును సభ్యుల యెదుటనుంచి యెచ్చుకల జరుపవచ్చును. మిరియు రెండునామములు ప్రతి మూర్తిమే యెన్నుకొనబడవలసినవచ్చునపుడు నామములనే యెన్నుకొనవలసి కోరవచ్చును ఇట్లెన్నుకొనిన వెంటనే యెచ్చుకల ఫలితమును కభాకార్యదర్శులకు తెలియజేయ వలయును.

(10) సభా సమావేశమున జరుగవలసిన కార్యక్రమమును విషయ నిర్ణయ సభవారాలోంచి తయారుచేయవలెను. సభాకార్యదర్శులు పిలయింతవరకు సమావేశమునకు పూర్వమే యీ కార్యక్రమమును సభ్యులకంకజేయవలయును.

(11) ప్రతి సభాసమావేశమున నిక్రిందివిధముగా కార్యక్రమమును వరుసగా జరుపవలయును:-

(అ) విషయనిర్ణయ సభవారితే తయారుచేయబడిన తీర్మానములు.

(ఆ) వై (ఆ) క్లాసులో చేర్చబడిన యేయితరవిషయమునైనను దేశము మహాజనసభా విధానమునందలి, 80 యన అర్జీకలుతో సంబంధించిన విషయమును, నా దినసమావేశమును ప్రారంభింపక పూర్వమే 25గురు ప్రతినిధులచే లిఖితపూర్వముగా అగ్రాసనాధిపతి కందజేయబడిన విషయములను సభాసభ్యుల మన బెట్టుట, విషయములు మాత్ర మిదివరలో విషయనిర్ణయ సభయందు చర్చిబడి, హాజరయినవారిలో మూడిట యొక పాలు వారితేరియినను నామోదించబడిననీకాని సభాసభ్యులచర్చకు తెచ్చుటకుపిలువెడు.

(12) వై నూత్రములో (అ) క్లాసులో చేర్చబడిన వరుసను అగ్రాసనాధిపతి మార్చు పిలువెడు యెవరికేని వందనము లప్పించుటగాని, అభినందించుచుగాని, సానుభూతిని తెలియజేయుచుగాని అగ్రాసనాధిపతిక తానే యపహాసించెడు తీర్మానమునకుగాని వైమాత్ర మెంతమాత్రము నభ్యంతర పర్యవాలదు. తనంతటతానే వాని నుపహాసించ వచ్చును.

(13) విషయ నిర్ణయ సభవారితే సమావేశమున తీర్మానించుటకై యుద్దేశింపబడిన తీర్మానముల నుపహాసించునట్టి వారుగాని, బలపరచువారిగాని, మోదకులుగాని ఆ విషయ నిర్ణయ సభవారితే నియమించ దిన ప్రతినిధులై యుండవలయును. అగ్రాసనాధిపతి తనయచ్చరచ్చిన మరియే ఇతర ప్రతినిధుగాని, ప్రోత్సాహకులుగాని మిగిలిన వారికి కింప వచ్చును. ఈవైన చెప్పినదంతయు సభాసనాధిపతిచే యుప దింపబ ట్టుగా విషయనిర్ణయ సభవారితే ననుమతించబడిన తీర్మానముల కెట్టి యభ్యంతరమును జరగజేయదు.

(14) చర్చించబడెడు విషయమున సంబంధించినట్టియు కనాడె యుదవలె తీర్మానింపబడనట్టిగాని తీర్మానింపబడనోవునట్టిగాని తీర్మానమునందు నిమిద్దబడకుండునను, ఉచిత ప్రోత్సాహము ప్రాయశుద్ధింపవలయును దేశము మహాజనసభాసమావేశ లకు వ్యతిరేకముగా నుండకున్నను, తీర్మానమునకు నవరణ నుపహాస వచ్చును. తీర్మానమువలననే ప్రతివరణము పూర్తిగానుం టయ్యును.

(15) తీర్మానమునకు అనేకసవరణ లుపహాసించ బడినపుడు, ఉపహాసించబడిన సవరణల వరుసగా దినవరకుండి సవరణలను యెచ్చుకలములమున నిర్ణయించవలయును.

(16) ఏ విషయమై జరుగుచున్న చర్చనైనను అపుచేయవలసినదను తీర్మానము నెప్పుడైన నుపహాసించవచ్చును. అభ్యర్థకుని సమ్యుతితో సభకు ఆపుచేయవలయు నను తీర్మానమును నూడ ప్రజేక పెట్టవచ్చును. ఈ తీర్మానము అసందర్భముగ నున్నదని అభ్యర్థకునకు తోచినయెడల నిట్టితీర్మానమునై సభాధిప్తాయమును కనుగొనుటకు తీరస్కరించుట కధికారము కలదు.

(17) అన్ని తీర్మానములను సవరణలను ఉపహాసించబడిన తరువాత మరియొకరిచే నామోదించబడవలెను. లేకున్నచో, తీర్మాన మూడిపోవును. సవరణల విషయమునను సభ నాపుజేయు విషయముననుచేయబడు తీర్మానమును ఉపహాసించుట ఆమోదకుడు సంతకముల జేసి వారి రాష్ట్రముల నామములతో అభ్యర్థకునకు పంపవలెను.

(18) కాంగ్రెసులో నొక తీర్మానము నుపహాసించిన వారుగాని, ఆమోదించినవారు గాని అతీర్మానము నైన చర్చ జరుగునపుడు దానిని అపివేయవలసినదనిగాని, సవరింపవలసినదనిగాని ఉపహాసించరాదు. ఏతీర్మానమునైనచర్చనాపుచేయవలయునని అంగీకృతమైనప్పుడు ఆ దినచర్య యంతయు జరుగవలెను అవిషయచర్చ మరల జరుగలేదు. సభనే ఆపుచేయవలసినదను తీర్మానమును మరల సభ యెప్పుడు కూడునో నియమించవలెను.

(19) తీర్మానముపహాసించబడి అరగంట యొకటివట్టు అతీర్మాన చర్చకు అపివేయవలెనని ప్రతిపాదించ వచ్చును. ఆచచ్చ నాపివేయుటకు సభవా రంగీకరించిన యెడల, చర్చ అంతమునొందును. ఏవట్టు అభ్యర్థకుడు తీర్మానమునై వోట్లను తీసికొనవలెను.

(20) ఒకసభ్యుడు మాట్లాడుచున్నప్పుడు చర్చ నాపుచేయవలెనని తీర్మానమును ప్రజేక పెట్టరాదు.

(21) 28, 80 నియమములకు లోబడి సంఖ్యాపూరితముననుసరించి సమస్యలు నిర్ణయించబడుచుండును. చేరు లేవుటచే గాని, లేక ప్రతినిధులు లేనివిలుచుండుటచే గాని నోట్లు నైకొనబడును.

(22) 80-వ నియమముక్రింద జేసినవిషయములలో ఇరువదియందొక కాంగ్రెసు సభ్యులు కూడి అయిదు నిమిషములకాలములో సభాధిప్తాయమును గమగొనవలయునని కోరవచ్చును. అభ్యర్థకు డెందుల కిక్కొనవలెను. అటుపిమ్మట అభ్యర్థకుడు నిర్ణయించుకాలమునందు నిర్ణయక్రమమునందు ప్రతిబంధుల ప్రతినిధులను సమావేశము కావలెను. ఆ సమావేశమునకు ప్రత్యేకముగ నియమించబడు అభ్యర్థకుడు మహాసభాభ్యర్థకునిచే నిర్ణయించబడిన కాలములోపల సభాధిప్తాయములను మహాసభాభ్యర్థకునకు వ్యక్తపఱుపవలెను.

(23) మహాసభలోని సభ్యుడైనను విషయనిర్ణయ సంఘ సభ్యుడైనను (1) తనమండలమునకు నిర్ణయించబడిన స్థానము నందు (80 వి నిబంధన మాలమున తప్ప) కూర్చుండవలెను (2) అభ్యర్థకులు లేది యుపద్యసించునపుడు గాని ఇంకెవ్వరైన సభాపేదిక నైనుపద్యసించుచున్న సమయమునగాని నిశ్చయముగా నుండవలెను. (3) ఈలలు వేయుచుగాని, ఇక్కరికల్లు ముచేయుచుగాని, ఇంకేవిధముగా అడ్డుమఱుచుచుగాని అక్రమముగా ఉపన్యాసమున కభ్యంతరము గలుగనీయరాదు. (4) ఎప్పటికిని అభ్యర్థకుని యుత్తరువులకు లోబడి యుండవలెను. (5) ఒకసభ్యుని చర్చ చర్చించబడుచుండగా ఆసభ్యుడు తనవైచేయబడిన దోమోహమును వెలిసికొని దానికి తన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిన వెనుక అతడువ హించుకొనవలెను. (6) ప్రతిసభ్యుడును మర్యాదతోను, గౌరవ తోను మెలంగు ండవలెను.

(24) తన సమాధానము చెప్పకొనవలసినప్పుడు, న్యాయవిరహితమున కారణమున ఒక యుపన్యాసమును నిలుపువల చేయవలెనని తోదనప్పుడును తప్ప ఒక్కతీర్మానపు చర్చయందు ఒక్కసారికంటె ఎక్కువగా ఎక్కువ నుపద్యసించరాదు. బలముగ తీర్మానము నుపహాసించు సభ్యుడు (సవరణను గాని చర్చనిలుపుదలనుగాని యుపహాసించువాడు కాదు) తాను చర్చనై ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు అతని తనకాళ మిచ్చబడును. తీర్మానపు చర్చలో, స్థాననవాడు తన యుపన్యాసమైన వెనుక తీర్మానపు సవరణమోదగాని చర్చనిలుపుదలను గూర్చిన తీర్మానమోదగాని మాట్లాడ వచ్చును. సభాభ్యర్థకు తీర్మానమునై మాట్లాడు ప్రతిసభ్యునికిని సభాన్యాసమునకు కాలపరిమితి నేర్పించు సభికార మభ్యర్థకునకు

గలదు. ఏ యుపన్యాసకుడైనను, అభ్యర్థకుని హెచ్చరికల ను త్యముచేసి అసందర్భముగా మాట్లాడుచున్నను, చెప్పిన విషయములనే మఱల చెప్పుచున్నను ఆక్రమ విషయములకు చెప్పుచున్నను కాలపరిమితి దాటకపూర్వమే అభ్యర్థకు డతని యుపన్యాసమును నిలుపువల చేయించవచ్చును.

(25) అభ్యర్థకుని యుత్తరువు ప్రకారము వర్తింపనివారు గాని, అక్రమప్రవర్తనము సలపువారు గాని మొదట అభ్యర్థకుని హెచ్చరిక నలక్ష్యముచేసినచో రెండవ సారి అభ్యర్థకుని హెచ్చరికయేమియు లేకయే సభామందిరమునండి వెడలగొట్టుబడును. వెడలగొట్టుటకు అభ్యర్థకుడు తురుపు నిచ్చిన వెంటనే యతడు సభనండి వెడలిపోయి ఆదినసభకు రాకుండవలెను.

(26) వై విధమున విధించి శిక్ష చాలదని అభ్యర్థకునికి తోచినచో అతడు తత్క్షణము ఆ విషయమును సభవారికి వెలిపి సభ యుచితమని నిర్ణయించినట్లు శిక్షింపవచ్చును. అట్టి సందర్భములందు ఆకాలపు మహాసభకే ఆ సభ్యుని రానియకుండునట్లు సభవారు చేయవచ్చును.

(27) విషయనిర్ణయ సభాసమయమునగాని, పరస్పర వివాద చర్చా సమయమున గాని మహాసభా కాలమునం దంతటను సభలో కాంతియుండు నట్లు చేయుటకు తగిన వ్యయము ఆహ్వాన సంఘమునా లేప్పజవలెను. ఈ వ్యయమై అధికారము గలిగియుండుటకొక కట్టెకు ఉండవలెను. అతడు ఆహ్వాన సంఘాభ్యర్థకునియొక్క గాని సభాధిపతియొక్క గాని ఉత్తరువుల ననుసరించుచుండవలెను.

(28) ఆహ్వానసంఘమువారు నిర్ణయించు మరతులపై ప్రేక్షకుల సభలోని కంగీకరింపవచ్చును. ఎప్పుడైనను వారిని బయటకు వెడలిపోవలయు నని అభ్యర్థకుడు కోరవచ్చును. ప్రేక్షకుల లెక్కలైన ప్రతినిధులకొఱకు నిర్ణయించబడిన స్థానము లోని కివచ్చినను అభ్యర్థకుని ఉత్తరువునతిక్రమించినను, సభాకార్యక్రమమున కభ్యంతరము గలిగించుచున్నను, అక్రమముగా ప్రవర్తించుచున్నను అట్టి వారిని సభామందిరమునండి వెడలగొట్టవలెను.

(29) విషయనిర్ణయసంఘసభ్యులు మాత్రమే విషయ నిర్ణయసభకు రానియవలెను.

(30) ఆహ్వాన సంఘాభ్యర్థకుడు గాని, సభాభ్యర్థకుడు గాని కార్యదర్శులుగాని తనకు యా క్తమనితోచిన (1) కాంగ్రెసు మఖ్యసభ్యులను, (2) ప్రముఖులగు ప్రేక్షకులను, (3) ఆహ్వాన సంఘసభ్యులను, (4) నాటి ప్రేక్షకులనుగాని ప్రతినిధులకు గాని (5) అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను సభాపేదికనై గూర్చుండబెట్టవచ్చును.

(31) వైనిబంధనలన్నియు రాష్ట్రీయమండల (కాంగ్రెసు సంఘములచే నేర్పాటు చేయబడినది) సభలకు నన్వయించును. వి. సూర్యనారాయణ.

Punjab Recruiting.
Indian Effort.
 LAHORE, May 27.
 A public meeting in order to encourage recruitment for the Indian Defence Force was held in the Town Hall, Lahore, last evening under the presidency of the Hon'ble Mr. Justice Shadilal. In spite of the abnormal weather conditions there was a large gathering. The president in opening the proceedings spoke of the enrolment for force as one of the paramount duties of the citizenship, referring to it as a privilege which had been detailed for several years by most thoughtful Indian leaders and alluded in this connection to Mr. Gandhi's declaration and Gujarat Sabha's resolution. He laid special stress to the formation of a University corps, members of which would be trained during the first month in their own colleges and called privates, some of the training being such as to avoid dislocation of study. The president concluded with an exhortation stating that there was the chance of a life time and commending this great and unique opportunity for their whole-hearted response. The Hon'ble Fazul Hussain, Raja Rairendra Nath, the Hon'ble Sohan Lal, the Hon'ble Pandit Sheo Narain and other speakers followed in the same strain and there was considerable enthusiasm when Seth Gobind Ram, an M.Sc. student appeared on the platform at the president's bidding and gave details of the training which he had got since joining the force last year. The meeting was then adjourned to Sunday next.

ఆంధ్రోద్యమము.
 మొదటి యై దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
 సన్మాన సంఘాభ్యర్థకుల, సభాభ్యర్థకుల, యుపన్యాస
 ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
 తెల యు 1-9-0. పోస్టేజీ వేలు
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, కంబుకెట్టిబిడి,
 మదరాసు

చిరపామహానంగాముము

(రైతుకు వినోదము)

వశ్యమరంగము

అంగారాంగము

జర్మను అవస్థ-ందనము

అలస్యమునకు కారణములు

లండను, మే 25:— జర్మను అవస్థ-ందనము మేల ఇన్నా క్లవర్ కాపి నేయబడినది చాలవివరములు బయటపడ్డవి. బ్రిటిషుప్రభుత్వం కా ర్యాలయమందలి రైతుగారి విశేష ఇట్లు చెప్పుచున్నాడు. — ఇదివరకే జేయవలసియుండిన అవస్థ-ందనములు రాగలవు. కాని ఈ యాలస్యము మిక్కిలిమందలి వారెక్కువగా సన్నాహము లొనరించుకొనుటకు పయోగించుచున్నది. నిరంతర మవేరికాదశములు వచ్చుచు నున్నాననునదికము చేయుచుండుటయేగాక వారింతకంటె ఎక్కువగా నెక్కువగా విశ్రాంతి గలిగియుండలేదు. బ్రిటిషువారుక జర్మను అవస్థ-ందనమున కెదురుచూచుచుండలేదు. వారు రాత్రివిడిముల సునరించు దానులకున క్రతులకు ప్రబలమగు వైనికనవ్వులు గలుగుచున్నది.

పరాసు ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న విశేష క్రతు లెచ్చట నవస్థ-ందన మారంభించునో నిశ్చయించుట కష్టమని తెలుపుచున్నాడు. ఒక్కమాత్రం సైనికుల నుపయోగించుట వేరక కొంచెము ఫిరంగి సన్నాహము చేయుటయు నీటికి కొత్త యెత్తులననే ఈకష్టము. మార్చి 20 వ తేదీన వానుచార్మియగుగారి యాజమాన్యమున నడువలసిన 28 పటాలములలో 4 మాత్రమే యుద్ధ పంక్తి ని సిద్ధముగనుండెను. తక్కినవి అయివారు మైళ్లనుండి ఒక్కమాత్రం సమకూర్చు జరిగినవి. యుద్ధము మరునాడు జరుగుననగా తొలిసారి సాయంత్రం మొదలకే 20 మైళ్లనుండి తీసికొని రాబడిన. యుద్ధమారంభమైన నాటియందును కరవను క్రతు లెచ్చట నెదిరింతునో నిశ్చయించుటకు వీలు లేకుండెను. నేడును ఫిలిట్టనేయున్నది. క్రతు పటాలములు సంఖ్య కొంచెము హెచ్చు తక్కువక తెలియను గాని క్రతు పంక్తుల దట్టదనము వాయుద్దేశముల వ్యక్తీకరింప బాలను. అవ్యవస్థనున వైనికాధికార మేకముఖమున నుండుటచే నెచ్చట క్రతువు లవస్థ-ందన మారంభించిన నచ్చటి కొక్కమాత్రం బ్రిటిషు, లంగు, అమెరికా మూలదశములనున్నటి మొక్కమాత్రం నుపయోగింపవచ్చును.

బ్యూరి, మే 26:— రెడ్డు రాత్రి ప్రకటనను. ఆఫ్రికా త్రైమునను దక్షిణమునను అవ్వదప్పుడు ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచుండెను. మరేమియు లేదు. క్రతు ప్రకటనము లందలి ప. తావులలో 30 వేల కొలల బొంబులు చేయబడినవి.

విషవాయు ప్రయోగము.

లండను, మే 26:— అంగారముల ప్రకటనమున నిట్లు వివరింపబడినది. బేలికలు ఉత్తరభాగమున మేముక ముట్టడిని తొలగగొట్టితిమి. నిన్నటిరాత్రి యందు నిల్చున్న బ్రిటానిక రంగమున వా వా ప్రాంతమును గోళములు విశేషముగా చేయబడినవి. హింజెను పశ్చిమ భాగముననుండు మా కందకములపై నేటియందయుమున గూడ నీగోళములు చేయబడినవి.

విమాన సంచారము

శ్రుతివిమానముల గూర్చుట.

లండను, మే 26:— క్వింబర్ల లు హేగు గాట్టు తెలియజేయుచున్నాడు:— 25 తేదీన వాతావరణము వ్యచ్చమైన తరుణములయందె విమానములు సంచరించినవి. మెర్విల్లను, ఆర్మెంటిజర్ను పరిసరములయందును బ్రూజీను వాకానిర్యాణ స్థానములపైనను వాన్సియరు మందుకొట్ట వైనను 300 బొంబులను వేసితిమి. శ్రుతివిమానములు 11 టిని గూర్చితిమి. అంగారమున మొక్కటియును నవ్వులు లేదు. వెలోను, మాడకోరు మున్నగు స్థలములయందు మా విమానములు బొంబులను వేసి మరలినవి.

పరాసు రణాంగము

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, మే 26:— హంగార్లు అరణ్యము మొద్దునున్న ఏకద దక్షిణభాగమున ఫిరంగులు కాల్చ బడినవి. ఆర్మెంటు సాతెరంగమున నుండు మా స్థానములపై తీవ్రముగ ఫిరంగులను గార్చి యనంతరమున క్రతువులు ముమ్మలను గలిసిరి. కాని క్రతుకు తగిన ఫలితము లభ్యము కాకపోయెను. మొంపెన వాన్సియరులందు వాన్సియరు యత్నములుగూడ విఫలము లైనవి. ఎయిల్బెట్లు మున్నగు స్థలములయందు వైరి వైనికులు కొందరు బంధింపబడిరి.

మిశ్రమరణాంగము

ఇటలీరంగము

అమెరికావైనికు లిటలీ కేగుట.

న్యూయార్కు, మే 26:— అమెరికా దళము లింతయు నే ఇటలీరంగ యుద్ధమున ప్రవేశింపగలవని యుద్ధకార్యదర్శి వేకరుగారు చెప్పిరి.

జాతీయోత్సవములు.

రోము, మే 26:— ఇటలీ యుద్ధమున ప్రవేశించినది నోత్వము జాతీయమనోత్సవములై జరుపబడెను. అన్ని పురములందును ఉత్సవములును సభలును దివ్యముగనుండెను. కాని రోము ఉత్సవములు మరియూబాగుగనుండెను. అందు కొలోనియమునందు జరుపబడిన ఉత్సవము మిక్కిలి ప్రశంసనీయుముగనుండెను. మిశ్రమందలి సంక్షేపముల లక్ష్యంతోనతోమమున నాదరింపబడిరి. అందు వేల్పుయనరాజుగారి అదరణీత్యాహము నకు మేరయెలేదు. సిగ్నరు అల్లెంబోగారు వారిని విశేషముగ ప్రశంసించిరి. అల్లెంబోగారు రుష్యులమేనియాల దురదృష్టము నకు కుది జర్మను సంధిపరతు లెంత మోసకరములైనవియు వ్యక్తీకరించి న్యాయస్వాతంత్ర్యవిజయముల బడయునరకును ఇటలీయును మిశ్రమందలివారును ఇంచుకయు చలించునని వ్యక్తీకరించెను.

బ్రిటిషు వైమానిక ప్రచలనము

లండను, మే 26:— ఇటలీ బ్రిటిషు ప్రకటనము:— మే 18 వ తేదీ నుండియు వైమానికు లనేకదాడుల నొనరించి 24 క్రతువిమానముల నేలగూర్చిరి. మా విమానములయందు దొకటియు నేల గూలలేదు.

తూర్పురంగము

మొసపోటామియూ ప్రచలనము.

బాగ్దాదు, మే 21:— గత మాడువారములందును వైగ్రముకున్నానరంగములందు వైమానికదళములు చాల తీవ్రముగా పనిచేయుచున్నవి. ఫాదనుగార్జు కుత్తరమందును క్రతువుల ప్రభువంక్తిమీదను చూచుచు వైమానికాలయముమీదను అనేక దాడు లొనరింపబడినవి. కర్కశ్కు యుద్ధము యమున కురుష్క దశములపై మరఫిరంగుల నుపయోగించుట వలన ననేకలాభములు గలిగినవి. వైగ్రము రంగమునను కర్కశ్కు సమీపమునను అనేక వైమానికయుద్ధములు జరిగినవి. 9-వ తేదీన మేము ఫాదనువద్దనుండు క్రతువీరముమీద 120 కంటె నెక్కుడు బొంబుల నుపయోగించితిమి. 11-వ తేదీన హ్యూమరువద్దనున్న క్రతు వైమానికాలయముమీద ను మారు 50 బొంబులను వేసితిమి. అదినమున మే విమానమొకటి క్రతువిమానమును సమీపించి తుపాకులగార్చి రెండుకొక్కల నెగురగొట్టగ నది నేలగూలెను. ఇంతకు పూర్వము కొలదికోకాల క్రిందట నే మారత్తుకవిమానములలో నొకటి క్రతువులను వెంబడించెను. కామావా కుత్తరముగ 15 మైళ్ళ దూరము దాని నది వెంబడించెను. తుదకచ్చట క్రతువిమాన పోగులను గ్రక్కచు నేలగూలెను. దానినడపువాడును అందుండిచూచువాడును జర్మనులు; ఇద్దఱును చంపబడిరి. మే 15 వ తేదీన మేము అల్బునుపాపరుమీద నొక వైమానికపురాడి నొనరించి రెండు క్రతు విమాన నేలగూర్చితిమి.

గోదావరిమండలపథ

ప్రభువదిన కార్యక్రమము.

ఒక నిశ్చయింపబడినది

కోల్, మే 27-13 వ గోదావరి మండలపథ కన్నటిమధ్యాహ్నము 2xంబులకు ప్రత్యేకముగా నిర్దేశించబడినది

కాలముకు పండిలియందు అత్యుత్సాహముతో ప్రారంభమయ్యెను. గంజేమాతగిరితముతో సభ ఉత్తరమింపబడినది. అవ్యసంఘసహస్రము లగు ఆర్.పద్మరాజు, కె.కృష్ణమణిగార్లు ప్రతినిధులకు స్వాగతము నొసంగిరి. రఘుపతిగారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివిరి. ఈ యుపన్యాసమునందు రాజధిక్షి ప్రకటితమైయుండెను. యుద్ధము సత్వరముగా ముగియుగాక యనికొరుచు ప్రజలు తామనుభవించుచున్న కష్ట నిష్టావస్థలను బాపుకొనుటకు నిరంతరము ఆంధ్రోత్సము జరుపవలెననియు, ఆ నేక సంవత్సరములు ప్రభుత్వమువారితో మొఱుబెట్టుకొనిన ప్రయోజనములేమండనియు ఉపన్యాసమునందు చెప్పిరి. కొబ్బరిగూ నెను, కొబ్బరినారను తయారు చేయుటకును, కస్తూముల నేరకు వృత్తియుటకును గోదావరి మండలమునందు ప్యాక్టరీలను నిర్మింపవలెననియు ఉపన్యాసమున కొరబడినది. వివిధ తాలూకాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులచే గొల్ల భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారి కథ్యక్షతకు నియమింపబడిరి. అధ్యక్షులు ఉచితాసనాసీలయిన వెంకట తమ ప్రారంభోపన్యాసము నొసగి అందుప్రకారం కృత స్థలము మహా సమస్యలను గంభీరముగ చర్చించిరి. ఇదిగత కథ్యక్షత వహించిన వారివలెగాక వీరు తమ యుపన్యాసమున మండలమునందలి బోటుబాటకు తెలుపుచు వానినితొలగింపవలెనని ప్రభుత్వము వారిని ప్రార్థించుట సభ్యులకు విశేషానందకరముగ నుండెను. ఇదిగతకు నుమారు 450 మంది ప్రతినిధులపేర్లు నమోదు చేసికొనబడినది. సభ నేటి మధ్యాహ్నము సమావేశమగును.

ద్వితీయ దినచర్య.

రాజోలు, మే 28:— నిన్నటి మధ్యాహ్నమున గోదావరి మండల సభ ద్వితీయ దినచర్య ప్రారంభమై 16 తీర్మానము లామోదింపబడినవి. బ్రిటిషు వారికి విజయము గోరుచును, సర్ విలియం వెడ్డెరు బరన్, వావాభాయి నారోశి గార్లు మరణములయితే పరామర్శల ప్రకటించుచు, కేశరత్తుక నేనలో ననేకులు యువకులు చేరవలెనని కోరుచున్న మొసపోటామియూలో నియోగము కొరకు నేనక నిబ్బందిని (కార్మికబలము) గూర్చుకలెననియు అభ్యర్థించే నుపపాదింపబడి సభ వారితో నేకగ్రీవముగా నామోదింపబడినది. విచారింపకయే దేశరత్తుక కాపనము క్రింద యువకులకు నిర్బంధించుటకు తీవ్రముగ ఖండించుచు అభ్యర్థించే తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానముకు సభ్యులు చే సంకీర్తించబడినది. గవర్న మెంటు పింఛెబాదు లకు ఎ. శ్రీరాములు పంతులు గారు మహాోపన్యాసము నొసగుచు ప్రస్తుతపుకల్తెకు లెట్లు ఏకారణముల వలనను మండల ప్రజల కష్టనిష్టావస్థలను గ్రహింప దుర్లభులైయుండునో తెలిపిరి. వీరిపై అభ్యర్థులు కొంతకడి నుపన్యసించిరి. కొయంబుతూరు ఎడింగ్గులయందు వ్యవసాయ కాస్త్రమున సభక గణ్యతగూని గ్రామ్యయేల్లెయి వచ్చిన వాణ్డెట్లు గోదావరి మండలమునందు, నూ నెనదమట, కాగితములు చేయట, పెన్సిళ్ళు చేయట, ఇటుకలును సీమెంటును చేయట, క్రొత్త వస్తువులు చేయట, మొదలగు పరిశ్రమలను నెలకొల్పవలెనని యుపపాదించి ఈయంబలమునందు ఈ పరిశ్రమల కవసరములకు వస్తువులు లభింపగలవని చెప్పిరి. కొబ్బరిచెట్లు విస్తారముగాగల రాజోలు తాలూకాలో కొబ్బరి త్రాళ్లను, కొబ్బెరను తయారుచేయు పరిశ్రమను నెలకొల్పునట్లు సర్ డొరాబో తాతాగారిని ప్రార్థించుటకు తీర్మానింపబడినది. సాధారణజనులుగలగుకలకు లెట్లు చేసెన్నుననియు ప్రదల చేయవలెననియు తీర్మానముమోదింపబడినది. గ్రామ్యాద్యోగ నిబ్బందికి తీరుములను, బట్టలనువృద్ధి చేయవలెననియు కొందఱు గ్రామ్యాద్యోగులచే నుపపాదించబడి తీర్మాన ముమోదింపబడినది. ఈ గ్రామ్యాద్యోగులు స్వామ్యభవములను, తామరుభవించుచున్న కష్టనిష్టావస్థలను సభ్యులకు తెలిపిరి. లోకలు ఫండు పరిపాలనమును గూర్చిన తీర్మానమునందు 16 బాజులుండెను. ఈ తీర్మానమునందు కొన్నికాజులలో బెల్లాబోర్డులను తీసివేసిప్రతి లూకాకును తాలూకాబోర్డును నెర్పెట్టువలెననియు ప్రతితాలూకా బోర్డునందును అప్పిట్టు బు ఇంజనీరును నియమింపవలెననియు బెల్లాబోర్డులను మేజరు ఇన్స్పెక్షను పతల బోర్డునా మ్మ బోర్డుకు కా. కలను భాగచేయించుటకొకట ముయోగింపవలెననియు, తాలూకాబోర్డుల అభ్యర్థులను ప్రజలచే నెక్కుకొనబడునట్లు చేయవలెననియు తాలూకా బోర్డులందు, పురపాలక సంఘములందును సభ్యుల నెక్కుకొనుటకు పురుషులచే స్త్రీలకును సమాన స్వాతంత్ర్యము నీనువలెననియు కొరబడినది. పి. నూన్యవారాయనరాజు పి గోపాలగార్లు బెల్లాబోర్డు పోయిన బాం నెటిల్లెట్టులందు కేర్లు 100 లెట్లు అధికమైన బోర్డు పెట్టెట్టులు రెవిన్యూ కలెక్టర్లుంటు నేట్లును ఆద్యోగకర్తకు గూర్చి నిర్ణయముగా నుపన్యసించిరి క్రిందివలె.

విజయనగర సామ్రాజ్యము.

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము.

V

విజయనగర సామ్రాజ్య సమయపు సాంఘికాభివృద్ధిని సూచించు విషయమును ముగించుటకు ముందు వ్యాసుకావ్య సంగ్రహమును గూర్చి కొంత చెప్పవలసి యున్నది. మన ప్రాచీన వ్యాసుకావ్య విషయమునకు చారిత్రక విశేషముగా నైన గ్రహించి అధికగణ్యత నొసక నచ్చును. సాహిత్యాభివృద్ధికి కావన శ్రమాభివృద్ధి ను బాటియొక్కచాత్రమును సుక్రమవిజ్ఞానమును చెల్లగలుగును. వ్యాసుకావ్యమును కవిత్వమును ఏకమాత్రమునకును గ్రమ్ము అనునది నందించు మాట కట్టియూహాకాదు. వ్యాసువిచారణ కర్తవ్యము కవి యనునవి విధముగా ప్రభావముతో అనుకూలము నులయుండును. ప్రాచీనభారతవర్ష స్థితుల పరిశోధకులు వీరిని హాసాధారణవలసియుండును. వ్యాసువాది రాజకీయ పరిజ్ఞాతయై యుండ, ఆతని భావములు సమకాలిక ప్రభులుచే సాంఘిక రాజకీయ విషయములందు ప్రధానగణ్యత నొందును. పరాకర్ష మాధవీయమునకు వెనుకెప్పుడుదినవ్యవహార మాధవీయమున కిం దులకే అధికగణ్యతగలదు. పరాకర్షమాధవీయమునందు ఆచార ప్రాయశ్చిత్తములనుగూర్చి చెప్పబడినది. ఆచారభర్తములు విహిత సౌఖ్యమునకేగాక ఆముష్మికపదమునకును చాతుర్వర్ణ్యములకును విధింపబడినవి. వ్యవహార భర్తములు సాధారణముగ విహితములు ఇందుపారమార్థిక మేమియునుండదు. వ్యాసుస్థాన మనం దొకదొకవ్యాజ్యమునం దొడిపొయినచో ఆతని మేమియు ప్రాయశ్చిత్తములేదు.

విశిష్టాక ప్రధానోద్యమ పరలోకపరమార్థము.

సభాపాత్రవ్యవహారము వ్యాసుకావ్య విశిష్టత.

విహిత విషయము ప్రధానముగా గలిగి ఆముష్మిక విషయము ఆంతముఖ్యము గావించుచున్నది. వ్యవహారము, ఆచారమున గా ఆముష్మికవిషయము ప్రధానము నుండునది.

కనుకనే పరాకర్షలు తమ గ్రంథమునందు వ్యవహార భాగమును వదిలివేసిరి. కాని వ్యాసుకావ్యమునందు విచారమార్థిక విషయమును వారు పరిశీలించి పోలేరు.

కింబహుత్వా యువచార్యుః పరలోకైకవృత్తిమాణః.

వ్యవహారము నానాచక్రింతు నూచితవాచయం.

రాజభాషా ప్రసంగేన వీతిం దమేణ సాలయేత్.

ఇతియైక రాజభాషా వ్యవహార ముచారయత్.

కేరేల, పరాకర్షలు ఆముష్మిక పదముననే తమ

ఆశ్రియమునంతటిని కేంద్రీకరించిరి. వారు వ్యవహారభాగమును గూర్చి విస్తరించి వ్రాయుచున్నచో, వ్యవహార విషయమును అందు నూచితమైయున్నది. రాజభర్తమును గూర్చి వ్రాయుచు రాజు తన భర్తము మూలమున చేయున కంక్షింపవలె నని పరాకర్షలుచెప్పిరి. ఇందుపరాకర్షలు రాజభర్తవహారమునే చెప్పిరి. "పరాకర్షలు స్వల్పముగా నూచించియున్న వ్యవహార భాగమును, పరాకర్షలు వ్యాఖ్యానమును వ్యవహార మాధవీయ గ్రంథమునందు విస్తరించివ్రాసెను. ఇదియే విజయనగర సామ్రాజ్యమున వ్యాసుస్థానమునందు అనుపద్రవీయమై యున్న వ్యాసుకావ్యమై యుండవలెను. ఇందు వ్యాసుస్థానము నందలి వ్యాసుధానికారులు వ్యాసువిచారణలు, సామ్యము సామ్యములు సామ్యలేఖనములు, ఋణములు, వ్యాసులు, కేరీలు, అస్తల విభాగములు, శ్రీ సువర్ణములు మున్నగువాని స్వేదా హాసమును గూర్చి విస్తరించి చెప్పబడినది.

అంతకు ముందుండిన వ్యాసు విచారణాభాషా మెట్టిదో ఆకా లత్ర వ్యాసువిచారణాభాషా మెట్టిదో మనకు పోలింపవలెను. ఈ విషయమునం దొకయూరపియను పండితుని భావము అనుబంధియ మైయుండును భారతీయలలో నే వైకవ్యతకర్తవ్య లేకము అందు ప్రకేంద్ర అతిశయోక్తికి కారణము కావచ్చును. కాన బాధ్యునిగాని వ్యక్తుల వాస్తవములుగా మనము గ్రహించుచున్నాము. బాధ్యుల బెర్తులుగాను భర్తల వ్యాసుకావ్యమునుగూర్చి యిట్లుచాసిరి. "స్వప్రేరేంద్రకా మాధవీయ గ్రంథములందు స్థానిక వ్యాసుకావ్యమును గూర్చి కేరీభర్త ప్రకరణ మొకటిగలదు. పూర్వపు స్వప్రేరేంద్రకా ఇందు విశేషాభివృద్ధి కర్తవ్యమగుచున్నది. వైకవ్యము స్వప్రేరేంద్రకా, మాధవీయములందు అతిశయము చెప్పుచున్నది. వ్యాసుభర్తముకొకటి లదు. కేరీమీటి హిందూజాతీయ సామ్రాజ్య నాగరికాభివృద్ధికిలక్షణగలిగినదని నిర్ణయించుకొను. ఇందు సంస్కృత వ్యాసుమే ఆకావంబనీయము నుండ

వలెననియు చాసిరి. సంబంధములేనిస్థానికాభ్యాసాచారములు అలక్ష్యంబునవలెననియుచెప్పబడినది స్వప్రేరేంద్రకాగ్రంథకర్తయగు కేరీభర్త, మాధవీయగ్రంథకర్తయగు కావన మాధవీయము తమగ్రంథములందు స్థానిక కావనములు సంస్కృత వ్యాసుకావ్యమున కనుగుణ్యముగా నుండవలెనని భిన్నముగా నుండ నూడవని చెప్పిరి. వీరిద్రింద వీరికిసంబంధించిన తాదాభావమును బర్మల్ గారు వ్రాసిరి. "ఇందొకమాధవీయ నిర్ధారణ చేయు బడినది. భారతీయ సాంఘిక స్థితి, ఋణములనుండి క్రమముగా అభివృద్ధిమొంది, సర్వరాష్ట్రమున కనుకర్తవీయ మగు మాధవీవృద్ధి నొందినది. దేశ కాలస్థితుల ననుసరించియు ఇంకను విశేషమగు అభివృద్ధి కలిగినది. విజయనగర సామ్రాజ్యాభివృద్ధియును సాంఘిక రాజకీయ ప్రమాధమును దొర్లక మగుచున్నదని ఈ మాధవీ ప్రాజ్ఞులు (బాధ్యుల బర్మలు) తన భావమును నిర్ధారించుగా చెప్పెను.

మాధవీయము యోచించుచున్న రెండు జాతుల ఆభ్యుదయము లందును ఇందొక సాధ్యత మును గమనింపవలెను. చిత్ర విషయమున రెండు సామ్రాజ్యము లందును అత్యధికమగు అభివృద్ధి బడయుటయే గాక చిర కీర్తి పంతులగు సారస్వతాభివృద్ధియు గలిగినది. "నాటి పరిపాలనా కాలములందు సంస్కృత విజ్ఞానము అల్ప స్థితియందుండెను. కాని ఆ మాధవీ ప్రాచీన పండిత సన్యాస విధానానుబంధన దక్కను అంతయు పండితుల కాకరమయ్యెను." "మాధవీ ప్రాచీన సామ్రాజ్యమున మత అభివృద్ధికిలక్షణ దేశ భావమును మత గ్రంథములు విస్తరించె"నని రాజదేగారు వ్రాసిరి. విజయనగర సామ్రాజ్యము దక్షిణభారత సారస్వతాభివృద్ధి చారిత్రమున నగ్రస్థానమున నుంచవలెను... అంగ్లదేశమున అంగ్లపద్య శిక్షామహును పద్యములను రచింపగలుగుటకు ముందే అనేకులు వ్యాఖ్యాతలును, భాష్యకారులును విజయనగర సామ్రాజ్యమున అత్యుత్తమ సారస్వతమును నిర్మించియుండిరి. ఇందును మాధవీయము మాధవీ విద్యారణ్యులు చేర్చినదిగ నవారు. వారు రచించిన ఉద్ధృతిగ్రంథములు, భాష్యములు, కారికలును, ప్రస్తుత పండితలోకమునకు అమూల్యములై యున్నవి. వీరు రచించిన పని చెప్పబడిన గ్రంథములు సంపూర్ణిగాని, వాస్తవముగాని స్వయముగా వారు వ్రాసినవేయని నునకు నమ్మజాలము. వారు స్వయముగా చాల పెద్దవియగు 100 గ్రంథములను రచించినది చెప్పబడినది. వేదకారికలు, రత్నమీమాంసలు, వ్యాకరణ భండ్యగ్రంథములు, సాంఘిక, పార, మతవ్యాసు భర్త గ్రంథములు, శత్రుజ్ఞానగ్రంథములు, ఆచారభర్త గ్రంథములు, శత్రుజ్ఞానములు, కొన్ని మంత్రముల వ్యాఖ్యానములు, స్త్రోత్రాది ప్రాధనోద్యమ గ్రంథములు ఇంకననేకము లగు నాచు వ్రాసిరి. విద్యారణ్యుని గ్రంథములు కొన్ని నామమాత్రముగ తెలిసి యున్నను ఇతరులు వీరికంటె గొప్పవిగాని అల్పములు కావు చిన్నగ్రంథములను లేకపోలేదు. గొప్పకల గ్రంథములందును గ్రంథకర్తకంటె ఇతరుల నామములు గన్పట్టుచున్నవి. వేద కారికలు మాధవీయచే రచింపబడినది వ్రాయదినది. కాని అవి వాస్తవముగా ఆతనిసోదరు డగు కావనకృతములు. కొన్ని నిదర్శనముల నుండితెలియు చున్నట్లు ఆ గ్రంథకర్తకేరీమే యొక్కది. ధాతువృత్తి తన గ్రంథమువిషయమనితే, మాధవీ విద్యారణ్యులచే రచింపబడినది చెప్పబడిన పంచదశమును విశేష భాగము భారతీ తీర్థలచే రచింపబడినది. వీని నన్నిటిని బట్టి మాధవీ విద్యారణ్యులు గ్రంథ లేఖకులకు ఉపకేరీగలను, విచారకులు గలను సంస్కృతలకు నుండినది నిర్ణయింపవచ్చును. వారు గ్రంథ విషయ నిర్ణయము చేసి, గ్రంథకర్తల నెన్నుకొని మాధవీ దర్శనము నహించి, కత్తిసమర్థులను సమానముల నొసగుచు ప్రఖ్యాతి పొందిన పండితులను ప్రోత్సహించుచు, ఉద్ధృతిగ్రంథములను వ్యాఖ్యానములను వాచే రచియించె. రాజకీయ గ్రంథములందు విద్యారణ్యులు సింహాసన పతికలమై యుండ గానుకరణమునందు వారునే హాస పరిష్కారులనుండిరి. గ్రంథకర్త కేరీమే గ్రంథములను విద్యారణ్యుల కంకితముచేసి గ్రంథములు హరియూరదేశము గ్రహించుండిరి. ఇట్లు విజ్ఞాన లోకమునందు మాధవీ సర్వజ్ఞులై విలసిల్లుచుండెను. ఆతని సోదరుడుకావనమును తన రాజకీయ ఆపత్తము కలెనే గ్రంథకర్తనాపతిమను మము లిగియుండును. వేదము లందభిరుది గలవారికి వారి నామము కాకర్తమై యుద్ధియమై కలగవలెను. భాగవాదని అనుభావ స్వల్పముగాను. ఆతడు సర్వస్థితి త్రివిధము చెప్పవచ్చు

ఆకాలమునందు పండిత రత్నములలో మాత్రసహిత వ్యాఖ్య కావనము అంగీకరణ గోత్రోద్భవుడుగు మాధవీయత్రయము కను. వేదాంతదేశమును మతముక పండితరత్నము. అతి ప్రతిభగల కవిత్వమును, మహాత్మాత్వమును, శత్రుజ్ఞానమును మతాచార్యుడు ను వైకే చాంత చేసెడు మతవిషయము నందును, సాంధ్యమునను విద్యారణ్యునితో తుల్యుడై యుండెను. ఆతనిమూలమును, కవిత్వము ఆతడును సంస్కృత కవిత్వములందు వ్రాసినగ్రంథము లెఱుఱుములు. ఆకాలమునందు పద్యకావ్య కర్తలు నేలేకుండునది. అందు సోమయును సాధ్యమనే యొకర్తక. ఈమె,

అప్తభాషా విశిష్టత్రీ ప్రవాచికేతనంబే.

సోమయు నాచనాం బోధే సోమయామిత కేజనీ.

అప్తభాషాకముత్రి. ఈమెగాక గాంగాదేవి (ఇదివల కిమే పేరు చెప్పబడినది) యను నారితము మధురావిజయ మను చారిత్రక పద్యకావ్యమును రచించెను. ఈ గ్రంథమునందు కొన్ని భాగములు మాత్రము మనకు లభించివి.

ఈకాలము పద్యకావ్యాత్మికముకాదు. కాని అనుభవ పూరితస్థితిగలవ్యాసులగు గ్రంథములు రచింపబడిన కాలము. శత్రుజ్ఞానగ్రంథములను వ్యవహారగ్రంథములను ప్రజోపయోగ కరముగ చేయుటకును, సర్వజనులకును కావ్యకృత్యములై బోధ్యములై గ్రాహ్యములై యుండునట్లు మతగ్రంథములను వ్రాయుటయు; కొందఱికి మాత్రము లభ్యుపదిన విజ్ఞానము జన సామాన్యమునకంతటికిని లభ్యమగునట్లు చేయుటకును పండితులగు వారికి ప్రమాణములై యుండుటకును అప్పటి కాలము వారుగ్రంథములను రచించుచుండిరి. వారిగ్రంథికభావ సంస్కృతము మాత్రమే యై యుండలేదు. దేశభాషాప్రాముఖ్య మునవారుగ్రహించిరి. నూతనసహితమును ఈక్రిందివ్యాఖ్య వీరికి నిదర్శనము.

ఏమందు హిందూజాతీయాం పురాణేష్వధికారః.

వేమయచి స్వదేశభాషయై శత్రుజ్ఞానము మధికారః.

"పురాణములకన్నను అర్థముచేసికొన జాలని సామాన్య జనులకన్నను భర్తకావ్య విషయములు లభ్యములై బోధ్యములై యుండునట్లు జనసామాన్య భావ నుపయోగించవలెను."

గృహనిర్మాణము, చిత్రకళలు మున్నగు విషయము నులు విజయనగర కాలమున నత్యభివృద్ధి నొందెను. కన్నడ, అంధ్రభాషలు బుక్క కృష్ణదేశరాల కాలమున గల 200 సం॥ లందు అత్యభివృద్ధి నొందెను. (కర్ణాటక)

Marwadies and the War Loan. Subscribing a Lakh of Rupees a Condition to Obtain Status in Society.

CALCUTTA, May 27. At the War Loan meeting of the Marwari Community of Calcutta held last evening, Rai Shooprasad Jhoon-jhoonwala presiding, the following resolutions were adopted:—That a war loan committee be at once started and steps taken to induce the Marwaris to freely subscribe to the second war loan. Any one of the community who subscribed not less than a lakh of rupees was entitled to be a member of the committee, that non-subscription to the war loan would henceforth be a bar to attaining a status in the Marwari community and the Marwari Association.

Rains in Rangoon. 16 Inches Up-to-Date.

RANGOON, May 27. Over sixteen inches of rain have fallen in Rangoon this season as compared with six inches last year for the same period. The days of continuous rain have played havoc with the railway line to Prome. Small streams are now torrents and have flooded the adjoining tracts on the Prome line from Paungde to Okpo a distance of 28 miles. The whole tract is a sheet of water and the force of it has caused numerous breaches. The creek at Okpo is full and hundreds of logs coming down with the torrent from the hills are said to be threatening the safety and stability of piers of the railway bridge there. As the result the down mail due at Rangoon this morning had to return to Prome not being able to get through. Floods are reported to be still rising especially at Okpo bridge. Scenes in flooded country are desolate in the extreme. Country huts are being completely surrounded by water adding to the occupants' misery. Mandalay main line has also been breached by floods at Kanyutkwin near Tougoo and transhipment is necessary.

The Weather Report.

SIMLA, May 27. The disappearance of the storm is admitting Bay monsoon into northeast India. Rain has been nearly general in Burma and West Coast of the Peninsula and local in the Central Provinces. A few falls also occurred in Bengal, Hyderabad, Mysore and Southeast Madras. Chief amounts are:—Minbu 1 1/2 inches, Moulmelo, Lashio and Maymyo 2, Mandalay 1, Tavoy, Tougoo and Cherrapunji 4, Dinajpur, Amraoti and Nagpur 1, Seoni 3 1/2 and Chanda and Ratnagiri 1 1/2. FORECAST:—Extension of rain in Assam, Bengal, Bihar and Orissa with decrease in Upper Burma.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

King Inspects the Indian Labour Corps.

LONDON, May 26.

The King at Buckingham Palace to-day inspected detachments from two companies of Indian Labour Corps under Captain A. T. Williams and Second-Lieutenant R. Lear, belonging to the Ranchi District of Behar and Orissa, who were on leave from the Western front.

Germany's Transferred Efforts.

LONDON, May 21.

In connection with the sinking of the German submarine cruiser the Naval correspondent of Lloyd's Weekly says: In view of the unhealthiness of British waters for enemy submarines which has caused a marked decline in the morale of submarine crews the Germans have concentrated their efforts on more distant lines of communication. The sinking of the submarine-cruiser however shows that the Admiralty is prepared for this development.

Germany's Last Hope Diminishing.

LONDON, May 27.

The sinking of the German submarine cruiser in the Atlantic has attracted much attention as the first published evidence that Britain also possesses submarines capable of cruising far from the shore. Mr. Archibald Hurd writes that it is no secret to Germans that soon after the outbreak of the war numerous large submarines were laid down in Britain and many have been hunting the pirates for months past. They have not merely been very successful fighting U-boats but have proved most useful in convoy work. They have greatly contributed to the unnerving of German crews who are now finding the Cruiser Submarines which are Germany's last hope bring increased danger with them personally owing to their unwieldiness and slower immersion.

Scotland's Message to the Premier.

"Be Steadfast."

LONDON, May 27.

Before returning to London from Scotland the Premier in an interview with the "Glasgow Herald" said he had been very much impressed by the determination of the Scottish people to see the war through. The message that Scotland had given him was to be steadfast.

The Premier continued "Scotland is as firm as her mountains. If there is any change between last year and this year it is an even deeper note of resolve of absolute unity, quiet determination and subordination of everything to the prosecution of the war. The people of Scotland have got their minds fixed on defeating the terrible menace threatening the world and they decline to consider anything else until this is done and they are absolutely right."

Rubber Production.

Serious Situation.

Colonial Secretary Asked to Receive a Deputation.

LONDON, May 27.

At the annual meeting of the Rubber Growers' Association in London the Chairman Sir Edward Ridding said: The Association had made a proposal to the Colonial Office which if it materialised would link up all existing rubber research proper to be carried out alongside the study of pressing questions such as disease. It would not be safe to ignore the danger of synthetic rubber although there was no sign that Germany was able to produce it on a commercial scale. War relief funds for Ceylon and Malaya needed increased support. The amount of restriction of production hitherto promised was only thirty thousand tons leaving a world crop for 1918 of 2,65,000 tons against the consumption of 1,60,000. Production could be reduced by concerted action with the aid of different Governments whereby each estate would be rationed regarding its output on the basis of permitting the survival of all or failing some such arrangement it would be done as a result of financial stringency because it was unlikely much credit would be forthcoming in order to produce unshippable rubber. Owing to very altered conditions companies who had agreed to twenty per cent restriction could hardly be expected to continue to support that proposal. In view of the seriousness of the position the Council asked Mr. Walter Long to receive a deputation.

LONDON, May 26.

HONGKONG:—Mr. Walter Long has telegraphed to the Governor, stating that the Conscription proposals of the Colonial Government, are generally approved but the age limit has been reduced to forty.

THE IRISH SITUATION.

Austrian Lady Arrested.

LONDON, May 26.

The police have arrested an Austrian Lady named Bruns, Secretary of the well-known sportsman Major Edwards, at his stud farm at Bansha, Tipperary. The cause of arrest is unknown. Bruns who has been Secretary to Major Edwards for four to five years has been removed to Dublin.

Press Comments.

LONDON, May 26.

Commenting on the evidence regarding the Irish arrests the "Times" says no patriotic person here or in Ireland will be disposed to question the Government's grounds for reticence. They are self-evident. We agree wholly with the view of the Government's duty expounded by the Premier yesterday. If anything is clear from the sordid story of the Sinnfein commerce with the foes of civilisation it is that it could not in any way bring profit to Ireland.

The "Daily Mail" says the communique convinces reasonable persons by its very moderation. It is a bare recital of facts and no effort whatever is made to work up a case against the traitors. What the Sinnfeiners were aiming at needs only to be understood by the American people to be condemned out of hand. They were aiding the enemy to use his deadliest and most detestable weapon against the men of the American army and navy.

The "Morning Post" says the communique tells us nothing which might not have been anticipated from the public declarations and acts of the Sinnfeiners. It is indeed difficult to understand why the leaders of the Sinnfein were released after the Easter rebellion. The journal proceeds to condemn the planting of Home Rule to the population largely controlled by Sinnfeiners.

The "Daily News" says as regards the 1916 rebellion the Government has established an unanswerable case but evidence much more specific than mere proof of German machinations is necessary if the Government's recent action is to be justified. If such evidence cannot be published it should at least be examined by competent and impartial judges. The Parliament must insist on some such investigation.

The "Daily Telegraph" says that even a cursory perusal of the evidence justifies the action of the Government and explains why the latest evidence cannot be given will satisfy any reasonable person. Possibly some new interned had no direct communication with the enemy but will any one doubt that they knew that the conspiracy was in progress and were consenting parties to treason? The Government had a choice of two alternatives either to wait till the eleventh hour and make a complete bag without bloodshed or to wait till the twelfth hour for coldblooded murder of Irish policemen which always inaugurates an Irish rebellion. The Government did their duty and public opinion will now demand that the ring-leaders be tried and punished without delay. If constitutional nationalists are sincere in disowning sympathy with treason they will surely not hesitate to swell the chorus of the condemnation of the Allied countries of the infamous Sinnfein treachery.

The "Daily Express" says the Government has established a convincing "prima facie" case against the Sinnfeiners. They should now be tried as publicly as possible. Ireland will listen to them no more if proved guilty in open court but half of Ireland believe them innocent if they are kept interned without trial.

The "Daily Graphic" says the Government action is amply justified.

The "Daily Chronicle" says the most startling part of the communique is proof that the rebellion at Easter 1916 had direct German inspiration and was not an impulsive act of hot-headed enthusiasts but part of a carefully planned conspiracy which if successful would have irreparably harmed the cause of Britain and the Allies including Catholic Belgium. But the communique should have provided more substantial justification for the recent arrests in order to satisfy Irish public opinion. Ireland is not and never has been Pro-German. If it could be shown that the Sinnfein leaders really conspired to establish German submarine bases on the Irish coast this would produce a great revulsion of feeling against Sinnfein throughout Ireland.

The "Manchester Guardian" says the evidence justified the arrests and will satisfy the English people.

The "Westminster Gazette" referring to the 3½ years negotiations between the Sinnfeiners and Germany says if this were so the Government have ground not merely for internment of the leaders but for taking stronger measures against the Sinnfeiners.

The Silver Market.

LONDON, May 25.

Messrs Montagu's report says:—The market is steady and price unchanged. Shanghai Exchange receded one farthing from 4-6 at which it had remained for sometime but recovered next day to the round figure.

Wages of Cotton Industry.

LONDON, May 26.

An adjourned Conference at Manchester on Wednesday on the wages of cotton industry agreed to an advance of twenty-five per cent on the standard price-list to be paid for the week ending 17th June and to continue to 7th November.

Obituary.

LONDON, May 25.

The death is announced of Mr. Sidney Ball, Fellow of St. John's.

France

Allies Shipping Output.

Exceeds Enemy's Sinking.

LONDON, May 27.

PARIS: In the Senate the Minister of Marine in the course of a statement said that the new engines which the Allies were using to sweep the seas had enabled them to secure decisive results since January. During April Great Britain and the United States alone built forty thousand tons of shipping in excess of enemy sinkings. There had been considerable increase in damaged shipping restored to service in the last four months. In England the tonnage thus restored exceeded half million tons weekly, while last week the total touched 598,000. Similarly France had regained 260,000 tons in one month. There were indications that destroyed enemy submarines in May would show very much better total than in April.

Exchange of Prisoners.

The New Rules.

LONDON, May 27.

GENEVA:—The International Red Cross publishes details of Franco-German agreement for exchange of prisoners and appeals to the remaining belligerents to conclude similar agreements including the following rules:—All military prisoners shall be eligible for exchange after eighteen months. No civilians shall be made prisoners and deportations shall be abolished.

America

U. S. Gigantic War Effort.

Supplies for Europe and Allies Assured.

LONDON, May 27.

The gigantic war effort of the United States is well illustrated by the figures given by M. Tardieu the French High Commissioner in the United States. Mr. Tardieu declared that American effectiveness on June 6th would be over two millions. A New call for a million men would follow as soon as the transport of troops was assured so that the American force in France would be doubled before midsummer and trebled before the end of the year. The transport of American troops to France surpassed considerably the transport of German troops from Russia at the most active period. The Allies in the final phase would be numerically superior with power of unlimited renewal. The surplus of American foodstuffs available for export was now over three millions tons and the necessary supplies for Europe and the Allies were assured.

American Troops for Italian Front.

LONDON, May 27.

NEW YORK:—The War Secretary Mr. Baker announced that American troops would soon be participating in the fighting on the Italian front.

LONDON, May 26.

Washington: The Government has suspended all licenses for the importation of coffee in order to check speculation.

Mexico and Cuba.

A Curious Situation.

LONDON, May 27.

A curious situation has arisen between Mexico and Cuba which have mutually withdrawn their diplomatic representatives but apparently without formally rupturing relations. The Mexican Foreign Minister admits that tension exists owing to steps taken by Cuba in consequence of a state of war which affected the Mexican interests but he hopes that the matter will be cleared up and the solidarity of Latin America maintained.

Nicaragua and C. Powers.

LONDON, May 25.

NEW YORK:—A San Juan-Del-Sur telegram states that M. Castaneda has declared war on the Central Powers.

Americans do not Underrate German Guns.

Americans Fight Like Fiends.

LONDON, May 27.

Reuter's correspondent at American Headquarters says:—Germans have been attacking fairly heavily at certain points in the American sector. In one of these fights Americans suffered considerable losses. The action of course was fought under conditions imposed by enemy and on the ground that Americans considered tactically unsound. The Germans sent over a heavy barrage and enfiladed either flank of the Americans. The latter fought like fiends not yielding an inch of ground and inflicted very severe losses. The American impression of German is that he is yellow when cornered but they do not underrate his guns.

Central Powers

Reichstag President Dead.

LONDON, May 27.

AMSTERDAM:—The death has occurred of Dr Kaompt, President of the Reichstag.

Germany and Russia.

German Newspaper Warning.

LONDON, May 26.

AMSTERDAM:—The "Rheinische Westfältische Schützungs" warns the readers that Germany must reckon on a change of situation in Russia and says that the Pro-Entente Menschewik party has apparently recently gained strong influence. The journal refers gloomily to news of plots at Kieff against the German Government and Dictator Skoropadski. According to the same journal's Bukharest correspondent General von Mackensen has assumed control of the military administration Rumania.

International Socialist Memorandum.

Communication to German Socialists.

LONDON, May 27.

STOCKHOLM:—May 25th.—The "Vorwärts" on the 21st May quoted the chairman of the British Trade Unionists as saying at the Allied Socialist Meeting in Paris that the only answer of the German workmen to the London International Socialist Memorandum was the resumption of the offensive. Herr Branting to-day writes that he fruitlessly attempted to send the memorandum to the German Socialists by a courier. Then on 29th April he sent it in six registered letters to Herr Scheidemann, to his house in Berlin, Herr Adler in Vienna, Herr Buchinger in Budapest and M. Sokasoff and M. Kyrff in St. Petersburg. Herr Branting in each letter offered to be intermediary for the official answers. No answer has yet been received. The "Vorwärts" now explains this by saying that the German authorities prevented the delivery of Herr Branting's letter.

Esthonia and Livonia.

Germany Proclaims Independence.

Brest Litovsk Treaty Ignored.

LONDON, May 27.

AMSTERDAM:—The "Vorwärts" says Baron Keuhlmann has threatened to resign if in spite of the Brest Litovsk Treaty Esthonia and Livonia are taken from Russia. Nevertheless Count Hertling informed the recalled dele-

gates of the two provinces whom he received at German headquarters on April 21st that Germany was ready to support their request for severance from Russia and benevolently examine the question of a personal union with Prussia. Germany has now informed the Russian Government of the "Independence" of Esthonia and Livonia.

Czaristic Regime in Ukraine. Wholesale Repression.

LONDON, May 25.
AMSTERDAM.—The Ukraine correspondent of the "Vorwaerts" states that a Czaristic regime has been inaugurated in Ukraine. Many Ukrainian newspapers have been suppressed and leading Ukrainians arrested "en masse." A state of war has been declared at Kieff, and in five Governments. The pan-Ukrainian Labour Congress has been forbidden, and also the Ukrainian Peasants' Congress, in which four thousand persons were participating and which had previously strongly protested against the representatives of Foreign Governments interfering in the class struggle in Ukraine, the dissolution of the Ukrainian Parliament, and the introduction of Skoropadsky rule which was supported only by a handful of anti-revolutionary landowners and capitalists.

Bulgars Stone Royal Train.

LONDON, May 26.
ZURICH.—The train carrying the Austrian Emperor and Empress was stopped by the Bulgarian Soldiers on leave in another train at the station of Voina Siliwoji. The windows were broken. Disaffection is rife throughout Bulgaria.

Bulgarian Army Ill-Fed.

LONDON, May 27.
ATHENS.—Bulgarian deserters stated that many deaths from starvation have occurred in Bulgaria. Government barbarously represses constant outbreaks. The Bulgarians desire peace. Bulgarian forces in Macedonia are so weak that the 1918 class has been sent to the front line before being properly trained. The Bulgarian army is ill-fed and the men seek an opportunity to desert.

Russia

Brest Litovsk Treaty.

Commission to Clear Up Obscure Points.

LONDON, May 27.
A Russian wireless referring to the fact that Germany agreed to form a special commission to clear up obscure points in Brest-Litovsk peace treaty says:—The Foreign Commissary proposed that precedence be given to the situation in the Caucasus, Crimea, Esthonia, and Livonia and the demarcation of the frontier, determination of which was interrupted at Pskoy owing to Russo-German disagreement, also misunderstanding regarding war prisoners and fundamental principles respecting inter-economic relations.

Russian Fleet Captured by Germans. Except 10 Vessels.

LONDON, May 26.
AMSTERDAM.—The "Cologne Gazette" reports, that two big Russian Battleships and eight Destroyers escaped from Sebastopol before the Germans occupied the city. The Germans captured the rest of the Fleet.

LONDON, May 26.
ZURICH.—It is reported from Vienna, that the Dowager Empress of Russia, will shortly travel across Austria to Denmark.

Constituent Assembly Demanded. Germans' Drastic Action.

LONDON, May 26.
MOSCOW.—Food riots have occurred in several provincial towns notably Nijni Novgorod. Ten thousand employees of the Soronovo works declared a one day strike in support of their demand for the reestablishment of the Constituent Assembly. The Germans arrested a number of Austrian and German war prisoners who joined the Bolsheviks. It is reported that a hundred of these prisoners have been shot at Poltava.

German-Ukrainian Troops Defeated.

A telegram from Moscow dated 22nd says the Caucasian Government's forces have recaptured the town of Sukhumale. The Bolshevik organ the "Pravda" states that peasant insurgents in Ukraine in the Governments of Chernizoff and Poltava have defeated General Skoropadsky's German Ukrainian troops. Ukrainian Railwaymen have struck in order to assist the peasants and have been replaced by Germans.

Mussulman Resentment.

LONDON, May 26.
MOSCOW.—The All-Russian Mussulman Council has been dissolved. There are growing signs of Mussulman resentment at their treatment by the Bolsheviks.

General

Corpus Christi Procession. Cardinal's Appeal to Pope.

Arrangements Against Aerial Attacks.

LONDON, May 26.
AMSTERDAM.—Cardinal Hartmann in a letter to the priests of Cologne prohibits processions at present, but with a view to holding the big Corpus Christi procession without danger the Cardinal has appealed to the Pope to request the enemy to refrain from aerial attacks during the celebration. Cardinal Hartmann further directs that all church doors shall be left open during the services or so arranged that they can be opened immediately. He says that if an alarm is given during service the priest must be calm and faithful from the pulpit and request the congregation to leave quietly and take shelter in the basements of large buildings but the priests must be the last to leave the church.

Finnish Government Resigns.

LONDON, May 26.
STOCKHOLM.—The Finnish Government has resigned in consequence of the appointment Premier Swinnund as Dictator.

LONDON, May 27.
HAGUE.—The War Minister in a statement on the proposal to vote an extraordinary War credit says, political and military reasons preclude the reduction of troops under arms.

Western Front

LONDON, May 26.
The Belgian communique says:—During night, after violent bombardment German shock-troops attacked Belgian advanced positions between Passchendaele Canal and St. Georges. They momentarily penetrated the trenches but were ejected leaving fifteen prisoners. An attempted hostile attack in the region of Bosinghe failed under our barrage.

LONDON, May 27.—[5.45 A.M.]
The French communique says: There has been active artillery fire north and south of Avre but no infantry action.

Official reports. Successful British Raids.

LONDON, May 27.
(1.15 P.M.)—A British communique says: A raid on the trenches southward of Bucquoy gave us fourteen prisoners and two machineguns. We carried out successful night raids eastward of Hebuterne and a northward of Neuville Vitasse taking fifty prisoners. We repulsed raiders in the neighbourhoods of Sailly-Lez-Lannoy, Ablainzeville, Festubert and Merris.

British Aerial Activity. Eleven Enemy Machines Felled.

LONDON, May 27.
In a communique with regard to aviation P.M. Sir Douglas Haig says: Flying was only possible during fine intervals on the 25th Wednesdays over three hundred bombs on billets in the neighbourhoods of Armentieres and Mervilles, the ammunition dump at Varssewaers and the Bruges docks. We brought down nine enemy machines and drove down two out of control. No British machine is missing. Our nightfliers dropped over six tons on Peronne, Bapaume, and Mardecourt. All the machines returned.

Enemy Heavily Gas Shelling.

LONDON, May 27.
[9.45 P.M.]—A British communique says: We repulsed a raid northward of Bailleul. The shelling reported last night at Villers-Bretonneux was heavy consisting of gas shells. The enemy this morning heavily gas shelled our lines west of Hinges.

Enemy Raids Fail.

LONDON, May 27.
(4.20 P.M.)—A French communique says: There was fairly great reciprocal cannonading at Hangard Wood and South of the Avre. An enemy raid, after a lively bombardment of our posts in the Orville-Sorel sector, achieved no result. Enemy attempts in Champagne and Vosges also failed. Our patrols and detachments took prisoners notably in the region of Ailette.

German Newspaper Explanation.

LONDON, May 27.
AMSTERDAM.—The Semi-official organ the "Nord-deutsche" finds it necessary to explain the pause in the offensive which it says is due to training, storming divisions in fighting methods with a view to diminishing bloody losses. It declares that the stoppage was not forced on the Germans by the enemy but was the outcome of the commanders' own plan.

British Aerial Activity.

LONDON, May 26.
(15.1 P.M.)—A British communique from Italy says: Since May 18th the air force has carried out numerous raids and reconnaissances and destroyed twenty-four enemy aeroplanes. We have not lost a single machine.

Bombardment of Great Intensity.

LONDON, May 27.
[12.40] P.M.—The British Communique says:—A strong hostile attack preceded by bombardment of great intensity developed this morning on wide fronts against British and French between Rheims and Soissons and against French between Loere and Voormezele. There was considerable hostile cannonading during Sunday and Sunday night on British the front.

Mesopotamia Front

Activity in Mesopotamia Good Work by Air Force.

Four Enemy Machines Destroyed.

BAGHDAD, May 22.
The Air Force has been very active during the last three weeks on the Tigris and Kurdistan fronts. Numerous raids have been made on the enemy's advanced position just north of Fathan Gorge on the Tigris and on his aerodrome at Humr. During the Kurkuk operations excellent results were obtained in bombing and machine-gunning Turkish troops transporting guns in the neighbourhood of Tuz Altun Kupri and the intervening country by a squadron operating a hundred miles from its base. A number of airfights have taken place on the Tigris front and in the neighbourhood of Kirkuk. On the 9th we raided the enemy's camp at Fathan and dropped over 120 bombs, inflicting casualties and stampeding horses. On the 11th we dropped some fifty bombs on the enemy's aerodrome

at Humr. On the same day a hostile machine was engaged at close range by one of our machines and shot down both its wings falling off. A few days previously one of our scouts gave chase to an enemy aeroplane that appeared over our aerodrome at Samawah. Our aviator succeeded in keeping the enemy in view and closed with him some fifteen miles north of Samawah. After a short burst of fire, the enemy machine went into a spin and crashed. The pilot and observer, both Germans, were killed. On May 15th in an air fight during a bombing raid at Altun Kupri, over the enemy's aerodrome we brought down two hostile machines, one of which after landing disabled, received its "coup-de-grace" by a direct hit from bombs.

Italian Front

National Celebrations.

LONDON, May 26.
ROME. The anniversary of Italy's entry into the war was celebrated like a national festival. There were meetings and processions in all the towns, and there were especially grandiose in Rome, where the principal function was held in the Colosseum. The Allied mission received ovations, especially the Prince of Wales, whom Signor Orlando, in the course of a speech, lengthily and affectionately paid tribute to as heir to the British traditions of fair play. Signor Orlando dwelt on the fate of Russia and Rumania illustrating the holiness of German peace promises and voiced the unshakable resolution of Italy and the Allies to fight till the victory of justice and liberty was achieved.

(Associated Press)

(BY WIRE.)

What Would Mr Montagu Do?

A London Correspondent's Forecast.

CALCUTTA, May 28.
The London correspondent of the "E. glislian" in his letter dated the 11th April speculates as to the methods to be adopted by Mr. Montagu to put the fruits of his mission to India into practical shape. Says the correspondent: There are no indications at present of the date at which the Secretary of State will resume his work in Whitehall. But it is known that he will bring back with him a joint report of the Viceroy and himself on the investigations they conducted through the cold weather. This report will be submitted to the Cabinet and no doubt the Prime Minister will refer it to a Cabinet Committee with the addition of two or three other members, presumably Mr. Austen Chamberlain amongst them. It is expected that the considered judgment of the War Cabinet on this report will be published simultaneously here and in India for criticism, and will then be formulated into a Bill. But these processes cannot be hurried especially at a time when the fate of civilisation is being determined on the western front and when the British people are called upon for such heavy further sacrifices as are provided for under the military service bill now before the Parliament. The rapid spread of democratic ideas will provide a favourable atmosphere for the substantial advance to which the Government are pledged, and it is to be hoped that we shall be saved bitter and mischievous controversies by extravagant demands at one end of the scale and a merely non-positive attitude at the other end.

Constable Killed by Anarchist.

CALCUTTA, May 28.
It will be remembered that the other day while a constable was searching a bundle of a passenger who was believed to be an anarchist and who had just arrived by a train at Kisoragunj in the Mymensingh District, the anarchist fired at him with a revolver. The carrier of the bundle made good his escape but the pucky constable though wounded managed to retain the bundle which contained among other articles a quantity of ammunition and implements for committing dacoity. In fact the police were in possession of information that a dacoity was being planned by a party of anarchists. The constable who was wounded by the anarchist at Kisoragunj has now succumbed to his injuries in the hospital. The assassin is still at large.

A Madras Butler's Exploits.

POONA, May 27.
Arokiaswamy Alias Samuel Francis who is said to be wanted in Calcutta in connection with a theft from Government House has been sentenced here, on two charges of theft of bicycles, to six months rigorous imprisonment on each charge. One bicycle belonged to Lieutenant R. Husband, Harria Lancers, and the other to Assistant-Surgeon Warner. Another case of theft of gold jewellery valued at Rs. 490 belonging to Mrs. W. G. Johnstone, a resident in Napier Hotel is pending against the same accused.

The Return of a Labour Corps.

LUCKNOW, May 27.
Another batch of U. P. Labour Corps consisting of the 25th and 26th Labour Companies arrived here and was received by Mr. Nehru, I. C. S., City Magistrate on behalf of the civil and by Shaik Sahib Gosain on behalf of municipal authorities. The men looked splendid after their years of probation in battle zones of the French front. Further batches are expected to-day and tomorrow.

Launching a 350 Ton Locally Made Boat at Tuticorin.

TUTICORIN, May 28.
An interesting function took place here yesterday the occasion being the launching of a large sailing vessel belonging to Mr. C. Villavarayan. Boat Contractor to the B. I. S. N. and Co. The vessel which is entirely the handwork of local artisans, is a three-masted and brigantine rigged and has a carrying capacity of 250 tons. The vessel having been duly blessed earlier in the day by the Rev. Fr. Pint, Mrs. Revie wife of the local Agent of the Madura Company performed at noon the launching ceremony and named the vessel "St. Michael." In accordance with the time honoured custom Mr. Revie broke a bottle of wine across the bows of the vessel and the St. Michael slowly drifted into the sea amidst loud cheers.

అగ్ని కులక్షత్రయ సభ.

(మాన్యకీయ విశేషం యొద్దనుండి.)

బందరు, మే 27:—అగ్ని కులక్షత్రయ మహాసభ నేటి సాయంత్రము నాగార్జునమ్మ హాలులో సమావేశమైంది. 300 మంది ప్రతినిధులు ప్రేక్షకుల సేతులను సభ సలంకరించిరి. కాకినాడ, నరసాపురం, రాజమహేంద్రవరము మున్నగు స్థలములనుండి ఆసేతులవచ్చిరి. అటార్నిగానున్న వి. తిరుపతి రెడ్డిగారు (అధ్యక్షులు) నేటి యదయపు బండిలో వచ్చిరి. వారిని విశేష సత్కారముతో ఉత్సవమున విడిచివేసిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు ప్రసంగి వేంకటరంగయ్యగారు కార్యక్రమ స్వాగత మొసంగుచు సభను సెలవించిరి. అధ్యక్షులు తమ యువన్యాసమును ఆంగ్ల భాషయందు జరిపిరి. ఆంధ్ర ప్రకాశికా పత్రికకు సంబంధించిన రాజకీయ సాయముగాను ఆయువన్యాసము నాంధ్రీయునజరిపిరి. అధ్యక్షులు తమ యువన్యాసమును అగ్ని కులక్షత్రయభాగ్యద్యుతమునుగూర్చియు, ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి చెప్పి తత్ఫలమును విద్య నేర్చుకొని తనకు వీలైనంతవరకు పరిశులనమున కడతేరులను చెప్పిరి. విద్య యందు శ్రద్ధయును పరిశులనమున కడతేరులను నేకకాలమున శలుగునలెను. మన కృతసాహజ్ఞమును కృత్రిమమున వస్తు నిర్మాణమునను ప్రాచీనపద్ధతులను కృత్రిమమున పెంపొందించునలెను.

అంతరాయమునకు తమ కులమున ప్రాథమిక ఉన్నత విద్యలనుగూర్చి తెలిపి విద్యార్థుల వసతిగృహముల యావత్కాలము నూచించి ప్రతి గ్రామమునందును పాఠశాలలను నెల కొల్పనలెనని భర్తలనుగూర్చి పిమ్మట వారు రాజకీయరంగములనుగూర్చి చెప్పి ప్రస్తుత రాజకీయవిషయములందులకు సంఘమువారెంతో కృతముతీసికొనవలెనని అంతరాయమున చెప్పి, స్వరాజ్యమునకు మనము కోరకలసినదానికి మించిపోయినదనియు, కోట్లకొలదిసామ్రాజ్యమునకు అట్లా వాంఛకారమున కొట్టుకొనుచు స్వాధీనమైన నేమియో తెలియకముందే పరిశులనపాఠ్యమును, ప్రభుత్వోద్యోగముల నన్నిటి నాక్రమించుకొనుట లెప్పు వికమత్యముతో, ఏకాశీయుముకొనుట పాటుపడకై మనకు గలనాగవిద్యార్థిమీకులకు గాగియన్ని ఉద్యోగములందున్న తమజాతివారలనె బాసలనలె ఆలంపరులమన్నార. ఇట్టినితలన ఉద్యోగములందు జేరినవారికితప్ప ఇతరులకందటి కిని సంక్షోభము గలుగును. ప్రజలలో విశేష సంఖ్యాకులగు విద్యగలిగిన తమవార హామీయూలను గోరుటకు సుయము గును. అంగరము కార్యదర్శియగు వేంకట నారాయణగారు చెప్పి పురి, రంగూను, కోయంబుత్తూరు మున్నగు పురములందుండి కొందఱు పంపిన సాహజ్ఞానితేఖలను జరిపిరి. విషయ నిర్ణయసంఘ మేర్పడుపరిచిపదన రేపటికిము సమావేశ మగుటకు నేటిసభ చాలింప జడెను. (కంతివలన)

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యువన్యాసము.

బందరునందు నిన్ను నూడిన అగ్ని కులక్షత్రయ మహాసభ సభాసభ్యుల సంఘాధ్యక్షులగు ప్రెసిడెంట్ వేంకటరంగయ్యగారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రిందిసంగతులు ముద్రితములు:—
మహాసభకు సమస్త అవయవములు బలముగొనినగాని సుఖభీషయాత్రి జేయుట యెల్లదుర్భరమే, అటులనే, ప్రపంచమునందు అన్ని సంఘములు బాగుపడినగాని దేశ మభివృద్ధి నొంది నేరదు. ఇప్పుడీ ఆంధ్రదేశమున అగ్ని కులక్షత్రయమున వారివారి కులభివృద్ధులకొరకు సంఘములుగాజే పాటుపగు చుండుట మనమెల్లయు జూచుచు నేయున్నాము. మనమందరము గలసి వికమత్యముతో పాటుపడియెడల యెంతెంత ఘన కార్యములైనను చేయగలము. వికమత్యములేని సంఘమెట్టి కిని బాగుపడ నేరదు. గడ్డిపోచలను, తాడుగ జేసిన యేకునైనను బంధింపనలెను. ప్రస్తుతము మన కులమువారిని బాగు చేయనలెన, మనలో విద్యార్థులు, భవంతలు, విశేషులు కలసి ఒక సంఘమును స్థాపించి, కార్యనిర్వాహకుల నేర్పించి, తద్వారా వికమత్యము కలగ జేసి పట్టుదలతో పనిజేసినయెడల మంచిమార్గములు కనీసికొని రాగలము. మన జాత్యభ్యుదయము నకు ప్రథమసోపానము విద్య. విద్య నేర్చుటలన కలుగులాభములు అనేకములు. విద్య అనగా మంచిచెడ్డలను తెలిసికొనుట. అజ్ఞానము నె ఆంధ్రకారమును బోగొట్టునది విద్య. విద్య అనగా చదువుట వాగ్మముల ఆరియే కాదు. విద్య, కయ్యము, శిల్పము, చేతిపనలు, మొదలగునన్నియూ విద్యలే. పులియను జాను చదువున వాగ్మము నేర్పిన నేగాని, తా నేవిద్యయందు ప్రవేశించినను ప్రకాశింపనేరదు. కాని అట్టి స్వవ్యయ మన

జాతివార కులముగా నేర్పించుటకు అక్కడక్కడ కొన్ని మూర్ఖులు స్థాపించునలెను. విద్యాభివృద్ధికొరకు మనగవన్న మెంటువారు కొంతకరకు ధనమును ఖర్చుపెట్టి మూర్ఖులను స్థాపించుచున్నారు. సముద్రప్రాంతములందుండే చునజాతి బాలికలకొరకు మూర్ఖులను స్థాపించి ఉచితవిద్య గనవుడని మనము గవన్న మెంటువారిని కోరవలెను. అందు మనజాతి బాలికలకు అభయము (ప్రయుమరీవిద్య) నాజుగర తగగతి వరకైనను విధిగా చదువుకొననలెనని నిబంధన లేపునలెను.

మన అభ్యుదయమునకు శ్రీ విద్య ముఖ్యవసరము. తల్లులగుణములే పిల్లల కలవకుట సహజము. శ్రీమతి అట్లా వాంఛకారమున బడియెప్పుడు కల తమ పిల్లలకు స్వస్థానము లెల్లు బోధించగలరు? అట్లా వాంఛకారమును బోగొట్టి సుఖావీషమును నాటునది విద్య. శ్రీ పురుషు లిద్దరును విద్య నేర్పినయెడల బంగారునకుసరిమళ్ళ ముట్టియు వారి సుసారయ్యా అనకూలమున పాగుటయేగాక వాంఛయించెడి పుత్రపుత్రులు నులు ద్విగలవారలై, వివేకవంతులై, శ్రీమతి స్వస్థానము లలగడి అభివృద్ధిపొంది సుకీర్తి గాంచగలరు. కాన బాల్యంలోపాటు బాలికలకును విధిగా విద్య నేర్పించవలెను. అనంతరగుప్పణములందు లేక పల్లెలందు పఠన మందిరములు, గ్రామీ సాతశాలలు నేర్పరచి జదువుకొనుటకు దుతూ పాలముగల వైద్య వారికి కూడ విద్య నేర్పించవలెను. పూర్వమునుండి నేటివరకు మనజాతివారికి విదేశములలో ఓడలవ్యాపారము జేయుట, సముద్రముందు ఓడల నడుపుటయందు యెక్కువ నేర్పులదు. నేటివరకు నేటియ నాకలు నడుపువారిలో విశేషజనులు మనవారే ఆయుయు న్నారు. ఓడనడుపుటకు సముద్రములెక్క (మాలింశాస్త్రము) నభ్యసించవలెను. ఈ శాస్త్రమును జదివిన విదేశీయులకు యెక్కువ జేతనము లిచ్చుచున్నారు. ఆశాస్త్రము ఇంగ్లీషు భాషలో ప్రాచుర్యమున్నది. ఇంగ్లీషునుండి తెలుగుభాష లోనికి భాషాంతరికరించి ఆశాస్త్రము ప్రయుమరీ కరగతిలో చదువుకొను మనబాలికలకు పాఠముగా జెప్పించుటల జేయించవలెను.

గ్రంథాలయములు నెరవేర్చుటకు ధనము ముఖ్యవసరము. కాన మనసంఘమునకు ఒకనిధిని యేర్పరవలెను. ఆంధ్రదేశములో ధనమును స్వలియొగ పరుచుటకు సాహసా దార్మ్యములను చూపి త్యాగిజుని పేరుగాంచిన వారిలో మన వారును ముఖ్యులని నేమనొక్క చెప్పగలము. అందుకు మన ఆంధ్రదేశములో అనేకనిదర్శనములు గలవు. అంతర్వేది, వ్రాక్షారాను, నాడవల్లి, కంచి మొదలగు పుణ్యక్షేత్రములందు జేవాలయముల నెలకొల్పి, వారి కుండేడి దైవధర్మ, బౌద్ధాగ్యముల గనపరచి, సుకీర్తి గాంచినవెను? మనవారే. కీర్తిశేఖరులయిన మల్లాది సత్యలింగం నాయకగారు 8,00,000 రూప్యముల మొక్కసారి ధర్మములకొరకు దానమొగి వారి కీర్తిని దేశ దేశములం దెల్లెడల ప్రకాశింపజేయుట మొరంద రెంగియే యుంటిగదా.

గోవాలో, కృష్ణాజిల్లాలలోనే సముద్ర ప్రాంతములందుండే వారిని కలిపి మనము జనాభా యెత్తిన యెడల 2,00,000 లకు వైగా మననా మొదలు. ఇందువిషయమై సం చారకార్యదర్శుల నేర్పరచి గాగియములవెంబడి బంపి మన జాతివారి జనాభా వాగ్మించవలెను. ఒక కుటుంబమునకు సంకల్పమునకు ఒకరూపా మమిచరి ధనము చందాపూర్వకముగా కనూలు నేసినయెడల విశేషధనముని నిధిగా జేర్చగలము. వివాహాది కుభకార్యములలో మనము అనవసరముగా చేయు ఖర్చులను తగ్గించి వారివారి శక్త్యానుసారము సంఘ కట్టుచుని నిధికి కొంతసొమ్మును చేర్పవలెను. ఈప్రకారముగా నిధిని వృద్ధిపరచి అందువలన మన అభ్యుదయమునకు కలము సాధనము లేర్పరచి మనబాలికల వివేకవంతులుగను, నిద్రాధికులుగను, జేసి సుకీర్తి గాంచగలము. కాననోపల్లరకాజ పుత్రు లారా! మొరంద రీకార్యములకు బూతుకొని ప్రస్తుతకాలమున మనజాతియందుండే దుర్మదలను తొలగించి మంచిమార్గమున ప్రవేశపెట్టి అభ్యుదయమునకు పూరికగా పాటుపడ ప్రార్థించుచున్నాడను.

విశాఖపట్టణముజిల్లా సాలూరు యూనియనునందు పట్టణమునకు సరిపోయినట్టి దీపపుస్తకములులేని ఒకరు వ్రాముచున్నారు. పిమ్మట తుడుచువాండు తిప్పుగ పరిశేయుచుంటు లేనట. గృహములు కిక్కిరిసియుండుటచే తరుమగ నన్ని ప్రమాదములు జరుగుచుండును. ఇప్పుడే యెప్పుడు కాబడిన వైకుంఠగారు గ్రామాభివృద్ధికి పరిచే మనసినీ యుండును.

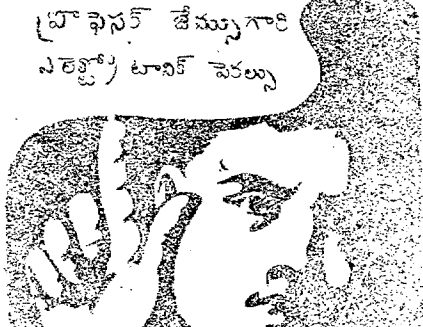
కృష్ణామండలమున దోపిళ్ళ (మాన్యకీయ విశేషం యొద్దనుండి)
బందరు, మే 27:—జిల్లాకలెక్టరు గారిగు కాలెల్ గారు వెజవాడనుండి రైలుమీద ధాన్యము పంపకుండునట్లు ఏర్పాటుచేసిరి. ఈ కృష్ణానదు బందరుకు తెలియరాగానే జనలు సంకృప్తికొని ధాన్యము పంపకుండునట్లు కాలువలను తెరిచి నల్లనదును పడవలమీదకూడ ధాన్యము ఎగుమతి కాకుండ చేయనలెనయు జనులు ప్రార్థించుచున్నారు. ఈ ప్రాగ్ధతన ప్రకారముకూడ చేయుదరన తలంపబడుచున్నది. నూలును చాకగా విక్రయించుటకును ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. కలెక్టరుగారు పరిధికాలాకాలకు పర్యటనము సలుపుచున్నారు. వారుపరిశీలకులను స్వయముగ పరిశీలుటకు కైకబాదు తాలూకాకు వెడలిరి. (కంతివలన)

సాంఘిక మహాసభ
రాజోల్, మే 27:—గోవాలో మండల సాంఘిక మహాసభయందు మండల సభా మందిరమున నే సమావేశమయ్యెను. ఇరవయ్య ప్రభుత్వోద్యోగము సన్ని ఇక్కునువకారవేతనము నందుచున్న ఎ. శ్రీనివాసు పంతులు వి. ఏ. గారు (విచిత్రవాద వక్తరా ఎక్స్ప్రెసివరు) అధ్యక్షత వహించిరి. రాజోల్ తాలూకా హెడ్ అకౌంటెంటు పి. సుబ్రహ్మణ్యముగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతము నొసంగుచు గౌరవోపన్యాసముకొసంగిరి. అధ్యక్షులు అన్యత్సాహకరమగు సువన్యాసము నొసగి అందు విద్యార్థకులకు గాండ్రగు నారి రక్షణములకు తగునగుతులన గల్పింపవలసిన అవశ్యకతను, నిమ్మ బామ్యధర్మజానకీకృత ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందలి లో సాలోపములను విశేషికిరించి విశేషంపును గౌరవ కరముగా జీరింపగలుగు వృత్తుల నేర్పరుపవలెనని కోరి సాదారణములగు తీర్మానము లుపపాదించబడి యామోదింపబడెను.

గోవాపరిమండల హిందూ మత సభ.
గోవాపరిమండల హిందూమత సభ నేటియదయము 7 గంటల మండలసభా మందిరమున నే సున్న గోపాలశాస్త్రి గారి అధ్యక్షత్వం క్రింద సమావేశమయ్యెను. (కంతివలన)

126 అద్భుత నివారణ.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి నిత్యో బానిక్ వెర్బు

ఇది బలహీనులకును, నీరసాలకును, నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మొదలగు విషయములకు నుండుట.

పరిమండలిమాత్ర మిచ్చుతకుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనున, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రతీస్తమైయుండు; బలమును గలిగించును. అనేక జీలమంది ఇందుకలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0
వసనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు వసనము!!

ఆటో దిల్ బహార్
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ వాసనమును కలదు. ఆకాకాలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము జాతిగాలేదు. చేతిగుడ్డలలో గాని చొక్కాయి వైసగాని 2-3 మక్కలు విడిచినంతటి ఒక నందన గనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ నచ్చుకో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే నేనియుండినా యీ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

కల 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
" 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
" 1 (అవున్నబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అందు కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, జుమ్నాపూడి రోడ్, గాంధీజీ

ప్రజాభిప్రాయములు

I

గుంటూరుమండల గ్రంథాలయసభ

ఆయా, గుంటూరుమండల మూడవ గ్రంథాలయసభ సమైక్యముగా 5-6-18 తేది సాయంత్రం 3 గంటలు మొదలు 4 గంటలవరకు గుంటూరు కాలేజియందు ఉపన్యాసములు రాయసంవేంకటేశ్వరుడు వంతులు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగుచు గనుక ఈ మండలములో నుండు అన్ని గ్రంథాలయములు వాక్రమీకరణకు కేర్లను 5-6-18 తేదీలో గా ఆహ్వానముగా కార్యదర్శకుల తెలియజేయ కోరుచున్నాను.

పాటిబండ్ల సూర్యనారాయణరావు గుంటూరు ఆహ్వానసభాధ్యక్షుడు.

II

బండిపోటు.

ఆయా, ప్రస్తుతము 10, 15 రోజులనుండి బండిపోటు జరుగుచుండటము ప్రతిగ్రామము వారును భయపడుచున్నాడు. కలెక్షనరేజి, పట్టణములో నెది, యీ మాటలే. ఈ దోపిడీలు నానాటికి స్థిరముగటచే పరిజలలో చాల భీతి పుట్టించును. పట్టణములో ఈ దోపిడీల నాపుటకు పోలీసు వారు కేరెగాని, గౌరవములో వారు లేకపోవుటచే తన జనులు కిరాయీలు లగుటచేతను వారికి రాత్రింబగళ్లు నిద్రలేక చాల భయపడుచున్నాడు.

భయపాల గొర్రెపాటి వేంకటసుబ్బయ్య.

III

ప్రభుగంజాంమండల ఆంధ్రగ్రంథాలయసభ.

ఆయా, ప్రభుగంజాంమండల ఆంధ్రగ్రంథాలయ సభ సభ జూను 4, 5 తేదీలందు పెక్కిలి ప్రశంస లక్ష్యమునందు పంతులు ఎం. వి. ఎల్. గారి ఆధిపత్యము క్రింద జరుగుటకు కళయింపబడినది. నందిగాం ఎస్టేటు దివాను డి. టి. మా. రి. వేంకట గోపాల రావు పంతులుగారు ఆహ్వానముగా కార్యదర్శకుల నున్నాడు. 4-వ తేదీ ప్రాంతములో వివిధగ్రామముల నుండి గ్రంథాలయసభకు విచ్చేయు ప్రార్థికులు. 4-తేదీ సాయంత్రం, 5-తేదీ ఉదయం సాయంత్రం సభజరుగును. బయట భోజనము యేర్పాటులు సమ్యాసంబు మువారు ఏర్పాటుజేసెదరు. రాదలండుకొన్ని సభ్యులు ముందుగా టంకాల సాంఘికముగారి వేదన పెక్కిలి ప్రాస వలెను. గ్రంథాలయ సభకు విచ్చేయు ప్రతిభలు 6-తేదీ ప్రాంతములో పెక్కిలి నంది సోపేట సరాసరివెల్లి సోపేటలో 7-8 తేదీలందు జరుగు రాజకీయసభను అనుటకు వీలగుటకు తేదీలు స్థిరపరచబడినవి. భాషాభివృద్ధి కమిషన్ అలచట యని భావించి విశేషమంది విచ్చేసి సభలను జయప్రదముగ జరుపవ్రాకులు.

బాదక } తిత్తి బలరామయ్య. తే. 23 } సంయుక్తకార్యదర్శి.

IV

తెనాలిలో "లూటీ" ప్రయత్నము.

ఆయా, కరికంటకున వర్తకమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కిన తెనాలి పట్టణములో నేటియదయన "లూటీ" (దోపిడి) అగుటకు సిద్ధమయ్యెను. నిన్నటియదయన బియ్యము రూపాయకు 6 శేర్లలోపుగను, నూకలు 9 శేర్లలోపుగను విక్రయింపబడినది. దోపిడిజరుగు నని భయపడి వర్తకులు నిన్నటి సాయంత్రము దుకాణములను మూసిరి. అందులన, నేటి యదయన నీకణములనుండియు చుట్టుకట్ల పల్లెలనుండియు 5000 ల వరకు బీదజనులు వెల్లడబడగాను గంపుగా చేరిరి. కాని వాలో కొందరు బుద్ధివంతు లాలోచనచేసి ఘమాన వెయ్యించుది డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి యింటివద్దకు వచ్చిరి. వెల్లెకట్ల లక్ష్యమునందుగాను సమమేజిస్ట్రేటుగారును, కొల్లా కొటయ్యగారు నచటనుండగా వారితో డి. కలెక్టరు గారాలోచించి రూపాయకు 8 శేర్ల చొప్పున బియ్యము సమ్మించెదరని చెప్పగా నాబీదజనులు సంతోషించి వెళ్లిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి కోరిక ప్రకారం యీసాయం ప్రము రెండుగంటలపై డిప్యూటీ బలిజెఫెల్సు బ్రహ్మణ్యంపిల్లల వక్రి ఆంజనేయులు, లక్ష్మీరాజు సంగమేశ్వరరావు వెల్లెకట్ల లక్ష్యమునందు, ప్రధాన వీరగావులు గార్లును, సంకాచినవేంకటప్పయ్యగారు, మంధూరు వేంకటప్పయ్యగారు, కొమ్మూరు రామయ్యగారు మొదలగు ననేకమంది వర్తకులును శ్రీకృష్ణా పరమేశ్వరీ సత్రములో సమావేశమై యోచించిరి. సంకాచినవేంకటప్పయ్య మొదటిగాగల ధాన్యపువర్తకు లొకయంపసంఘముగాను క్రమముల వర్తకుల సరియొకయంప సంఘముగాను చేరి యోచించి బియ్యము రూపాయకు 8 శేర్ల చొప్పునను, వరు 16 శేర్ల చొప్పునను, నూకలు 12 శేర్ల చొప్పు

నను, హుల్లెను సక్రమముగ 1-కి అయిదు అకరాల చొప్పు నను అమ్ముటలు తీర్మానించిరి. ఈ సంగతిని డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు తెలియపర్చినవెంటనే బయట గుమిగూడి యన్న ఆరువేల బీదజనులు సంతోషించి వెళ్లి నారు.

ఇంకను ధర హెచ్చునను ఆశతో యిచటి కొందరు వర్తకులు విశేషముగ ధాన్యమును నిలవజేసివారట. మా డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి సౌజన్యముచేతనే దోపిడికాకుండా ఆగిపోయినది.

తెనాలి, మే 26

ఒక విలేఖరుడు.

V

నాల్గవ గంజాం మండల రాజకీయసభ.

ఆయా, నాల్గవ గంజాం మండల రాజకీయ సభ జూను నెల 7, 8 తేదీల యందు సోపేటలో జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ నెల 20 తేదీ ఆంధ్ర దినపత్రికలో ఈ తేదీల యందు సోపేటలో "గంజాం మండల గ్రంథాలయ సభ" జరుగు నని పొరబాటున ప్రకటించబడినది. కాని గ్రంథాలయసభ సోపేటలో జరుగ నేరదు. పెక్కిలిలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది రాజకీయసభలు జరుగుచోటనే గ్రంథాలయసభలు కూడా జరుపుట గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు మండలములలో కడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి ఆచారమైయున్నది. మండల రాజకీయ సభతో గ్రంథాలయ సభను జరుపుటకు ప్రభుగంజాం లో సోపేట వాటిలో ఆలోచింపబడిన గారి సోపేట వారు ఈ కార్యక్రమము బూజువల మని తెలియజేసిరి. పెక్కిలిలో కాలిదాస గ్రంథాలయ కక్షమున ఈ సభ జరుపుటకు అచ్చటి గ్రంథాలయసభ్యులు పూసకొనిరి.

సోపేటలో జరుగవలయు రాజకీయసభకు అచ్చటి న్యాయవాదులగు మారాడ జగన్నాథం పంతులుగారు ఆహ్వానముగా కార్యదర్శకులుగాను గురమెల్ల సీతారామయ్య పంతులు కొత్త కొట సరయ్యపెట్టి వి. ఎ. డి. ఎల్. గార్లు కార్యదర్శకులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షుని నిదవరకు నెన్నుకొనలేదు. మాయం డలములు కొద్దిపులచలనుండి కృష్ణవంశియుల ప్రతినిధులు గత సభకు విచ్చేయించిరి. అందుకు కాణూరు ఆంగ్లేయభాష లో కార్యక్రమము చాలమట్టుగ జరుపుటయు ప్రతినిధి గురు మురు 2 లు నిర్ణయించుటయు యని తోచుచున్నది. ఈసంవత్సరము కార్యక్రమవంతయు ఆంధ్రభాషలో జరిపి ప్రతినిధి గురుము ఒక రూపాయి నిర్ణయించిన చాలమంది ప్రతినిధులరా వీలగును. సంఘసంస్కరణసభగాని పారిశ్రామికసభగాని గత సంవత్సరమువలె ఈసంవత్సరము సోపేటవారు జరుపుటకు ప్రయత్నించినట్లు దోచును. ఈ సభల విషయమై యిదివరకు పత్రికలో ప్రచురింపలేదు. సోపేటలో ఈ సభ జరుగు నో తేదీయని చాలమంది సంతోషించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితి లో కార్యనిర్వహణలు శీఘ్రముగాకార్యక్రమము పత్రికలో ప్రచురించుట సభను జయప్రదముగ జరుపుటకు వలయు ప్రియత్నములు జరుపుటయు మాభాగవంతులమైయున్నది. సోపేటలో కొద్దిలు ఉండుటచే ఉద్యోగస్థులలో అనేకులు ఆంధ్రులే యున్నప్పటికి వర్తకులలో భావములు ఉన్నప్పటికి ఒక్క ఆంధ్రదినపత్రికవైన వెల్లెకట్లనుండి కనుకోవ నీయము.

బాదక.

తిత్తి బలరామయ్య.

VI

గుంటూరుమండల బ్రాహ్మణేతరసభ

నాయకుల మోసము

ఆయా, మే 19 తేదీ కొల్లూరులో జరిగిన వివిధ బ్రాహ్మణేతర సభానాయకుల నిరంకుశత్వమును గుఱించి సంపూర్ణముగా దెలిపినవో, ఏ తిక్కన సోమయాజిగారి భారతిమంజరి మహాభారతమో యగునని దెలుపబడలేదు. కాని, ఎన్. నారాయణస్వామినాయకుడు, ఎమ్. ఏ. వి. ఎల్. గా. ఉపపాదించిన తీర్మానమును గుఱించి "కాంగ్రెసు-లీగువారి సంస్కరణములను వెంటనే యొసంగి బాధ్యతల స్వపరిపాలన మొనరించునని క్రీటిషు పార్లమెంటు వా రొక కాసమును జేయవలయునని ఈసభవారు గోరుచున్నాడు" అని మేము నకరణగొలిపిం. ఇందుకు నాయకులు గుసుగున లారంభించి హుణిభాషలో నేమేమియో గోళ్యముగ మచ్చటించు కొనికొకవారి ఆగిరింపబడదని వాడుచుచిరి. అందులకు మేముయ్యకొని యాంధ్రోప కుద్యమింప నారాయణస్వామి నాయకుగారుపాదించిన తీర్మానమే పెక్కిలు ప్రాసకొనిరి. ఈనాయకుల కృత్యములను ఇంచుక దూరదృష్టితో యోచించిన నేటికి గాహ్యము గాకుండునో? యతీయ, "ఆంధ్రోద్య

మము బ్రాహ్మణేతరోద్యమమున కాటంకము గనుక బ్రాహ్మణేతరు లీయద్యమమందు పాల్గొనకుండదని ఈ సభ వారు అభిప్రాయపడుచున్నాను" అను తీర్మానమును విషయ సభలో బెట్టిరిగాని, నాయకుల ఆటలు సాగినవిగావు. బ్రాహ్మణేతర సోదరులారా! ఈ నిరంకుశ నాయకుల! బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధికి గంకణము గట్టిరట!! ఉద్యోగముల కై ఆసించుట లేదట!!! వీరెల్లప్పుడోకే ఆభిప్రాయములతో నుండెదరట! పాపము!! వీరెప్పుడు స్వపరిపాలన మును గోరియుండరు గాబోలు. నేను ఉద్యోగముల కాకపడి సంఘము నధ్యం చెడ మను నెవమునో మనసంఘమును బట్టిన చీడపుగులులో యన ఈనాయకులు సంఘమును రూపుమాప బూసిరి గాన, వీరి మాటలలో జిక్కుకుండెదరని మా బ్రాహ్మణేతర సోదరులకు విన్నవించుచున్నాము.

డాక్టరు చింతమనేని లింగయ్యచౌధరి అంచె శివయ్య చౌధరి. శరణు రామస్వామి చౌధరి. యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణ చౌధరి. అబ్బినేని రాఘవ చౌధరి.

VII

ప్రభుగంజాంమండల విద్యార్థిసభ.

ఆయా, ప్రైవేట్ క్రిందటి నెల 27 వ, 28 వ తేదీలను హిందూనాటక కాలలో కొమ్మత్తాజు లక్ష్మణగారావు ఎం. ఏ. గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగెను. ముమారు 800 మంది విద్యార్థులును పురజనులును సభాధ్యక్ష మంగరించిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు జేమూరి శివస్వామికృష్ణగారు పూర్వపు విద్యా విధానమునకు ప్రస్తుతవిద్యావిధానమునకు గల తారతమ్యములనుగూర్చియు, బ్రహ్మచర్యమును గూర్చియు తెలుపుచు, సభ్యులకును అగ్రాసనాధిపతికిని స్వాగతి మొసంగుచు తమ స్వాగతపత్రమును చదివరి. పిమ్మట అవులపల్లి రామచంద్రరావుగారు కె. వి. లక్ష్మణగారు పంతులుగారు జేమూరి కొంగయ్యగారు మహోపకారములను దెలిపి వారిని అగ్రాసనాధిపత్యము వహింపగోరిరి. అంత సభ్యులెల్లరు తమ యామోదమును తెలుపగా, లక్ష్మణగారు పంతులుగారు ఆస్వత్తు పీఠచలంకరించిరి. లక్ష్మణగారు పంతులుగారు విద్యార్థులను నిత్యాచారముగ జేయబూని 559 నెం. గవర్నమెంటు ఉత్తరువునుగూర్చి ముచ్చటించుచు ఇంక ననేకవిషయముల గూర్చి విపులముగా తెలుపుచు తమ అధ్యక్షకోసన్యాస మొసంగిరి. ఇప్పటి నున్నా తెరచువర్తన మూసేసి ఉదయము 7 గం. మొదలు 10 గం. వరకు సాయంత్రము 2 గం. మొదలు 5 గం. వరకును బెట్టరలమునని మును ప్రవేశపరీక్షకువలన దేశభాషలలోనే విద్యగ్రహవలయు ననియును విద్యార్థులందరు సాన్యమును సంకేతము స్వనేకేస్తువుల నవహరించుచు జాతీయపద్ధతుల నవలంబించవలయు ననియు ఆధ్యక్షయిందు బడియున్న హిందూదేశచరిత్రను ప్రాముఖ్య మొసగి ఏ గూపునను మార్చిసంఘము పద్ధతులవిధాన నేపథ్యము ననియు విద్యార్థుల గుండెలను గరిగించి కులోచనముల పాల్పెనీ వృత్తువాత బడనేరవచ్చును పుస్తకముల సంఖ్య తగ్గింపవలయు ననియు విద్యార్థి స్వాతంత్ర్యమును భంగపరచి మున్నగుచు దేశసేవకులగుట కాటంకములు గలిగించినట్టియు గవర్నమెంటుచే పిలువబడిన కళాశాలాధ్యక్షులవారు నూచించినవీరిని గురుశిష్యసంబంధమును భగ్న పరచుచుట్టి 559 క గవర్నమెంటు ఉత్తరువును హెన్రూలు విద్యార్థుల యెడ మాడ గద్దుచేయవలయుననియు ప్రస్తుతము ఉత్తరువులో మార్పులన కొందరు కళాశాలాధ్యక్షులు లేచిగొని సందర్భమును గగించిగొని విద్యార్థులవై వ్యభుగటకు సహకారియగుచున్నది గాన దానినిగూడ గద్దుచేయవలసిన దనియును సభయందు తీర్మానములు జరిగినవి. తరువాత వాగ్ధాటి పరీక్షజాగెన. విన్న బాతుద్దగణ వనసరమా అనకవరమా, అనకవర యెడల మార్గము లెక్క? అనకవర మొయెడల కారణము లెక్క? అను విషయములపై. ఈ పరీక్షయందు జయమొదిన వారిలో జేమూరి శివారామయ్యగారు మొదటివారును గోపురామచంద్రరావుగారు రెండవవారునై యుండిరి. జేమూరి సీతారామయ్యగారికి వెండిపతక మిచ్చబడినది.

అనంతరము జితసేవకులగు కోన సీతారామారావు గారు "జాతీయవిద్య"ను గూర్చి విపులముగ నవహరించిరి. పిమ్మట అయ్యదేవర కాశేష్వరరావు గారు "సంఘసేవ"ను గూర్చి గంభీరపత్రాస మొసంగిరి. తదనంతరము అగ్రాసనాధిపతి గారు వైశిగ్యానములనుగూర్చి ముచ్చటించి తమ ఆంత్యోపన్యాస మొసంగిరి.

ఒక విలేఖరుడు.

రాయబారుల ప్రయాణసిరోధము

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు తలచివార్త
 ఈ క్రిందివిధమున ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు హిందూదేశాంక
 మంత్రానికి, యెన్నటికినీ పురిగవర్షులుగాకని ప్రాజెక్టింగ్ గాకని
 మొన్నటి సభవారిచే పంపబడినది:— యెన్నటి మహాజనసభ
 హామీయాలనుగూర్చి, లక్షమున జరిగిన సభయందు హిందూదేశ
 రాజకీయ సంస్కారములనుగూర్చి ఆంగ్ల దేశమున తీవ్రాం
 వోదనముననున్న ఆంగ్ల దేశమునకు పాటు ఆంగ్లదేశము
 ముఖమువైపున దాక్కురనాయకుగారి ప్యాస్పోర్టుల రద్దుచేయు
 వలెనని సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. కాంగ్రెసునీగుసంస్కార
 విధానము సామెదించి దానితోట ఆంగ్ల దేశమునకు రాయబారులను
 వెదిలి హామీయాల వర్షము వారి ప్యాస్పోర్టుల
 ను రద్దుచేసి జాతీయ విషయముతో నేమియు సంబంధములేక
 దేశాన్నిగతాంతరము కనువివరమున నాయకుగారియొద్ద పక్షపాతి
 ముమాపి ప్యాస్పోర్టుల నొసగుట భారతీయులకు తోపావేళ
 కారణముగనున్నది. రాయబారులయొద్ద జాతీయవిషయము
 చూపుచున్నప్పుడు ఆంగ్లదేశమున పాస్పోర్టులనుగూర్చి ఏ
 వర్షమున పాస్పోర్టులనుగూర్చి నెదిరిన సభవారు ప్రార్థించుచు
 న్నారు. ఇట్లు చేయవలెనని సభవారు విశ్వాసభావమున ఆసం
 తృప్తియు, ప్రజలనుగూర్చి వీని మూలమున భారతీయుల సాం
 గ్రామిక ప్రయత్నములకు భంగము కలుగకలదు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

ఆంధ్ర మహాజనసభ.
 ఈ మాసాంతమున కడపలో సమావేశమగు ఆంధ్రమ
 హాజనసభ చాల ప్రాముఖ్యము నొసొచ్చునట్లు నిశ్చయము.
 ఇయ్యదియే ప్రథమమున ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ యాజమాన్య
 మున జరుగచున్న రాష్ట్రీయ మహాసభ. ఇదియునుగాక ఆం
 ద్రోద్యమము ప్రారంభమైనతరువాత పశ్చిమాంధ్ర దేశమున నీర
 యే ప్రథమమునగును సమావేశము. ఆంధ్రోద్యమముయొక్క
 బహుళ ప్రయోజనమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయము లేనదికని
 తేవు. ఆంధ్రోద్యమమునకు దంతర్భాగమగు ప్రత్యేకరాష్ట్ర
 నిర్మాణమునగునట్టి భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. ఉత్తర
 సర్కారులలో నీవిషయమై మొట్టమొదట విరోధభావము
 ప్రబలమునకుండెను. నదియంతయు క్రితమున తిద్ది, రాష్ట్ర
 వాంఛయే సర్వత్రావ్యాపించెను. ఉత్తరసర్కారులలో నిష్ప
 డేవరును రాష్ట్రవాదము నంగీకరింపవలెనని చెప్పబడుట
 సామాన్య సంగతియైతేను. ప్రథమమున ఆంధ్రరాష్ట్రవాదము
 కేవలము ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవాంఛక నుద్బంధము, తదంత
 రము దేశభావోత్సాహము క్రితమున కభివ్యక్తియై, సువగ్ర భా
 రతభావోద్వేగమునకు పరిణమించెను. గాంధీ, తిలక్, మాధవ
 రావు మొదలగు ఆంధ్రదేశ ప్రముఖులు, భావప్రముక్త
 రాష్ట్రోద్యమము భారతజాతీయ విప్లవమునకు ప్రధాన
 సోపానమని విస్పష్టముగ నిరూపించిరి. కాని ఆంధ్రరాష్ట్ర
 ప్రతిపాదకుల కింకను ఈ తత్త్వమునందు విశ్వాసము కుదుర
 లేదు. మీరు మిక్కిలి ఈ యుద్యమమునందు వాంఛ కనబడు
 నది ఉత్తరసర్కారు నీయోగి బ్రాహ్మణుల స్వాధీనతయేను.
 ఇట్టి దృగ్భిమున జీర్ణుల పాలలో ముఖ్యము బచ్చిమాంధ్ర
 మండలమున నెనఁచుచున్న ఆరభప్రవాహము. వీలొక కేరళ
 పిల్లిగాను అగ్రగణ్యము. ఆంధ్రులను వీరికి ఎంత ప్రాసంగిక,
 హృదయపూరిత పత్రిక సరిక జీతించినది. వీరు వెనుక నుడి
 వాడలో కృష్ణామండల సభాధ్యక్షము నుండి, గుడివాడ
 రయిలులలో జైల్లర తండ్రిలింగు మేము మహాజనము. వీరి
 పునరుత్థానముగైరొనరిక నిష్పందించెదమని ప్రతిజ్ఞ జైల్లరు. వీరు
 మటుకాగుటననుసర్థము. వీరు దేశానికి తీసిపోరు. కాని పాపము
 నీరయందు ఆశ్రితమన మెత్తుక. నీయోగి బ్రాహ్మణవిశా
 దము వీరినావహించి వీరికి పరిపరిమార్గముల ప్రోత్సహముల
 చేయవలెనని ఈ పితాచమును బారదొలకుటకు పశ్చిమాంధ్ర
 మండలవాసులు సురుగులనియె మానవ్యుక్తము. కాని తమకే క్రి
 తాను బాగుగ నెరుగను. ఈ యాంధ్రసమావేశము పరియోగి
 శక్తిని బ్రజ్వలింపజేసి, మాయనేతల పిచ్చిభ్రాంతుల నెగుర
 గొట్టుటయొన మూడు దృఢపక్షములు గలదు. ఆంధ్రోద్యమము
 ఒక్క మండలమువారిది గాదు. అన్ని మండలములవారును
 సమాజముగ బ్రాహ్మణవశనినదే కాని ఉత్తర సర్కారులవారి
 సమక్షమున మెత్తుకగబోయి రాష్ట్రవాదమున నిలువజెట్టవలసిన
 దని హెచ్చరించుచున్నారు. కృష్ణానదిగానల సామ్రాజ్యము
 యొక్క ఉదయాస్తయములను జూచిన పశ్చిమాంధ్ర మండ
 లము స్వకేంద్రీ తిరిగి ప్రతిష్ఠించుకొన లేకుండునా?

(ప్రత్యక్షత్రక)

మదరాసు అందుసదరక్షమరాటా రైల్వే కంపెని, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

ప్రాయసంజరు రైలుబండి రాకపోకలలో మార్పులు.
 1918-వ సం॥ జూన్ నెల 1-న తేదీ నుండి
 మదరాసు అందు సదరక్ష మరాటా రైల్వే రైలు
 మీదపోవుబండ్లు రాకపోకలలో మార్పులుగను.
 కాబట్టి ప్రజలీ విషయమును గుర్తించెదరు గాక.
 బ్లాడ్ క్యేజి.

- (1) డౌను కలకత్తా మెయిలుబండి పొన్నేరి, సూలూరుపేట, వేటపాలెం, నూజివీడు, బిక్కినాల్లు స్టేషనులవద్ద నిలవను. కాని నూజివీడు దగ్గర మొదటితరగతిప్రాయసంజరులు వారిసౌఖ్యమున ప్రాతము ఎక్కుటకును, దిగుటకును రైలు ఆపు చేయబడును.
- (2) డౌను బొంబాయి మెయిలుబండి క్రీష్ణా పురం స్టేషను దగ్గర నిల్చుట మానును.
- (3) డౌను బెంగళూరు మెయిలుబండి తిరువళ్ళూరులో ఆగును.
- (4) మదరాసులో 12 గంటలకు బయలుదేరు డౌను కేణిగుంట ప్రాయసంజరు బండియును, మదరాసులో 12-45 గంటలకు బయలుదేరు డౌను జోలూరుపేట ప్రాయసంజరు బండియు కలసి ఒకే బండిగ చేయబడును. దీనినే నెం 11 రు, ప్రాయసంజరుబండి యనెదరు. ఇది మదరాసునుండి 12 గంటలకు బయలుదేరి అర్కోణములో 14-55 గంటలకు ప్రవేశించును. ఒకటిగ చేయబడిన బండి మరల అర్కోణములో రెండుగ చేయబడును. రెంటిలో ఒకబండి కేణిగుంటకుపోవును. రెండవది జోలూరుపేటకుపోవును. ఇప్పటివఱకునీ కేపోవును.
- (5) అవ్ బెంగళూరు ప్రాయసంజరు ఇప్పటివలె బెంగళూరునీటి స్టేషనును 6-50 గంటలకు విడుచును. 20-15 గంటలకు మదరాసు చేరుటకు బయలుగ 20-15 గంటలకు జేరును. ఈ బండి నెవ్వాపేటలోను, తిన్ననూరు, అంబత్తూరు, విల్లివాక్కము స్టేషనులవద్ద నిలవను.
- (6) ఇప్పటివలెనే అవ్ రాయచూరు బండి 12-30 గంటలకు రాయచూరునుండి బయలుదేరును. 15 గంటలకు బయలుగ మదరాసులో 17-45 గంటలకు ప్రవేశించును. ఈ బండి రాయచూరునుండి కడపవరకు మిక్కిలు బండిగపోవును. కడపలో 7-15 గంటలకు బయలుదేరి మదరాసు వకు ప్రాయసంజరుబండిగ పోవును.
- (7) 12 గంటలకు బయలుగ అవ్ కేణిగుంట ప్రాయసంజరు కేణిగుంటలో 9-25 గంటలకు బయలుదేరును. 14-45 గంటలకు బయలుగ 11-50 గంటలకు అర్కోణము ప్రవేశించును. ఈ బండి జోలూరుపేట ప్రాయసంజరు బండితో ఒకబండిగ జేర్చబడును. ఇట్లువర్షదిన బండి అర్కోణములో 12-10 గంటలకు బయలుదేరి మదరాసులో 15 గంటలకు ప్రవేశించును.
- (8) ఇప్పటి వలెనే అవ్ బొంబాయి మెయిలు రాయచూరులో 17-25 గంటలకు బయలుదేరి 9-50 గంటలకు బయలుగ 10 గంటలకు మదరాసులో ప్రవేశించును. ఈ బండి రాయచూరువు, తిరువళ్ళూరుల దగ్గర ఆగును.
- (9) ఇప్పటివలెనే అవ్ బెంగళూరు మెయిలు బెంగళూరు నీటిలో బయలుదేరి 7-25 గంటలకు బయలుగ మదరాసులో 7-30 గంటలకు ప్రవేశించును. ఈ బండి తిరువళ్ళూరులో ఆగుట మానును.

(10) అవ్ కలకత్తా మెయిలు బండి వాల్తేరులో ఇప్పటివలెనే 15-5 గంటలకు బయలుదేరి 10-45 గంటలకు బయలుగ 11 గంటలకు మదరాసులో ప్రవేశించును. ఈ బండి బిక్కినాల్లు, నూజివీడు, నిడుబ్రోలు, వేటపాలెం, సూలూరు పేట, పొన్నేరి స్టేషనులలో ఆగును. నూజివీడులో మాత్రము మొదటి తరగతి ప్రాయసంజరులు వారి అనుచరులు ఎక్కుటకు, దిగుటకు ఆగును.

(11) డౌ మూడవ క్లాసు కూర్పు బండి 20-10 గంటలకు బయలుగ 18-41 గంటలకు వామరుమకపేటలో బయలుదేరి 4-30 గంటలకు బయలుగ 1-33 గంటలకు గూడూరులో ప్రవేశించును.

(12) అవ్ మూడవ క్లాసు కూర్పు బండి 22-30 గంటలకు బయలుగ 1-35 గంటలకు గూడూరులో బయలుదేరి 6-2 గంటలకు బయలుగ 8-39 గంటలకు వామరుమకపేటలో ప్రవేశించును. మీటరు కేజి

- (1) అవ్ బెంగళూరు పూనామొదలు బండి వాచ్చాపూరులో ఆగును.
- (2) అవ్ అర్కికేరి- హూబ్లీ మిక్కిలుబండి 21-55 గంటలకు బయలుగ 23-0 గంటలకు అర్కికేరిలో బయలుదేరును. 17-55 గంటలకు బయలుగ 17-50 గంటలకు హూబ్లీలో ప్రవేశించును.
- (3) డౌ పూనా బెంగళూరు మెయిలు అబ్బులపురములో ఆగును.
- (4) పూనానుండి కోరిగాముకు పోవు మూడవ క్లాసు మిక్కిలు బండి 15-55 గంటలకు బయలుగ 17 గంటలకు పూనాలో బయలుదేరి కోరిగాములో 23-42 గంటలకు బయలుగ 0-35 గంటలకు ప్రవేశించును.
- (5) డబ్బా విసె లీషను డౌను మిక్కిలు మెయిలుబండి 11-52 గంటలకు లొండాలో బయలుదేరి మార్కగోనాలో 17-59 గంటలకు బయలుగ 18-10 గంటలకు ప్రవేశించును.
- (6) అవ్ మిక్కిలు రైలును 14-45 గంటలకు బయలుగ 14 గంటలకు మార్కగోనాలో బయలుదేరి లొండాలో 22-10 గంటలకు బయలుగ 22-45 గంటలకు ప్రవేశించును.

పై సంగతుల నన్నిటిని విశదముగ తెలియజేయు కాల నిర్ణయపట్టిని కొద్దిరోజులలో స్టేషనులవద్ద అందించబడును.

లోక మాన్య పాలగంగాధర తెలకుగారి

జీవితము - దేశస్వాసములును (తెలుగు) 0.4-0.
 జాతీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వైపుస్తకమును అట్టిచేయగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లజపతిరాయ కేశవదాస్యము మొదలగు జాతీయగ్రంథములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. వందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తిప్పి వేలురునుము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రములన్నియును పుచ్చుకొన్నచో పాఠకు 8 రూపాయల కంటె హెచ్చుకాదు. దేశభిమానులు త్వరపడి వందాదారులై తోడ్పడవలెను.
 గాడేపల్లి సూర్యవారాహుళశర్మ,
 (1178) జాతీయ గ్రంథప్రచురణ సమాజం, పితాపురం.

అవుబడును.

నెల్లూరు జి. వెంచయ కెట్టి అంకు కంపెని వారి 32-యెక్, హార్స్ పవర్ (32 - N. Horse power) కల కార్నిష్ట స్టీము బాయిలరు (Carn shed Steam Boiler) అన్ని కొరమట్టిలో సహా, అంతకు మించు వెలనాని యెడల 1918 వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1-న తేదీ వలయు చేయబడును. ఈ లోగానే కొనగోరువారు ముంగుగా కుర్నూరు యెడల వేసుకోవలసింది. నెల్లూరు స్టేషను వాపునుపేటలో యింసాల వెంకట నాబ్బయ్యగారి కడ్డ రుకనకడ్డ సగళ బాయిలరును ఎప్పుడైనను చూడవచ్చును. (1179)

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, ప్రాచీన, పాంథిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాకితముల కలపునం తేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూలమే నిధముచేయుచు చుండుటకున కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.	రెండు రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆంధ్రసంభాషిని " " " 0-12-0	" " 0-12-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుదాక్కు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు.

దాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

నావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అమృతాంజనము వలన జరిగిన అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

అమృతాంజనము వలన జరిగిన అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

వికలాపాధిపతి ప్రశంస

వికలాపాధిపతి ప్రశంస

వికలాపాధిపతి ప్రశంస

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల నిర్మాత వ్రాసినది.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వ కట్టడం రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రతిష్ఠాపితది. రెండు రు 0-4-0 పాక్షిక ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనము డిపో వారి

దివ్యోపధములు.

కంతమూర్తి పండులోటుకు	0.2
జీర్ణరసాయనము మూలము అత్యంతమునకు	1.4
దంతశుభ్రకారి పండ్లపోటుకు	0.8
కజ్రుశుభ్రకారి ధాతుపుష్టికి	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	0.12
మూలకంకకు తైలము డబ్బీ 1-8	0.12
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0.8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలరామూత్రము వాంతిధేయలకు	0.8
గజ్జికీతైలము గజ్జికీతలకు డబ్బీ 1-8	0.4
కాయకర్షకము సీసా 1-8	0.6
శేలకు మందు సీసా 1-8	0.4
తామర తైలము; తామర, డిటుకు	0.6
బిడ్డకు తైలము డబ్బీ 1-8	0.4
గురతిద్రావకము సీసా 1-8	1.0
కథహరి శీతగట్టులకు దగ్గుకు	1.4
కథహరిచార్మం ఉబ్బనములకు డబ్బీ 1-8	0.8
కాయకర్షకపోటుకు మందు	1.0

కంతమూర్తి పండులోటుకు

మోహినితైలము మోహినితలకు	0.12
కావనూరి కెండుకలకు డిటుకుకు	0.8
ఉబ్బనమునకు మందు సీసా 1-8	1.8
కస్తూరిమాత్రము వెద్దని, మంచిది	50-8
గుభిధోగి మాత్రము	1.0
గుభిధోగి తైలము పుండ్లకు	1.0
నిరేచనము కుమారము డబ్బీ 1-8	0.8
గ్రహణి మాత్రము డబ్బీ 1-8	0.8
కలరావేదన మాత్రము తలనొప్పులకు	0.12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-8	0.8
శేగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1.0
కుసుమూరి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1.0
మందుకు నూనె సీసా 1-8	0.6
మందరితైలము, ముఖకాంతికి	0.8
పగుళ్లకు తైలము శీతగట్టులకు	0.6
కర్ణశుభ్రకారి చెవిపోటుకు	0.6
జాలిచి మాత్రము మలబద్ధమునకు	0.8
జంతుహరిచారి ఎమిడికలకు	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయశాపదములు

బృహత్ మంజుషాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది. 1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటీ

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మస్యూటికల్

వసు

ఆయుర్వేద శాస్త్రముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహము.

ఈ లేహము రక్తమునకు దీపిచేసి వీర్యమును పాచ్చిం చి బలమును కలిగించి యుష్ణతను చేసి చేతి కాల్ మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేలికమును కలిగించును. దీర్ఘజీవులు, భేదములు, తలనొప్పి, రామ్మనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపౌను డబ్బీ 1-8 రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణికంఠ గోవింద్,

ఆలంబనిగ్రహ శాస్త్రాధ్యయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

501 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదో యూనివర్సిటీ, గ్రాజుమేట్. ఎస్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్ సర్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ షేన్. నం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటకున, క్యాపొబ్యూసముల వ్యత్యాసము, అత్యంతము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరగము. నిడ్డల యెముక వాతముల వ్వియు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు లోకు లకు, వీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-అయ్యకరావ్, సీనియర్ షర్జన్, ప్యానిట్రి కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమగు, గుణములను ఈమాత్రము గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యందు 6 ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుమానపడకు, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. 260 మాత్రముల సీసా 6 ఉండును మాత్రమే.

8 సీసాల పోకపోక తప్పింపజేసిన

టమాలు ఖర్చుచేసిన మా 1-8-0

12. సీసాతాకసారి కొనిన 4-12-0

25. సీసా తాకసారి కొనిన 8-0-0

గురువర్గములకు మాత్ర ఆయుర్వేద

డిటు సిద్ధాపదముల దొరకును.

విలాసము: శ్రీసీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

